Talousarvio 2027 ja TS 2028-2029

LOIMAA

Katja Mäkelä
26.10.2026

Loimaan kaupunki
PL 9, 32201 Loimaa
Ylistaronkatu 36, 32200 Loimaa
Puh. 02 76 110
loimaa.fi
etunimi.sukunimi@loimaa.fi

Käsittely

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Kaupunginvaltuusto 9.11.2026

Sisällys

1. Kaupunginjohtajan katsaus....3
2. Loimaa strategia 2026-2030....5
3. Yleisosa....7
3.1. Yleinen taloudellinen kehitys....7
3.2. Loimaan kaupungin talous....8
3.3. Soten ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus....9
3.4. Loimaan taloudellinen kehitys....10
3.5. Toiminnan rahoitus....13
3.6. Väestö ja työllisyys....14
4. Talousarvioesitys....17
4.1. Talousarviorakenne ja sitovuus....17
4.2. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta....19
4.3. Tuloperusteet....19
4.4. Menoperusteet....20
5. Käyttötalousosa....23
5.1. Kaupunginvaltuusto....24
5.2. Tarkastuslautakunta....25
5.3. Keskusvaalilautakunta....26
5.4. Vaikuttajatoimielimet....27
5.5. Kaupunginhallitus....28
5.6. Sivistyslautakunta....44
5.7. Elinympäristölautakunta....77
5.8. Loimaan Vesi-liikelaitos....103
5.9. Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä....117
6 Tuloslaskelmaosa....119
7. Rahoitusosa....120
8. Investointiosa....121
8.1. Investoinnit....121
8.2. Hankekohtaiset perustelut....127
9. Konsernitavoitteet....133
9.1. Loimaan Kaukolämpö Oy....134
9.2. Hulmin Huolto Oy....136
9.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot....137
9.4. Alastaro-Koti....139
9.5. Kehitys Oy Kurittula....140
9.6. Loimaan Kuntakiinteistöt Oy....140

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Yleinen taloustilanne ja kehitysnäkymät – maailma muutoksessa

Toimintaympäristömme on 2020-luvun ollut voimakkaassa maailmanlaajuisessa muutoksessa. Vauhti ei ole hidastumassa vuosikymmenen loppuvuosina 2027-2029. Uhat sekä uudet mahdollisuuden heijastuvat myös Suomeen ja kuntakenttään.

Luottamus talouden elpymisen on syksyllä 2026 epävarmaa. Julkinen velkaantuminen on kasvanut nopeasti. Yli 10 prosentin työttömyysaste heikentää tilannetta. Tarpeet julkisen sektorin rakenteellisista muutoksista ovat välttämättömiä.

Väestön ikääntyminen ja vähenemine sekä alueellinen eriytyminen ja työelämän murros lisäävät epävakautta. Hyvinvointialueen sopeutustarpeet vaikuttaa palvelujen tarjontaan ja saavuttavuuteen. Työllisyyspalvelut ovat lisänneet kuntien vastuuta.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisen ei ole muutospaineista huolimatta edennyt. Ratkaisut kuntien palvelujen kokonaisrahoitukseen ovat epävarmat.

Menestystarinoiden Loimaa 2030

Valtuuston vuonna 2025 hyväksymän strategian valmistelussa arvioitiin keskeisimmiksi toimintaympäristön muutoksiksi ikärakenteen, rahoitusjärjestelmän muutosvaikutukset sekä uusien toimialojen ja -tapojen vaikutukset yritysten menestymiseen.

Vuoden 2027 talousarvion toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat yhdeksään (9) elinvoimaan ja asumiseen, hyvinvointiin ja osallisuuteen sekä johtamiseen ja talouteen perustuvaan strategiseen tavoitteeseen.
Ne ohjaavat vuoden 2027 toiminnallisia tavoitteita. Toteutumista seurataan ja arvioidaan osana talous- ja toimintaraportointia.
Asuminen, koulutus, harrastukset, työ ja toimeentulo ovat pohjana elinvoimalle sekä asukkaiden terveydelle ja hyvinvoinnille.
Kaavoituksessa varaudutaan vastaamaan asumisen, liikenteen, infran, ympäristön sekö elinkeinojen, yritysten, kaupan ja palvelujen uudistamis- ja muutostarpeisiin.

Elinkeino-, liikenne- ja yritystoiminnassa on vireillä ja valmisteilla vihreään siirtymään, uudistuviin energiaratkaisuihin sekä liikenteeseen liittyviä hankkeita. Asumisen tarpeita tarkastellaan ja päätetään osana asuntopoliittisia toimenpiteitä.

Talous 2020-2029

Loimaan kaupungin ja vesi -liikelaitoksen tilikausien tulokset ovat vuosina 2020-2025 olleet vuosittain ylijäämäisiä. 19 milj. euron ylijäämät ovat tasapainottaneet talouttamme merkittävästi. Kaupungin ja vesiliikelaitoksen taseen ylijäämä oli vuonna 2025 yhteensä 10,7 milj. euroa.

Arvio vuoden 2027 tuloksesta on lokakuussa 2026 noin 0,8 milj. euroa alijäämäinen ja sen mukainen tase 10,4 milj. euroa.

Vuoden 2027 talousarvioesitys tulos on budjetoitu 0-tasoon. Suunnitelmavuosien 2028-2029 esitykseen sisältyy kunnallisveroprosentin korotus vuodelle 2028 nykyisestä 8,40 prosentista 0,3 %-yksiköllä. Tämän mukaisesti vuosien 2028 ja 2029 tulo on arvioitu yhteensä noin 0,8 milj. euroa ylijäämäisiksi.
Talousarvioesityksen (Kh 26.10.2026) investoinnit vuosille 2027-2029 ovat yhteensä 23 milj. euroa. Poistot ja arvonalenemiset ovat yhteensä 14 milj. euroa.

Kuntakonserni

Loimaan Kaukolämpö Oy siirtyi osakekaupalla 1.7.2025 kokonaan kaupungin omistukseen. Vuoden 2027 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sisältyy merkittävä rahoitusosuus konserniohjauksen perustuvasta osingonjaosta.

KOy Telkäntie ja KOy Loimaan vuokra-asunnot fuusio toteutuu 1.1.2027.
Vuokra-asuntojen korjaus- ja mahdolliset uudistamistarpeita on valmisteltu osana kiinteistöstrategiaa 2026-2040. Kaupungin asuntopoliittista ohjelma päivitystä jatketaan vuoden 2027 aikana.

Loimaan Kuntakiinteistöt yhtiön perustettiin vuonna 2026. Yhtiöön siirretään kaupungin omistuksessa olevat hyvinvointialueelle vuokrattavat sote-kiinteistöt.
Osa tiloista on jäämässä tyhjiksi. Tämä edellyttää laajempaa kiinteistöjen ja toimitilojen kokonaistarkastelua.

Mukana muutoksessa

Kansainvälinen poliittinen ja taloudellinen epävakaus vaikuttaa myös kuntien toimintaan ja taloteen. Näköpiirissä ei ole tilanteen nopeaa tasaantumista.
Varautuminen toimintaamme, palveluihimme ja talouteemme kohdistuviin ongelmiin sekä tietoliikenteen, energia- ja sähkönsaantiin ja taloteen liittyviin häiriö- ja poikkeustilanteisiin on tärkeää.

Muutokset edellyttävät toiminnan ja palvelurakenteiden uudistamista. Yleisen taloustilanteen, työttömyyden, julkisen talouden epävakauden ja kuntien rahoitustilanteen muutoksessa on syytä seurata ja arvioida muutostarpeita sekä päättää toimenpiteistä.

Loimaalla 20.10.2026 Jari Rantala, kaupunginjohtaja

2. Loimaa strategia 2026-2030

Kuntalain mukaan talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa ja talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta. Keskeistä strategian toteuttamisessa on kiinteä yhteys taloussuunnitteluprosessiin. Talousarviossa- ja suunnitelmassa asetetaan palvelujen järjestämistä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Talousarvio on myös strategian ja seurannan väline. Tällöin arvioidaan, miten strategia näkyy talousarviossa.

Talousarvion tavoiteasettelu kytketään suoraan kaupunkistrategian menestystekijöihin ja tavoitteisiin. Talousarviossa esitetään talousarviovuodelle palvelualueittain kaupunkistrategiaa toteuttavat tavoitteet sekä niiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet. Talousarviossa varataan tarvittavat määrärahat tavoitteiden toteuttamiselle.
Kaupunkistrategian toteutumisen seurantaa toteutetaan osavuosikatsauksittain raportoimalla tavoitteiden ja talousarvion määrärahojen toteutumista palvelualoittain. Palvelualoilla tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan säännöllisesti. Tavoitteille on asetettu mittarit ja arviointivälineet sekä tavoitetasot.

Valtuustokauden strategiset kärkihankkeet
Strategiassa määriteltyjä tavoitteita toteutetaan mm. valikoiduilla strategisilla kärkihankkeilla valtuustokauden aikana.
Kärkihankkeet ovat valikoituja keino- tai toimenpidekokonaisuuksia, jolla päästään olennaisella tavalla kohti strategisia tavoitteita ja visiota.
Strategisten kärkihankkeiden toimenpiteet täsmennetään, aikataulutetaan ja vastuutetaan.
Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosiraportoinnin yhteydessä.
Osaavan työvoiman Loimaa
Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen yhteistyössä työnantajien, koulutuksen järjestäjien ja työllisyysalueen kanssa.
Uudistuvan elinkeinoelämän Loimaa
Houkuttelevan yritysympäristön vahvistaminen ennakoivalla maankäytöllä, yritysalueiden kehittämisellä ja toimivilla liikenneratkaisuilla.
Houkuttelevan asuin- ja elinympäristön Loimaa
Vetovoimaiseen ja elinvoimaiseen ympäristöön panostaminen kehittämällä keskustaa ja kyliä, hyödyntämällä yhteisöjen vahvuuksia sekä huolehtimalla kiinteistöistä aktiivisesti.
Kestävien ja uudistuvien palveluiden seutukaupunki Loimaa
Palvelujen järjestäminen vaikuttavasti ja kestävästi huomioiden muuttuva väestörakenne ja palvelutarpeet.
KAUPUNKISTRATEGIA 2026-2030
13
LOIMAA

3. Yleisosa

3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän keskimäärin noin 0,3 prosenttia alijäämäisenä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Talouden epätasapainoon vaikuttavat erityisesti kulutusmenojen kasvu ja valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset. Kuntahallinnon alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman määräaikaisten valtionosuusleikkausten päättyessä.

Kuntahallinnon rahoitusasema pysyy alijäämäisenä koko ennustejakson ajan. Alijäämä on 0,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2026 ja syvenee 0,4 prosenttiin vuonna 2027. Ennustejakson lopulla alijäämä supistuu takaisin noin 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Alijäämän syvenemisen taustalla ovat erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset sekä kulutusmenojen voimistuva kasvu. Kulutusmenot kasvavat 3,6 prosenttia vuonna 2027 pääosin hintojen nousun vuoksi. Kunta-alalle sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen sektorin työvoimakustannuksia. Palkankorotukset ovat suurimmillaan vuosina 2027–2028, ja kuntasektorin ansiotason ennakoidaan nousevan yleistä ansiotasoa nopeammin lähivuosina.

TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta on kasvanut, mikä tekee kuntataloudesta suhdanneherkemmän, sillä tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. Kuntien työttömyysmenot aiheutuvat pääosin yli vuoden työttömyysjaksoista, sillä kunnan rahoitusosuus kasvaa työttömyyden keston mukaan. Työttömyysetuuksien rahoitusmenot pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla.

Kuntien peruspalvelujen painopiste säilyy sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve alenee. Tarpeen supistuminen välittyy menoihin kuitenkin vain osittain, sillä palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lainsäädännöllisten velvoitteiden jäykkyydet hidastavat menojen sopeutumista palvelutarpeen mukana. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat viime vuosina kasvaneet. Näistä syistä palvelutarpeen pienenemisen menoja laskevaa vaikutusta on ennusteessa hieman loivennettu.

Väestökehitys eriyttää kuntia toisistaan. Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike heikentävät muuttotappiokuntien tulopohjaa ja vähentävät niiden työikäistä väestöä, kun taas kasvukeskuksissa väestön lisääntyminen ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Kokonaisuutena kuntahallinnon investoinnit pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla, vaikka investointinäkymät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, ja tasoa ylläpitävät osaltaan myös vihreän siirtymän investoinnit.

Verotulot kattavat edelleen suurimman osan kuntien tuloista, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Verotulojen kasvu kiihtyy 5,0 prosenttiin vuonna 2026 erityisesti kunnallis- ja yhteisöverotuottojen kasvun ansiosta, minkä jälkeen kasvu tasoittuu keskimäärin 3,7 prosenttiin vuosina 2027–2030.

Vuonna 2027 tulonsiirtojen kasvua hidastavat hallituksen päättämät toimet, kuten valtionosuuksien indeksijarru sekä kehysriihessä päätetty kertaluonteinen

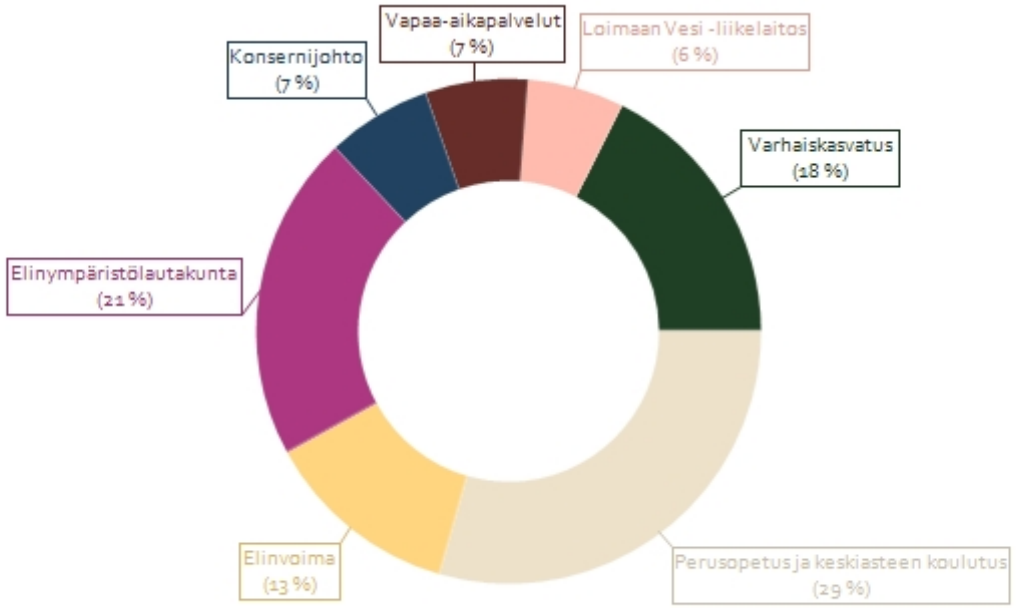
indeksijarrun tason korotus. Näiden lisäksi valtionosuuksia pienentää vuosina 2027–2030 kustannustenjaon tarkistus. Osa määräaikaisista valtionosuusleikkauksista päättyy, mikä kasvattaa tulonsiirtoja vuodesta 2028 lähtien. Lisäksi ennusteessa on oletettu, että vuodesta 2029 alkaen perustoimeentulotuen rahoitusosuutta ei enää vähennetä kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta, vaan rahoitusosuus laskutetaan kunnilta suoraan, mikä kasvattaa sekä valtion tulonsiirtoja kunnille että kuntien tulonsiirtoja sosiaaliturvarahastoille.

Ennusteeseen liittyy riskejä molempiin suuntiin. Suhdannevaihtelut välittyvät kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin erityisesti verotulojen ja työttömyyskustannusten kautta. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen, työllisyystilanteen heikentyminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voivat kasvattaa menoja ja heikentää tuloja ennustettua nopeammin.

Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus; julkaisu syksy 2026

3.2. Loimaan kaupungin talous

Loimaan kaupungin toimintakulujen jakautuminen % TApalvelualoittain

Toimintakulut	TA2027	TA2026
Konsernijohto	-3 546 025,38	-3 561 113,22
Elinvoima	-6 654 021,58	-6 743 347,04
Varhaiskasvatus	-9 253 768,52	-9 246 108,15
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	-15 481 542,31	-15 379 793,34
Vapaa-aikapalvelut	-3 452 459,58	-3 438 835,54
Elinympäristölautakunta	-11 020 801,21	-11 256 833,41
Loimaan Vesi -liikelaitos	-3 273 295,56	-3 266 815,07

*Graafista puuttuu toimintakulut seuraavilta aloilta; kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta.

*Sivistystoimen osalta kustannusnousu johtuu pääasiassa palkkojen sopimuskorotuksista.

	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029	Erotus TA2027/ TA2026
Verotulot	**33 598**	**31 803**	**33 348**	**34 171**	**35 652**	**36 809**	**2,47 %**
Kunnan tulovero	25 117	23 724	25 309	25 872	27 208	28 221	2,22 %
Kiinteistövero	4 434	5 051	4 955	4 888	4 888	4 888	-1,35 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 047	3 028	3 084	3 411	3 556	3 700	10,60 %

Verotuloennuste talousarviossa 2027 on yhteensä 34,1 milj. euroa. Summassa huomioitu väestön määrän väheneminen tilastokeskuksen ennusteen mukaisesti.

Loimaan kaupungin tuloveroprosentti on vuoden 2026 alusta alkaen 8,4 prosenttia. Tämä kerryttää ennusteen (09/2026) mukaisesti verotuloja 34,1 milj. euroa vuonna 2027. Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelmavuosille 0,3 % yksikön tuloveron korotuksen. Suunnitelmavuosille ennuste on 35,6 milj. vuoden 2028 osalta sekä 36,8 milj. euroa vuoden 2029 osalta.

3.3. Soten ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus

Loimaalla on tehty selvitys siitä toimiiko Loimaan kaupunki kilpailuilla markkinoilla sotekiinteistöihin liittyen. Selvityksen mukaan kaupungin toiminnan vaikutus sotekiinteistöjen markkinatilanteeseen Loimaalla on vähäinen, joten Loimaalla ei ole tarvetta siirtää omistuksessaan olevia sotekiinteistöjä erilliseen kiinteistöyhtiöön ja yhtiöittämisvelvoitetta ei ole.

3.4. Loimaan taloudellinen kehitys

Kaupungin tulojen riittävyyttä käyttötalousmenoihin arvioidaan tuloslaskelman välitulosten, eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Loimaan kaupunki ja vesilaitos

(Ulkoinen)	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	**13 581 584**	**13 978 175**	**13 363 697**	**-4,40 %**	**13 355 057**	**13 541 857**
Myyntituotot	7 466 578	8 290 516	8 371 251	0,97 %	8 437 111	8 523 911
Maksutuotot	979 168	962 900	959 100	-0,39 %	959 100	959 100
Tuet ja avustukset	1 551 956	1 221 109	873 196	-28,49 %	798 696	898 696
Muut toimintatuotot	3 583 882	3 503 650	3 160 150	-9,80 %	3 160 150	3 160 150
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-50 819 831**	**-53 406 792**	**-53 223 653**	**-0,34 %**	**-54 293 569**	**-55 347 010**
Henkilöstökulut	-27 218 325	-28 052 765	-28 266 523	0,76 %	-29 084 619	-29 939 060
Palkat ja palkkiot	-22 119 723	-22 808 054	-22 884 900	0,34 %	-23 569 900	-24 274 600
Henkilösivukulut	-5 098 601	-5 244 711	-5 381 623	2,61 %	-5 514 719	-5 664 460
Eläkekulut	-4 384 452	-4 586 229	-4 622 728	0,80 %	-4 733 111	-4 859 474
Muut henkilösivukulut	-714 150	-658 482	-758 895	15,25 %	-781 608	-804 985
Palvelujen ostot	-13 108 504	-14 521 998	-14 558 774	0,25 %	-14 694 100	-14 833 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 299 045	-5 441 920	-5 196 040	-4,52 %	-5 264 500	-5 316 700
Avustukset	-3 196 526	-3 403 723	-3 223 550	-5,29 %	-3 223 550	-3 223 550
Muut toimintakulut	-1 997 432	-1 986 386	-1 978 766	-0,38 %	-2 026 800	-2 034 200
Toimintakate	**-37 238 247**	**-39 428 617**	**-39 859 956**	**1,09 %**	**-40 938 512**	**-41 805 153**
Verotulot	**31 803 481**	**33 348 284**	**34 171 000**	**2,47 %**	**35 652 000**	**36 809 000**
Valtionosuudet	**11 009 309**	**10 765 057**	**10 223 609**	**-5,03 %**	**10 247 000**	**10 147 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-386 380**	**-652 601**	**37 350**	**-105,72 %**	**37 350**	**37 350**
Vuosikate	**5 188 163**	**4 032 123**	**4 572 003**	**13,39 %**	**4 997 838**	**5 188 197**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 812 430**	**-4 851 996**	**-4 603 303**	**-5,13 %**	**-4 753 382**	**-4 786 173**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden tulos	**375 733**	**-819 873**	**-31 300**	**-96,18 %**	**244 456**	**402 024**
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	**48 374**	**55 241**	**31 300**	**-43,34 %**	**31 139**	**30 972**
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**424 107**	**-764 632**	**0**	**-100,00 %**	**275 595**	**432 996**

Talousarviovuosi 2027
Varhalle vuokratut kiinteistöt; vuokratuotto 2,5 milj. euroa vuodessa.
Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. €

Veroennuste 9/2026, Kuntaliitto
Valtionosuusennuste 9/2026, Kuntaliitto

Suunnitelmavuosi 2028
Varhalle vuokratut kiinteistöt; vuokratuotto 2,5 milj. euroa vuodessa.
Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. euroa

Veroprosentin nosto 0,3 % yksikköä 900 000 € sekä sopeutustoimenpiteet - 300 000 €

Suunnitelmavuosi 2029
Varhalle vuokratut kiinteistöt; vuokratuotto 2,5 milj. euroa vuodessa.
Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. euroa

Veroprosentin nosto vaikuttaa myös vuoden 2029 verotuloihin, lisäksi sopeutustoimenpiteet - 300 000 €.

Loimaan peruskaupunki

(Ulkoinen)	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	**9 851 307**	**9 343 279**	**8 594 757**	**-8,01 %**	**8 520 257**	**8 620 257**
Myyntituotot	3 749 236	3 655 620	3 602 311	-1,46 %	3 602 311	3 602 311
Maksutuotot	981 293	962 900	959 100	-0,39 %	959 100	959 100
Tuet ja avustukset	1 551 956	1 221 109	873 196	-28,49 %	798 696	898 696
Muut toimintatuotot	3 568 822	3 503 650	3 160 150	-9,80 %	3 160 150	3 160 150
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-48 265 745**	**-50 139 977**	**-49 950 357**	**-0,38 %**	**-50 919 958**	**-51 913 142**
Henkilöstökulut	-26 373 284	-27 169 950	-27 341 327	0,63 %	-28 143 708	-28 969 792
Palkat ja palkkiot	-21 431 884	-22 094 470	-22 142 900	0,22 %	-22 805 100	-23 486 800
Henkilösivukulut	-4 941 399	-5 075 480	-5 198 427	2,42 %	-5 338 608	-5 482 992
Eläkekulut	-4 246 492	-4 437 421	-4 464 078	0,60 %	-4 582 300	-4 704 067
Muut henkilösivukulut	-694 907	-638 059	-734 350	15,09 %	-756 308	-778 925
Palvelujen ostot	-12 789 714	-13 803 498	-13 833 674	0,22 %	-13 948 300	-14 077 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 622 208	-4 540 020	-4 284 640	-5,63 %	-4 325 800	-4 364 100
Avustukset	-3 196 526	-3 403 723	-3 223 550	-5,29 %	-3 223 550	-3 223 550
Muut toimintakulut	-1 284 014	-1 222 786	-1 267 166	3,63 %	-1 278 600	-1 278 600
Toimintakate	**-38 414 438**	**-40 796 698**	**-41 355 600**	**1,37 %**	**-42 399 701**	**-43 292 885**
Verotulot	**31 803 481**	**33 348 284**	**34 171 000**	**2,47 %**	**35 652 000**	**36 809 000**
Valtionosuudet	**11 009 309**	**10 765 057**	**10 223 609**	**-5,03 %**	**10 247 000**	**10 147 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-323 836**	**-530 452**	**159 499**	**-130,07 %**	**159 499**	**159 499**
Vuosikate	**4 074 516**	**2 786 191**	**3 198 508**	**14,80 %**	**3 658 798**	**3 822 614**
Poistot ja arvonalentumiset	**-3 964 409**	**-4 035 225**	**-3 723 303**	**-7,73 %**	**-3 850 691**	**-3 883 482**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden tulos	**110 106**	**-1 249 034**	**-524 795**	**-57,98 %**	**-191 893**	**-60 868**
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	**31 712**	**38 579**	**31 300**	**-18,87 %**	**31 139**	**30 972**
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**141 818**	**-1 210 455**	**-493 495**	**-59,23 %**	**-160 754**	**-29 896**

TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Vuoden 2027 osalta eriteltynä:

Toimintatuotot:
Vuokratuotoissa arvioituna 2,5 milj. euroa sote-kiinteistöjen vuokratulo Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta.

Toimintakulut:
Henkilöstökulut:
Palkkojen sopimuskorotus 3 %.

Sivistystoimi

Varhaiskasvatus
Vähennys 5 htv (5 lastenhoitajaa)

Perusopetus
Vähennys 4 htv (1 opettaja, 3 koulunkäynninohjaajaa)

Vesiliikelaitos

Hallinto
Lisäys 1 htv (palvelusihteerin toimi)

Suunnitelmavuosi 2028:

Palkkojen sopimuskorotukset 3 %.

Osinkotuotto, Loimaan Kaukolämpö Oy, 1 milj. euroa.

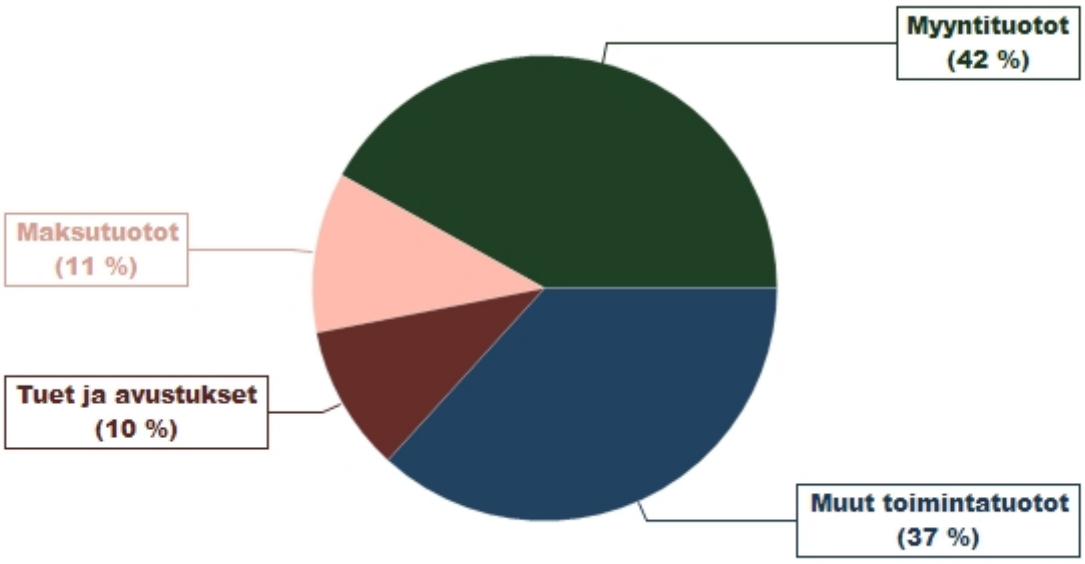
Suunnitelmavuosi 2029:

Vuodelle 2029 palkkojen sopimuskorotukset 3 %.

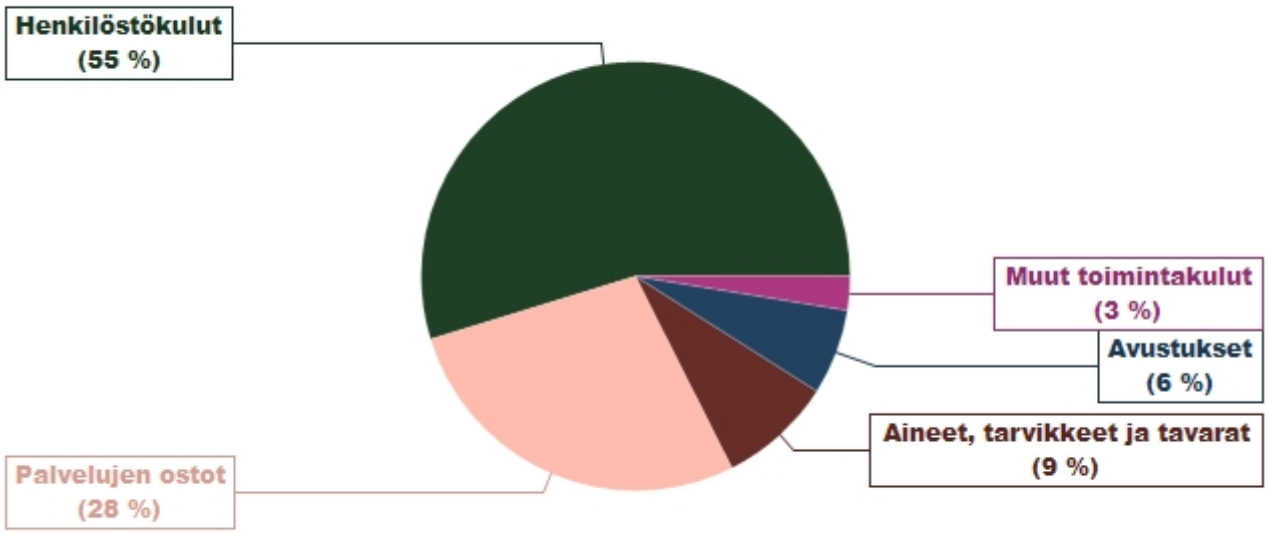
Osinkotuotot tytäryhteisöiltä: Loimaan Kaukolämpö Oy 1 milj. euroa.

Kiinteistöjen alaskirjauksia budjetoitu talousarvioon vuosille 2027-2029 0 €.

Toimintatuottojen jakautuminen tileittäin, % Kaupunki

Toimintakulujen jakautuminen tileittäin, % Kaupunki

3.5. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA, kaupunki (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 074 516	2 786 191	3 198 508	3 658 798	3 822 614
Tulorahoituksen korjauserät	-101 222	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	**3 973 293**	**2 676 191**	**3 088 508**	**3 548 798**	**3 712 614**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 586 294	-7 885 000	-6 660 000	-4 410 000	-6 520 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	106 420	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	117 691	110 000	110 000	110 000	110 000
Investointien rahavirta yhteensä	**-9 362 182**	**-7 775 000**	**-6 550 000**	**-4 300 000**	**-6 410 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-5 388 889**	**-5 098 809**	**-3 461 492**	**-751 202**	**-2 697 386**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-302 300	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennys	24 422	40 000	40 000	40 000	40 000
Antolainauksen muutokset yhteensä	-277 878	20 000	20 000	20 000	20 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 200 000	8 000 000	8 000 000	5 500 000	7 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 847 164	-4 500 000	-4 500 000	-4 700 000	-4 900 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000	0	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	2 352 836	3 500 000	3 500 000	800 000	2 700 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11 956	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	56 172	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	68 128	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**2 143 086**	**3 520 000**	**3 520 000**	**820 000**	**2 720 000**
Rahavarojen muutos	**-3 245 803**	**-1 578 809**	**58 508**	**68 798**	**22 614**

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Loimaan varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta vuodelle 2027 on -5,3 milj. euroa ja vuodelle 2028 -10,6 milj. euroa.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Investointien tulorahoitus
Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä, tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Tunnuslukuarvo on hyvä, jos luku on yli 100 prosenttia, tyydyttävä arvon ollessa 80-100 prosenttia ja huono alle 50 prosenttia.

Investointien tulorahoitus nousee v. 2027 osalta 48 %:iin, eli tunnusluku on huono.

Lainakannan nykytilanne ja kehitys

Lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismäärä on 20,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 pitkäaikaisia lainoja nostetaan lisää 8 miljoonaa euroa. Lainoja maksetaan pois 4,5 miljoona euroa, jolloin lainakannan muutos on 3,5 miljoonaa euroa lisäystä. Vuoden 2027 lopulla pitkäaikaisia lainoja arvioidaan olevan 25,5 milj. euroa.

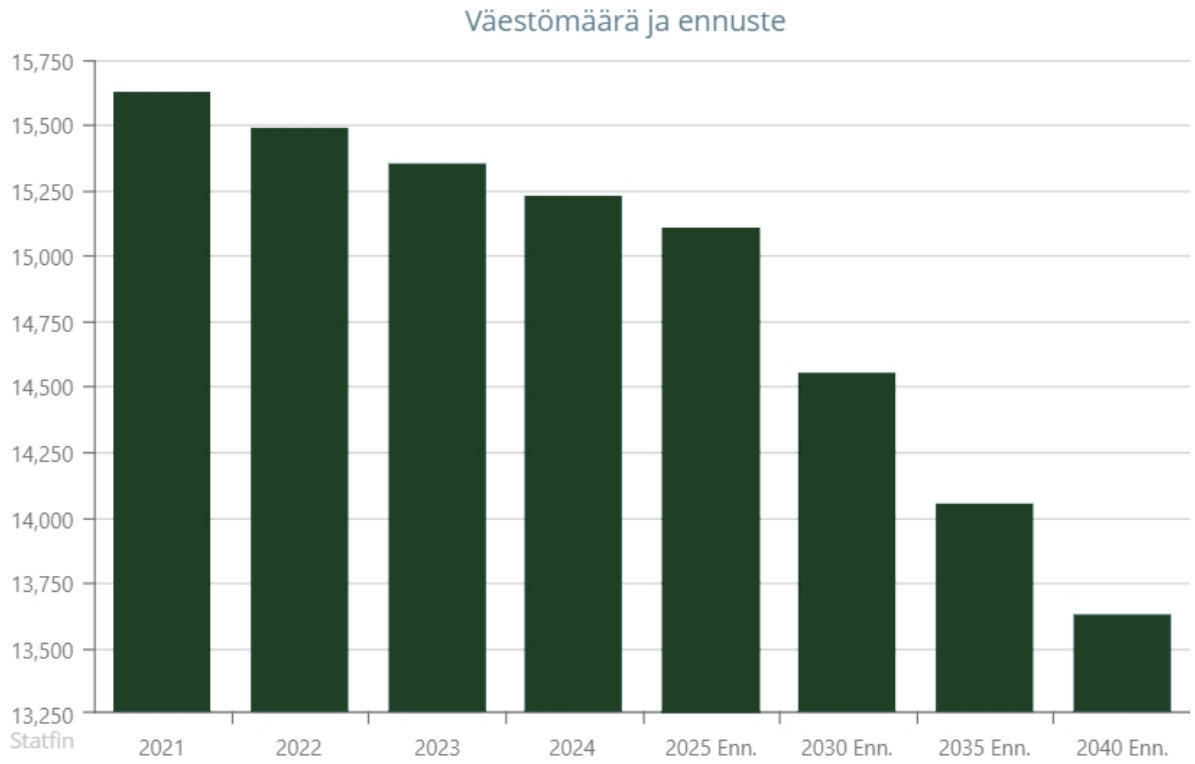
Leasing-vastuita kaupungilla on yhteensä 3,7 milj. euroa (12/2025). Hirvimetsän päiväkodin osuus 2,197 milj. euroa ja puistometsän päiväkodin osuus 1,178 milj. euroa. Loimaan veden leasing-vastuu velka on yhteensä 9,058 milj. euroa. IT-laitteet ja kopiokoneet 0,4 milj. euroa.

Leasing-vastuut yhteensä 12,8 milj. euroa.

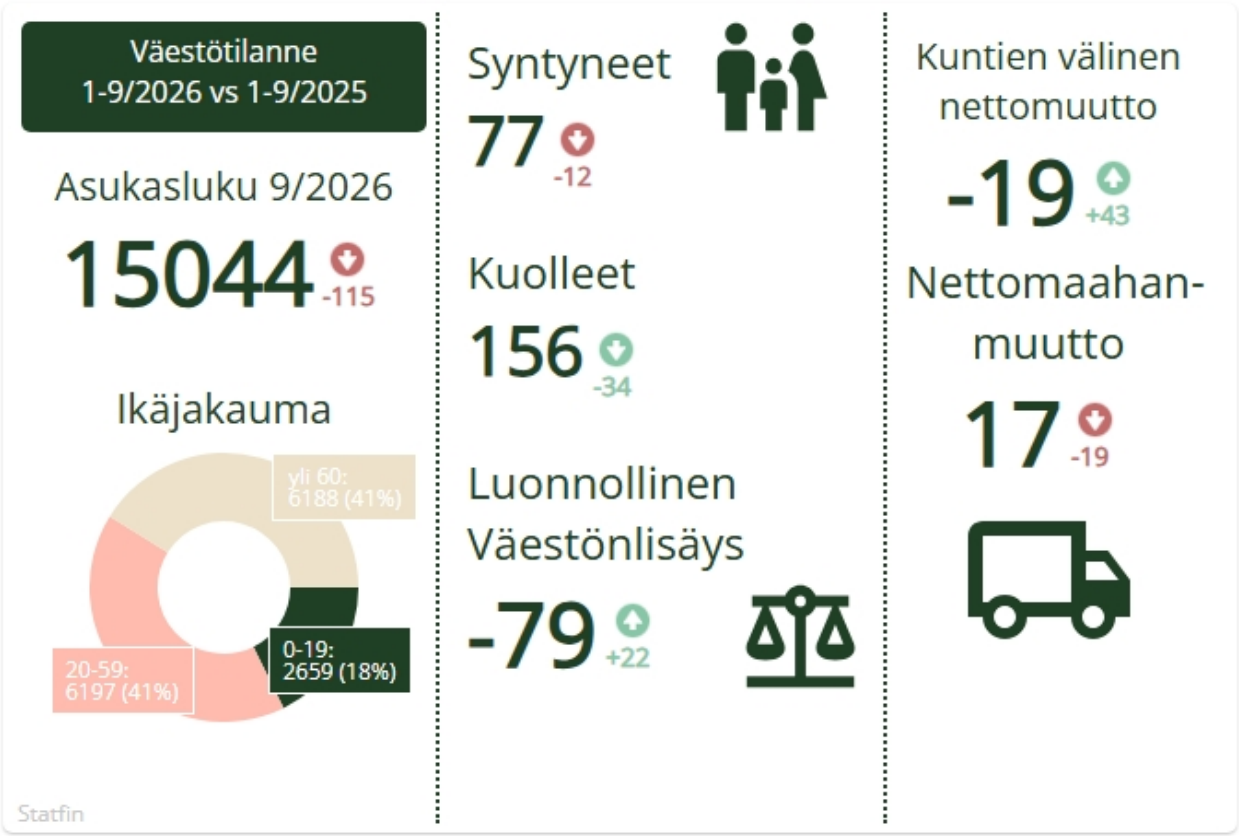
Loimaan kaupungin lainakanta ja leasingvastuut 31.12.2026 ovat (25,5 milj. e + 12,8 milj. e) yhteensä 38,3 milj. euroa.

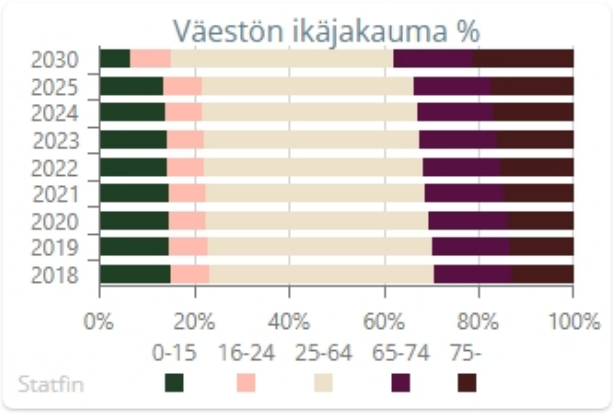
3.6. Väestö ja työllisyys

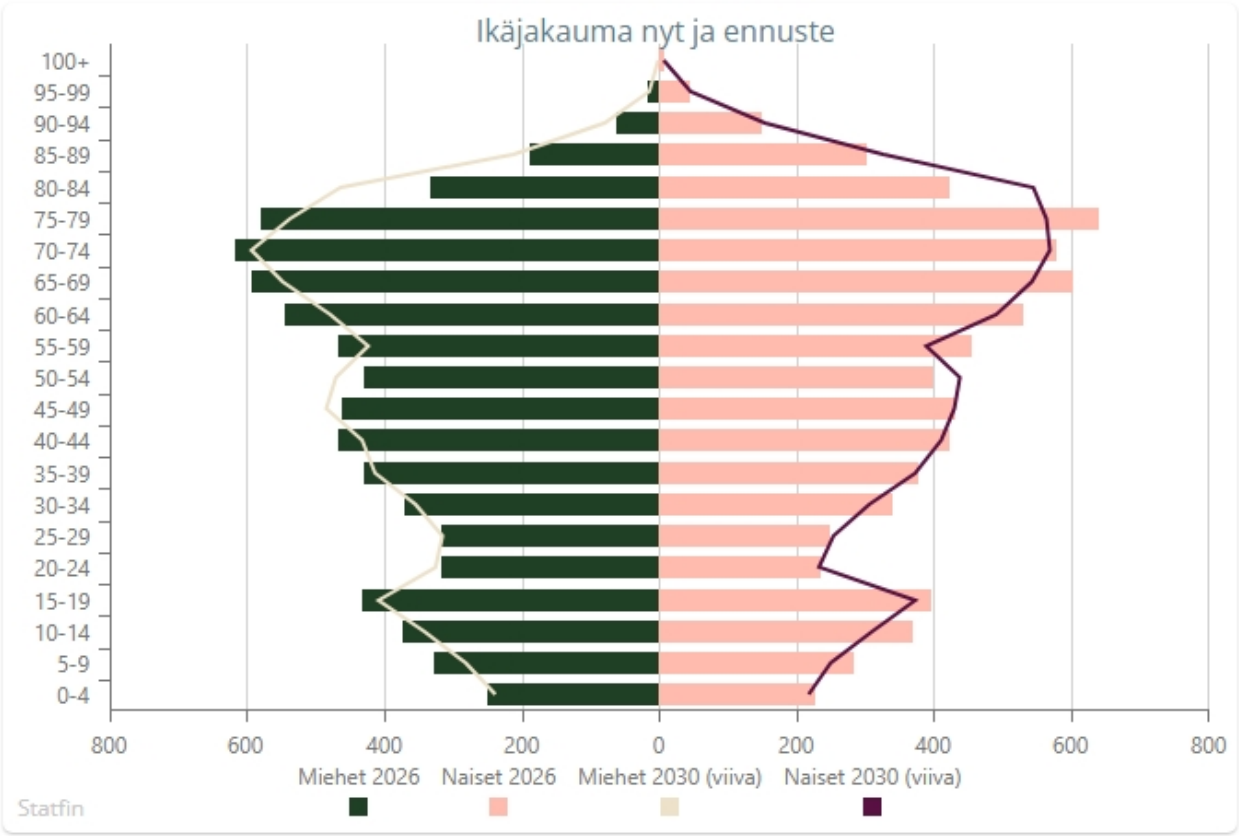
Vuoden 2026 alussa Loimaalla oli 15 132 asukasta. Väestön määrä on vähentynyt viime vuosina. 30.9.2026 asukkaita oli 15 044, joka on 115 asukasta vähemmän kuin vuosi sitten 30.9.2025.

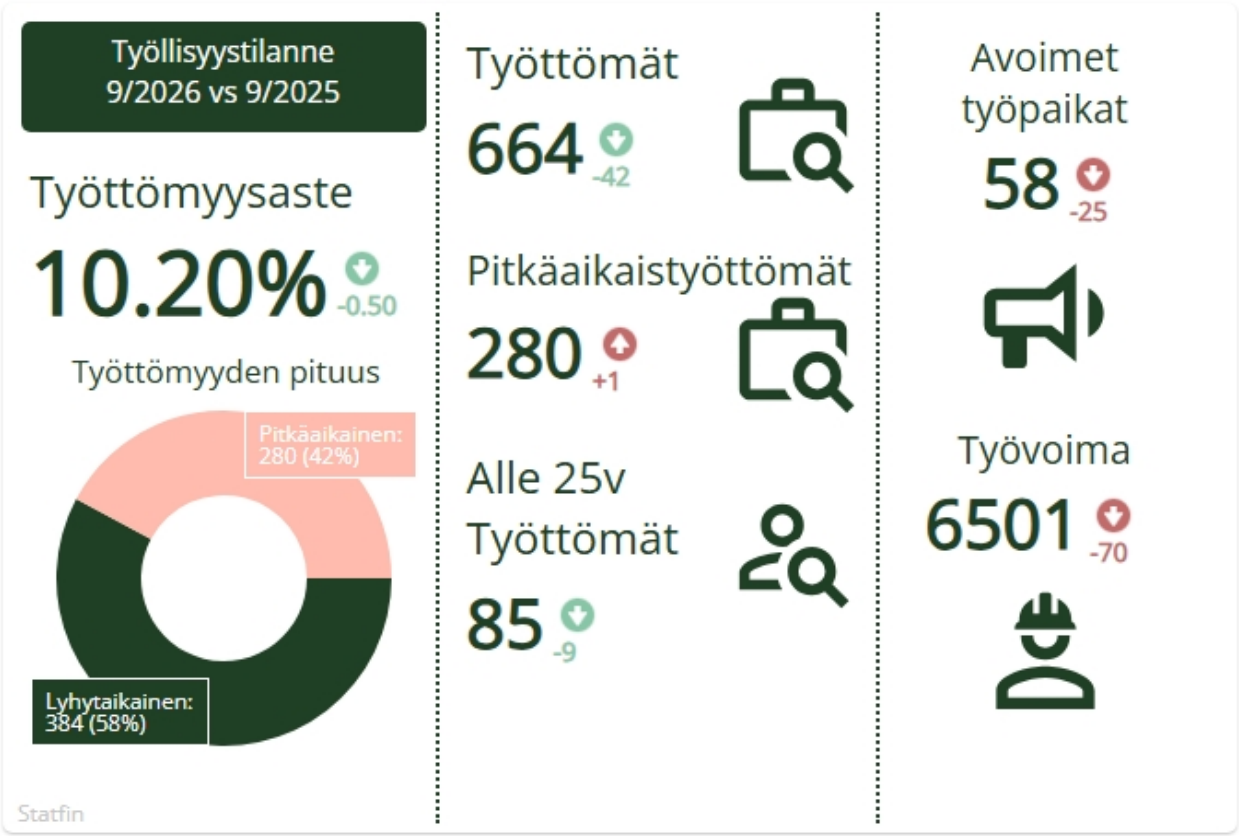

Tilastokeskuksen kuukausittaiset väestöennakko ja työllisyystilastot

Väestön ikäjakauma %
2030
2025
2024
2023
2022
2021
2020
2019
2018
0%
20%
40%
60%
80%
100%
0-15
16-24
25-64
65-74
75-
Statfin

Ikäjakauma nyt ja ennuste
100+
95-99
90-94
85-89
80-84
75-79
70-74
65-69
60-64
55-59
50-54
45-49
40-44
35-39
30-34
25-29
20-24
15-19
10-14
5-9
0-4
800
600
400
200
0
200
400
600
800
Miehet 2026
Naiset 2026
Miehet 2030 (viiva)
Naiset 2030 (viiva)
Statfin

4. Talousarvioesitys

4.1. Talousarviorakenne ja sitovuus

Talousarviosta ja – suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säädökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja –suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolain säädöksiä. Sitovia ohjeita ja lausuntoja kuntien kirjanpitoon antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarvion sisältö on laadittu huomioiden soveltuvin osin edellä mainitut säännökset ja ohjeet. Talousarvion esitystavassa on noudatettu uusinta JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -käsikirjaa.

Talousarviossa on seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa, rahoitusosa ja konsernitavoitteet.

Sitovuus

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Talousarviorakenne on laadittu siten, että organisaatiorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan.

Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Käyttötalous

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus

Konsernijohto
Elinvoima
Sivistyslautakunta
Elinympäristölautakunta
Tekniikka ja ympäristöpalvelut
Sekä seuraava liikelaitos:
Loimaan Vesi-liikelaitos
Investoinnit

Tuloslaskelma
verotulot ja valtionosuudet
rahoitustuotot ja rahoituskulut
satunnaiset tuotot ja kulut
Rahoituslaskelma
Antolainasaamisten muutos
Pitkä- /lyhtyaikaisten lainojen muutos
Määrärahat ovat nettomääräisiä. Loimaan Vesi-liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjettirahoitteisia.
Sisäiset ja ulkoiset erät esitetään erikseen. Määrärahat esitetään ilman arvonlisäveroa lukuun ottamatta vähennysrajoitteisia toimintoja, joiden osalta arvonlisävero sisällytetään menoihin.
Tavoitteet
Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteita on asetettu taloudellisuudelle, tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, kehittämiselle ja riskienhallinnalle. Tavoitteet tukevat kaupungin strategisten päämäärien saavuttamista.
Sisäiset erät
Sisäinen laskutus on palveluyksiköiden ja tukipalveluyksiköiden järjestelmä, jossa sisäisistä palveluista laskutetaan etukäteen määriteltyjen kiinteiden hintojen perusteella tai automatisoitavissa olevien kustannustenjakoperiaatteiden mukaan. Sisäiset erät tulee talousarviovaiheessa erottaa ulkoisista tapahtumista, jotta ulkoinen tuloslaskelma voidaan esittää.

Sisäiset eli kaupungin usean yksikön yhteiset erät voidaan käsitellä:
- menonsiirtokirjauksina
- vyörytyksenä
- sisäisinä laskutuksina

Konsernihallinnon keskitetyt palvelut vyörytetään palvelualueille. Konsernin vyörytettävät palvelut ovat:
- keskitetyt toimistopalvelut (yleishallinnon palvelut, kuten puhelinkeskus, talous- ja palkka- sekä henkilöstöhallinto)
- Keskitetyt IT-palvelut

Kyseisissä palveluissa vyörytysperusteena on budjetoitu palkka kustannuspaikoittain.
Elinympäristölautakunta vyöryttää ja laskuttaa omilla perusteillaan seuraavia palveluita:
- kiinteistöhuolto
- siivous
- ruokahuolto
- kuljetukset
- toimitilojen sisäiset vuokrat

Palvelualat maksavat käytössään olevista toimitiloistaan sisäistä vuokraa.
Kiinteistöhuollon hallinnon kustannukset vyörytetään ennen laskutusta

kiinteistöjen kustannuspaikoille ja sen jälkeen vuokrakustannus lasketaan käytössä olevien neliöiden mukaan. Laitosmiesten tunnit on jaettu eri kiinteistöille kiinteistöhuollon mitoituksen mukaan käyttäen laitosmiehestä 24 euron keskituntihintaa ja muut kustannukset aiheuttamisperiaatteen mukaan. Vuokrakustannuksessa on huomioitu poistot.
Sisäinen vuokrakustannus ei ole vertailukelpoinen ulkopuolisten toimijoiden kanssa, koska vuokrasta puuttuu pääomavuokrakustannukseen kuuluva korjauskustannus.
Ruokahuollon kustannukset laskutetaan suoriteperusteisesti sovittujen suoritemäärien mukaan. Ruokahuollon kustannuksissa ei ole mukana keittiön vuokrakustannus. Kyseinen kustannus on kohdennettu suoraan palvelualueiden kustannuspaikoille ja löytyy kiinteistöjen vuokramenosta.
Siivouspalveluiden palkkakulut kirjataan työaikajaon ja muut kustannukset tiliöidään aiheutumisperusteen mukaan suoraan siivottavien tilojen kustannuspaikoille ja sieltä ne laskutetaan siivottavien neliöiden mukaan tilojen käyttäjien kustannuspaikoille.
Sisäiset menot ja sisäiset tulot ovat aina käyttötalouspuolella yhtä suuret, tulosvaikutusta niillä ei ole.

4.2. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntakonsernin johtamisjärjestelmää, jolla varmistetaan, että johtaminen, suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon ja varmistetaan se, että toiminta jatkuu keskeytyksittä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus vastaa, että kaupungin johtamis- ja hallintojärjestelmä on kokonaisuutena asianmukainen ja toimielintyöskentely hyvän hallintotavan mukaista ja tehokasta.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin valtuustossa 27.9.2021 §88. Loimaan kaupunginvaltuuston 27.9.2021 hyväksymän hallintosäännön 9. luvussa on vahvistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Uuden ohjeen myötä uudistettiin riskienhallinnan käsittelyprosessia. Talousarviolaadinnan yhteydessä arvioitiin kaikkien toimielinten ja tytäryhtiöiden riskejä ja ne kirjattiin sille varattuun ohjelmaan. Talousarvioesityksen käyttötalousosio 2025 pitää sisällään toimialoittain olennaisimmat riskit. Sen lisäksi tehdyn kartoituksen jälkeen kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä käy kirjatut riskit lävitse ja sen jälkeen raportoi vielä erikseen kaupunginhallitusta olennaisimmista kaupungin riskeistä. Seuraavan kerran riskikatselmus ja päivitys tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

4.3. Tuloperusteet

Verotulot
Loimaan tuloveroprosentti on 8,4 %. Varsinais-Suomessa tuloveroprosentin painotettu keskiarvo vuonna 2026 on ollut 7,56 %.

Loimaalla hyvä verotulopohja on pitänyt verotulot lievässä nousussa taloudellisesta taantumasta huolimatta. Kiinteistövero jäänee vuoden 2026 osalta alle ennusteen. Työllisyyden kehitys vaikuttaa nopeasti kunnallisverotuloihin, joten siksi sen kehitystä seurataan tarkasti.
Tuloveron veropohja perustuu 2026 verotuksen ennakkotietoihin ja sen taustalla

olevaan väestökehitysarvioon. Veronsaajille jaettavana kertymänä käytetään Kuntaliiton muokatun ennusteen mukaista arviota vuoteen 2029 asti, siitä eteenpäin ennuste on kaupungin trendinomainen arvio.

Voimassa olevan kiinteistöverolain mukaan kunnan on määrättävä yleinen kiinteistöveroprosentti erikseen rakennuksille ja maapohjalle, vakituisten asuinrakennusten ja muiden asuinrakennusten veroprosentti. Muiden veroprosenttien määrääminen on vapaaehtoista.

Talousarviossa vuodelle 2027 kiinteistöveron määrän laskennassa on käytetty muuten samoja kiinteistöveroprosentteja kuin vuonna 2026, paitsi rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti palautetaan 1,3 %.

Vuodelle 2027 kiinteistöveroprosenttien esitetään olevan seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,00
yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja 1,30
vakituisten asuinrakennusten prosentti 0,50
muiden asuinrakennusten prosentti 1,05
voimalaitoksen prosentti 2,00
yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00
rakentamaton rakennuspaikka, 1,30

Vuoden 2027-2029 kiinteistöverot on laskettu samoilla kiinteistöveroprosenteilla. Kiinteistöverotuksen uudistushanke ei ole kuluvana vuonna edennyt.
Suunnitelmavuosille esitetään talousarviossa 0,3 %-yksikön veronkorotusta tuloveroprosenttiin sekä 300 000 euroa sopeutusta käyttökuluihin.

Valtionosuudet
Valtionosuudet on ennusteen (09/2026) mukaisesti:
v. 2027 10,2 milj.euroa
v. 2028 10,2 milj.euroa
v. 2029 10,1 milj. euroa

Muut tuloslaskelman erät
Rahoituserät
Loimaan Kaukolämpö Oy maksaa osinkoa 1 milj. euroa per vuosi. Korkokuluihin vaikuttaa lainamäärän kehitys sekä korkotason ennakoitu kehitys. Lainaa otetaan suunnitelmakaudella investointien rahoittamiseksi.

Vesiliikelaitos maksaa peruspääoman korkoa 79 549 euroa.

4.4. Menoperusteet

Toimintakulut

Vuoden 2027 ulkoiset toimintakulut kaupunki, yhteensä 49,9 milj. euroa. Toimintakulut laskevat talousarvioon 2026 nähden 0,38 prosenttia.

Vuoden 2027 ulkoiset toimintakulut kaupunki ja vesiliikelaitos, yhteensä 53.2 milj. euroa. Toimintakulut laskevat talousarvioon 2026 nähden 0,34 prosenttia.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on arvioitu nykyisen vakanssirakenteen mukaisesti huomioiden eläköitymiset, tehtävien uudelleen järjestelyjen ja palvelualojen välisten siirtojen

vaikutukset. Henkilöstövähennykset tulee pääsääntöisesti toteuttaa niin, että syntyvää säästöä ei käytetä korvaaviin ostopalveluihin.

Kunnallinen virkaehtosopimus on voimassa 1.5.2025 – 29.2.2028. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 7,37 prosenttia.

Henkilöstökulut, kaupunki ovat 27,3 milj. euroa vuonna 2027. Henkilöstökulut nousevat talousarvioon 2026 nähden 0,63 %.

Henkilöstökulut, kaupunki ja vesiliikelaitos, ovat 28,26 milj. euroa. Henkilöstökulut nousevat talousarvioon 2026 nähden 0,76 %.

Talousarvioon on tehty korotukset 3 % palkankorotusprosenteilla myös suunnitelmavuosille. Henkilösivukulut v. 2026 prosenteilla, koska uudempia ei ollut saatavilla 20.10.2026.

Kuntatyönantajan sotumaksut, %	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sairausvakuutusmaksu	1,2	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8
Työttömyysvakuutusmaksu	1,0	0,7	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Työnantajan eläkemaksu	19,6	19,4	19,5	19,5	19,5	19,4	19,5
Opettajien eläkemaksu	16,4	16,5	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Kuntatyönantajamaksut yhteensä	22,5	22,7	23,2	23,0	23,0	22,9	23,0

Vakuutettujen sotumaksut, %	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	0,8	0,6	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7
Palkansaajan eläkemaksu, alle 53-v.	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Palkansaajan eläkemaksu, yli 53-v.	8,7	8,7	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
TyEL-indeksipisteluku	3 037	3 077	3 104	3 186	3 243	3 320	3 395
TyEL-indeksi, muutos	5,7	1,3	0,9	2,6	1,8	2,4	2,2
KEL-indeksipisteluku	1 911	1 930	1 939	1 986	2 015	2 058	2 099
KEL-indeksi, muutos	5,9	1,0	0,5	2,4	1,5	2,1	2,0

Vuoden 2027 talousarvio sisältää seuraavat henkilöstöratkaisut:

Sivistyslautakunta:

Varhaiskasvatus

Vähennys 5 htv (5 lastenhoitajaa)

Perusopetus
Vähennys 4 htv (1 opettaja, 3 koulunkäynninohjaajaa)

Vesiliikelaitos:

Hallinto
Lisäys 1 htv (palvelusihteerin toimi)

Vuonna 2027 henkilöstöpolitiikassa on noudatettava seuraavia toimenpiteitä:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista.
- täyttölupamenettely
- sijaisten käytön erityisperustelut
- palkattomien virka- ja työvapaiden suosiminen, silloin kun henkilöllä ei ole säästövapaakertymää ja vapaa voidaan myöntää lisäkustannuksitta.
- hyödynnetään eläköitymiset ja työpaikan vaihdokset työnjakoa suunnitellessa

Avoimeksi tulevien vakanssien ja eläköityvän henkilöstön tehtävien tarvetta arvioidaan ja ohjataan tarvittaessa johtoryhmässä / henkilöstön ohjausryhmässä.
Henkilöstöjohtamisella ja henkilöstön palkitsemisella vaikutetaan työn tuloksellisuuteen ja työelämän laatuun. Tuottavuuden ja työssä jaksamisen kehittämisellä vaikutetaan osaavan työvoiman oikeaan kohdentamiseen, osaavan työvoiman saantiin ja samalla henkilöstökustannusten hallitsemiseen.

5. Käyttötalousosa

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	9 851 307	9 343 279	8 594 757	-8,01 %	8 520 257	8 620 257
Toimintakulut	-48 265 745	-50 139 977	-49 950 357	-0,38 %	-50 919 958	-51 913 142
Toimintakate	-38 414 438	-40 796 698	-41 355 600	1,37 %	-42 399 701	-43 292 885
Poistot ja arvonalentumiset	-3 964 409	-4 035 225	-3 723 303	-7,73 %	-3 850 691	-3 883 482

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	7 691 506	8 085 300	7 990 495	-1,17 %	0	0
Toimintakulut	-7 691 506	-8 085 300	-7 990 495	-1,17 %	0	0
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	0	0	0
Vyörytystulot	4 193 549	4 784 260	4 556 782
Vyörytysmenot	-4 193 549	-4 784 260	-4 556 782

5.1. Kaupunginvaltuusto

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Valtuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Loimaan kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2024, että valtuutettujen lukumäärä uudella valtuustokaudella 2025 - 2028 on 33 valtuutettua.

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-50 700	-39 800	-40 068	0,67 %	-41 016	-41 864
Toimintakate	-50 700	-39 800	-40 068	0,67 %	-41 016	-41 864
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-9 468	-7 600	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	-9 468	-7 600	0	-100,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-2 942	-2 096	-2 118
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-2 942	-2 096	-2 118

5.2. Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus
Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-25 503**	**-25 060**	**-24 936**	**-0,50 %**	**-25 278**	**-25 620**
Toimintakate	**-25 503**	**-25 060**	**-24 936**	**-0,50 %**	**-25 278**	**-25 620**
Poistot ja arvonalentumiset	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakulut	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-1 151	-1 058	-1 077
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-1 151	-1 058	-1 077

5.3. Keskusvaalilautakunta

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus
Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä.

Toimintaympäristön muutos
Eduskuntavaalit vuonna 2027. Vuonna 2028 ei vaaleja. Vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä EU-vaalit.

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	17 738	0	50 000	0,00 %	0	100 000
Toimintakulut	-78 638	0	-50 000	0,00 %	-50 500	-50 500
Toimintakate	-60 900	0	0	0,00 %	-50 500	49 500
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	0	0	0
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	0	0	0

5.4. Vaikuttajatoimielimet

Vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Nuorisovaltuusto on sivistyslautakunnan alla. Määrärahat käytetään testamentti- ja perintövaroista vammaisneuvoston, vanhusneuvoston ja nuorisovaltuuston osalta.

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	60	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-7 614	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	-7 554	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	0	0	0
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	0	0	0

5.5. Kaupunginhallitus

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	2 585 903	2 308 629	1 878 207	-18,64 %	1 878 207	1 878 207
Toimintakulut	-9 729 097	-10 304 460	-10 200 047	-1,01 %	-10 335 137	-10 486 002
Toimintakate	-7 143 194	-7 995 831	-8 321 840	4,08 %	-8 456 930	-8 607 795
Poistot ja arvonalentumiset	-5 658	-7 379	-1 604	-78,26 %	-1 283	-1 026

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-196 706	-180 700	-170 721	-5,52 %	0	0
Toimintakate	-196 706	-180 700	-170 721	-5,52 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	1 949 001	1 972 386	1 987 131
Vyörytystulot	2 120 927	2 155 800	2 176 112
Vyörytysmenot	-171 926	-183 414	-188 981

Konsernijohto
Toimiala: Konsernijohto
Toimielin: Kaupunginhallitus
Palveluala: Hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	249 167	191 820	136 820	-28,67 %
Toimintakulut	-3 567 183	-3 561 113	-3 546 025	-0,42 %
Toimintakate	-3 318 016	-3 369 293	-3 409 205	1,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	-979	-4 533	-627	-86,17 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-103 139	-90 000	-91 098	1,22 %
Toimintakate	-103 139	-90 000	-91 098	1,22 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	2 087 050	2 122 827	2 141 547
Vyörytystulot	2 120 927	2 155 800	2 176 112
Vyörytysmenot	-33 877	-32 973	-34 565

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (Kuntalaki 1 §).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohdon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualansa kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamista.
Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Hallintopalvelut –palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esihenkilöineen (sijaisineen):

- Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),
- Henkilöstöpalvelut; henkilöstöpäällikkö (henkilöstöasiantuntija),
- Yleishallinto; hallintopäällikkö (henkilöstöpäällikkö).
  Palvelualaan sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Tavoite: Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin	
Toimenpiteet	Hyte-kerroin
Tavoite: Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.	
Toimenpiteet	Hyvinvointikertomuksen seurantatiedot. Arviointi ja raportointi osana osavuosikatsausta ja toimintakertomusta.
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Tavoite: Hyvinvointisuunnitelman mukainen toiminta vuosille 2025-2029 sekä tietojen säännöllinen seuranta, arviointi ja toimenpiteet. Hyvinvointikertomus tehdään vuosittain.	
Toimenpiteet	HYTE-kerroin
	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit
	Kouluterveyskyselyn indikaattorit
	Sotkanet-tietokannan indikaattorit
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Tavoite: Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin.	
Toimenpiteet	Suositteluhalukkuus
Tavoite: Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston. Yhdistysstrategian hyödyntäminen.	
Toimenpiteet	Yhteistyön vahvistaminen
Tavoite: Osallistamisohjelman osallistamisen ja vaikuttamismahdollisuuksien menettelytapojen ja toimenpiteiden soveltaminen ja hyödyntäminen	
Toimenpiteet	Osallistaa eri tahoja tapahtumiin
3 Johtaminen ja talous - 3.1. Olemme hyvä työnantaja	
Tavoite: Henkilöstöjohtamisen, esihenkilötyön, työhyvinvoinnin ja osaamisen menettelytapojen kehittäminen sekä vaikutusten säännöllinen seuranta ja arvio.	
Toimenpiteet	Henkilöstön työhyvinvointi
	Työtyytyväisyysmittarit, sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, koulutussuunnitelma.
Tavoite: Henkilöstöviestinnässä hyödynnetään kattavasti monikanavaisuutta.	
Toimenpiteet	Esihenkilöpalaverit ja tiedotus henkilökunnalle tapahtuu mm intranetin kautta.
3 Johtaminen ja talous - 3.2. Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti	
Tavoite: Kaupunki-organisaation ja Loimaan veden yhteenlasketun tuloslaskelman ylijäämä sekä kaupunkiorganisaation taseen ylijäämä vuosina 2026–2029.	
Toimenpiteet	Investointikyky (rahoitus, investointimäärä, investointien suunnittelu, toteutuminen ja lainakanta)
	Seuranta, arviointi ja raportointi osana kuukausiraportointia,

	osavuosikatsausta/toimintakertomusta
Tavoite: Vuosien 2027 – 2029 investointikyky arvioidaan ja päätetään osana vuosien 2027–2029 talousarvioiden ja -suunnitelman valmistelua ja päätöksentekoa.	
Toimenpiteet	Arviointi painelaskelma työkalua käyttäen
Tavoite: Talouden ennakointia ja päätöksentekoa tukevan tietojohtamisen uudistamista jatketaan osana johtamisen, esihenkilötyön, osaamisen sekä raportoinnin uudistamista.	
Toimenpiteet	Seuranta, arviointi ja raportointi osana kuukausiraportointia, osavuosikatsausta/toimintakertomusta
3 Johtaminen ja talous - 3.3. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä ja verkostoissa	
Tavoite: Suunnitelmallinen sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2027-2029. Edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita.	
Toimenpiteet	Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi.
	Sähköisen asioinnin palvelujen määrä. Asioinnin laajuus/määrä ja toimivuus.
	Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot.
Tavoite: Viestinnässä hyödynnetään kattavasti viestintäohjetta ja menettelytapoja	
Toimenpiteet	Ohjeiden ja menettelytapojen päivitys
Tavoite: Yritysvaikutusten säännöllinen arviointi osana kaupungin päätöksentekoa	
Toimenpiteet	Arviointi osana kaupungin päätöksentekoa

Toimintaympäristön muutokset:

Kuvaus palvelualan toimintaan vaikuttavista olennaisista muutoksista suunnitelmavuosina.

Valtuuston hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2026-2030 asetetut strategiset tavoitteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

•Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.
•Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosiraportoinnin yhteydessä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2025- 2029 on voimassa. Hyvinvointikertomus laaditaan vuosittain.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun.

Kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

- Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosikatsauksia ja toimintakertomusta.
- Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Vuoden 2027 aikana järjestetään osallistamistilaisuuksia mm.:

- Talousarvion valmistelu/osallistava budjetointi
- Palvelualojen merkittäviin palveluiden muutos- ja kehittämistoimenpiteisiin sekä niiden valmisteluun liittyvät osallistamistilaisuudet

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kuntien päätösten ennakkoarviointimenettelyssä (EVA) arvioidaan valmisteltavan päätöksen vaikutuksia ennalta. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.

- *Kuntalaisvaikutuksilla* eli ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksissa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä sekä niiden jakaantumista.

- *Ympäristövaikutukset* kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kaupunkikuvaan tai kulttuuriperintöön.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon.

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä.
Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa.

Vaikutuksia tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Ennakkoarvioinnin ohjeistus tulee pääsääntöisesti keskittyä arvioimaan ennalta sellaisia päätöksiä, joilla on merkittäviä vaikutuksia.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Suomen hallitus on asettanut tavoitteen, että maan hiilineutraalisuus saavutetaan vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen toteutuminen vaatii laajaa sitoutumista kunnilta, yrityksiltä ja yksityisiltä kansalaisilta.

Loimaa kuuluu hiilineutraalit kunnat -verkostoon. Hinku-kunta on sitoutunut tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä. Hinku kunnalta vaaditaan mm. kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioimista kaikessa merkittävässä päätöksenteossa, toiminnan organisointia ja suunnitelmaa päästöjen vähentämisestä, sekä liittymistä kuntien energiatehokkuussopimukseen.

Kunnat pyrkivät vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta. Kunnat kannustavat myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin.

Energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä. Sopimustoiminta on tärkeässä roolissa EU:n energiatehokkuusdirektiivin mukaisen energiankäytön tehostamistavoitteen täyttämisessä.

Loimaan kaupunki liittyi kuntien energiatehokkuussopimukseen 3.10.2022. Kaupunginhallitus hyväksyi kuntien energiatehokkuussopimuksen 2026-2035 kokouksessaan 24.11.2025.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Sähköisten palvelujen laajentamiseksi vuosina 2027 – 2029. Sähköiseen arkistoinnin käyttöönotto ja toteutus 2027 - 2029.

Henkilöstö:

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
Kaupunginjohtaja	1	1	1
Hallintopäällikkö	1	1	1
Henkilöstöpäällikkö	1	1	1
Henkilöstöasiantuntija	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2
Palkkasihteerit	3	3	3
Palvelusihteerit	1,5	2	2
Digipalvelupäällikkö	1	1	1
It-asiantuntija	2	2	2
It-tukihenkilö	1	1	1
Yhteensä	**17,5**	**18**	**18**

Muut olennaiset perustelutiedot:

1. Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Konsernijohdon toimitiloina ovat Ylistaronkatu 36. Kauppalankatu 3 –tiloissa on edelleen keskusarkisto. Kauppalankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet. Kiinteistöjen ylläpito-ohjelman käsittely ja päätökset.

2. Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset: It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing -sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut.

Muut toiminnan edellyttämät resurssit:

Eduskuntavaalit vuonna 2027 ja vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä EU-vaalit.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan tunnusluvat esitetään osana käyttösuunnitelmia, talousarviota ja tilinpäätöstä.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta seurataan säännöllisesti kuukausiraportoinnissa ja osavuosikatsauksissa. Johtoryhmä käsitellee säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Palvelualoja ohjeistetaan ylläpitämään ja päivittämään omien toimialojensa riskienhallintaan ja palvelujen jatkuvuuden hallintaan liittyvät suunnitelmat (mm. pelastussuunnitelmat sekä vesihuollon toimivuuteen liittyvät suunnitelmat).

Sopimusten hallinta ja valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa.

Osallistuminen ’’Turvallinen ja kriisinkestävä kunta’’ –asiantuntijaverkostoon.

Verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallinnan yhteistyö. Toimenpiteinä on seminaareja, työpajoja, koulutuksia sekä monipuolista viestintää. Viestintä ja tiedon jakaminen muodostavatkin keskeisen perustan verkoston toiminnalle.
Talousarvion käyttösuunnitelmien valmistelussa, kehityskeskusteluissa ja palvelualojen toiminnan ohjauksessa ja menettelytavoissa painotettaan ennakoivaa riskien hallintaa – riskien tunnistamista ja vaikutusten arviointia.
Kaupunginhallituksen tunnistamat olennaisimmat konsernia ja koko kaupunkia koskevat riskit ovat:
Strateginen riski: Väestön väheneminen ja ikääntyminen
Taloudelliset riskit: Verotulojen ja valtionosuuksien merkittävät muutokset
Toiminnallinen riski: Valtionosuuksien muutokset lakiperusteisuuteen liittyen ja niiden kompensointi täysimääräisesti.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Konsernijohdon erityiset talousarvioon vaikuttavat toimenpiteet 2027 ja suhteessa edelliseen vuoteen, vuoden 2026 määräraha suluissa:

- Vaikuttajatoimielimet: Vammaisneuvosto (10 000)ja Vanhusneuvosto (10 000) määrärahat testamenttivaroista
- Osallistuva budjetointi 20 000 € (20 000)
- Joukkoliikenne 120 000 € (120 000)
- Kuntien välinen yhteistoiminta 196 000 €, V-S Liitto (196 000)
- Kuntien välinen yhteistoiminta, Liedon Ympäristöterveydenhuolto 120 000 € (120 000)
- Atk Loimaa: järjestelmäkuluja: -16 400 € (40 000 €)
- Henkilöstöpalvelut, koulutuspalvelut, Eduhouse koulutus 10 000 €
- Yhteistyötoiminta: Polkupyöräetu 6 300 € (11 000), henkilöstön työhyvinvointi 50 000 €(epassi 50 €/vuosi ja tyhyraha 50 € / vuosi/ hlö) (50 000), työpaikkaruokailu 15 000 € (15 000)
- Liikuntapalveluiden järjestämät etuudet: vapaa kuntosali, uinti+ohjatut jumpat, sisäinen kustannus 15 000 €
- Hyvinvointitoimikunta:
  hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen 11 300 € (16 300),
- 1 300 € hyvinvointikertomuksen vuosimaksu
- 10 000 € ikäihmisten kuljetukset

<u>Avustukset:</u>

- Sarkamuseo 100 000 €

Elinvoima
Toimiala: Elinvoima
Toimielin: Kaupunginhallitus
Palveluala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys
Vastuuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	2 336 736	2 116 809	1 741 387	-17,74 %
Toimintakulut	-6 161 914	-6 743 347	-6 654 022	-1,32 %
Toimintakate	-3 825 178	-4 626 538	-4 912 635	6,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 679	-2 846	-977	-65,67 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-93 567	-90 700	-79 623	-12,21 %
Toimintakate	-93 567	-90 700	-79 623	-12,21 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-138 048	-150 441	-154 417
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-138 048	-150 441	-154 417

Toiminnan kuvaus

Palveluala vastaa yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen, maahanmuuttajien kotoutumispalveluista sekä markkinoinnin ja viestinnän toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.
Palvelualla toimivat elinvoimatoimikunta, Loimaan seudun toiminta-alueen työllisyyden hoidon neuvottelukunta ja kylien neuvottelukunta.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
1 Elinvoima ja asuminen - 1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	
Tavoite: Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä	
Toimenpiteet	Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin
	Palvelutarpeen mukainen palvelu asiakkaille. Työnvälityksen tehostaminen
	Työmarkkinatuen kuntalista <600 hlö/kk keskimäärin. Kuntaosuusmaksut <150 000€/kk.
	Välityömarkkinamallin kehittäminen
Tavoite: Lakisääteisten TE-lähipalvelujen tuloksellinen ja tehokas toteuttaminen Loimaan seudun toiminta-alueelle	
Toimenpiteet	Oman palvelutuotannon kehittäminen.
	Suunnitelmien ja muun järjestämislaissa määritellyn toiminnan toteuttaminen määräaikojen puitteissa. Kunnan talouden sekä yksilöjen kannalta eettisien ja kestävien ratkaisujen löytäminen.
Tavoite: Kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden ja kotoutumisen edistäminen **Loimaan seudulle maahanmuuttopalvelujen tuottaminen myös työvoiman ulkopuolisten osalta**	
Toimenpiteet	Maahanmuuttopalvelujen tavoittama asiakasmäärä
	Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden tavoittaminen ja palvelujen järjestäminen
	Ukrainalaisten ja muiden maahanmuuttajien kotoutumista ja työnsaantia edistetty
Tavoite: Edistetään Loimaalla tarjolla olevan koulutuksen ja koulutetun työvoiman tarjonnan laajenemista	
Toimenpiteet	Kaupunki yhdessä yritysten kanssa tekee vahvaa yhteistyötä Novidan vetovoimaisuuden parantamiseksi
	Loimaan kaupungin ja Novidan välinen yhteistyösopimus uudistettu ja yhteistyö tiivistynyt
	Osallistutaan Turun teknisen yliopiston lahjoitusprofessuurin rahoitukseen yritysten kanssa
	TYPO-koulutusten suunnitteluun osallistuminen, omaehtoisen opiskelun kehittäminen, rekrykoulutusten suunnittelu ja toteutus yhdessä yritysten kanssa
Tavoite: Tuetaan työnantajia osaavan työvoiman saamisessa Loimaan seudun toiminta-alueella	
Toimenpiteet	Alueen työnantajia kontaktoidaan aktiivisesti ja kartoitetaan työntekijätarpeita. Sopivia hakijoita kartoitetaan yhteistyöverkostoista (työllisyyspalvelut, yhdistykset, oppilaitokset). Työnantajille annetaan neuvontaa erilaisista rekrytoinnin palveluista ja tuista ja heitä autetaan rekrytoinneissa.
	Loimaan työnantajapalvelut toimivat aktiivisesti yhteistyössä yritysten, yrityspalvelujen, työnhakijapalveluiden, yhdistysten, oppilaitosten ja seutukuntien edustajien kanssa osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseksi.
	Työnhakijoiden kanssa toimiville työllisyysasiantuntijoille tuodaan tutuksi alueen yrityskenttää ja tutustutetaan yritysten toimintaan yritysvierailuiden muodossa. Näin helpotetaan sopivien tekijöiden ehdottamista yrityksiin.
1 Elinvoima ja asuminen - 1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	
Tavoite: Lähijunaliikenteen ja muiden liikkumismahdollisuuksien edistäminen	
Toimenpiteet	Loimaa osallistuu aktiivisesti Varsinais-Suomen ja erityisesti Turku-Tampere -lähijunaliikenteen käynnistämistä edistävään valmisteluun
	Osallistutaan Pro9-tien toimintaan ja toteutetaan aktiivista edunvalvontaa Loimaalle tärkeiden

	väylien kehittymiseksi
	Paikallisliikenteen kehittämiselvityksen 2026 tuloksia viedään eteenpäin

Tavoite: Viestimme ja markkinoimme Loimaata ja asumisvaihtoehtoja suunnitelmallisesti yhteistyössä	
Toimenpiteet	Aktiivinen näkyminen monipuolisesti eri kanavissa
	Tiivistynyt yhteistyö kylien ja muiden yhteisöjen kanssa jatkuu.
	Viestinnällisesti mm. verkkosivuston jatkuva kehitys ja uudistus, sivuston saavutettavuuden varmistus, LoimaaÄppin ja Loimaa TV:n kehitys
	Yritysyhteistyöt/kampanjat: Loimaan esille nostoa

Tavoite: Näkyvä tapahtumayhteistyö ja asuinpaikkamarkkinointi	
Toimenpiteet	Loimaan kaupunki on hyvä kumppani eri tasoisissa tapahtumissa ja tukee läsnäolollaan niin tapahtumia kuin niiden viestintää
	Tuodaan Loimaan asumis- ja muita mahdollisuuksia esille eri tapahtumissa ja kampanjoissa.

1 Elinvoima ja asuminen - 1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	
Tavoite: Tarjoamme monipuolisia yritystontteja ja yritystoiminnan toiminta-alustoja eri puolilla kaupunkia	
Toimenpiteet	Potentiaalisten yritysten sijoittumispaikkojen ja yritysten kehittymismahdollisuuksien varmistaminen kaupunkikehitysryhmän yhteistyöllä. Erityisesti huomioidaan kehittyvät ja kasvavat toimialat kuten puolustusteollisuus ja vetytalous.

Tavoite: Loimaa tukee yrityksiä aktiivisesti niiden elinkaaren eri vaiheissa. **Elinkeinoelämää tukevia verkostoja hyödynnetään ja kehitetään aktiivisesti Loimaalla**	
Toimenpiteet	Kaupunki on aktiivinen ja aloitteellinen Loimaan teknologiaklusteriyhteistyössä ja sen kehittymisessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa
	Loimaa on aktiivisesti mukana ja kokoamassa yritys- ja julkisen puolen verkostoja sekä osallistuu yhteisten tapahtumien järjestämiseen elinkeinoelämän kanssa (Esim. yhteiset aamukahvit, yhteisosasto Alihankintamessuilla sekä Loimaan seudun osaajat ja yritykset messut)
	Viestimme monikanavaisesti ja laaja-alaisesti yrityksille
	Yritysneuvonta ja kontaktointi (lkm): 450 yrityskontaktia/vuosi, josta osa kohdistetaan toimivien yritysten akuutin tarpeen neuvonnan lisäksi proaktiiviseen yhteydenpitoon. (Kontakteissa mukana aloittavien yritysten neuvonta ja työnantajapalvelut Loimaan seudun toiminta-alueella)

Tavoite: Rahoituksen kanavoiminen tehokkaasti siihen oikeutetuille maatiloille	
Toimenpiteet	Cap 2023-27 ohjelmakauden muutoksien ja tulevan Cap 2028-34 ohjelmakauden tiedottaminen maatiloille

2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Tavoite: Kylien ja yhdistysten matkailullisen osaamisen kehittäminen	
Toimenpiteet	Kylien neuvottelukunta kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa
	Loimaan kesänavaus -tapahtuma toukokuussa
	Seudullinen yhteistyö matkailun edistämiseksi tiivistynyt maaseutumatkailuhankkeen myötä
	Yhdistyskirje 2-4 kertaa vuodessa Yhdistysyhteistyöstrategian mukaisesti.

Tavoite: Torin käytön ja Loimaata palvelujen keskuksena esille tuovan toiminnan kehittäminen kolmannen sektorin kanssa	

Toimenpiteet	Loimaan kaupungin torin, tapahtumatoiminnan ja palvelunäkyvyyden kehittämiskumppanuus kolmannen sektorin kanssa jatkuu ja kehittyy.

Toimintaympäristön muutokset:

Talouden matalasuhdanne ja maailman politiikan käänteet ovat vaikuttaneet yritysten toimintaan vuosia. Vuoden 2026 aikana suhdanne vaikuttaisi viimein kääntyvän positiivisemmaksi. Loimaalaisissa yrityksissä näkymät vaihtelevat suuresti. Nekin yritykset, jotka arvioivat näkymät heikommiksi, uskovat suhdanteen matalimman kohdan menneen jo ohi. Suhdanne käänne on näkynyt lisääntyneinä yritysten investointipäätöksinä ja niihin liittyvinä kyselyinä.

Työttömyys ja etenkin pitkäaikaistyöttömyys ovat olleet 2026 aikana ennätuksellisen korkealla. Työttömyyden laskun odotetaan seuraavan talouden kasvua vajaan vuoden viiveellä.

Vuoden 2025 alussa toteutunut työllisyyspalvelujen uudistus vaikutti voimakkaasti 2025 toimintaan. Vuonna 2026 työllisyyspalvelujen toiminta on jo vakiintunutta ja toimintaa on päästy pala kerraallaan kehittämään. Valtion työllisyyden hoitoon kohdistamat lukuisat muutokset sekä lisävastuut kunnille vajaalla rahoituksella haastavat työllisyyden hoitoa.

Seudulla on vireillä monia positiivisia avauksia, joilla voi olla pitkäkestoisia positiivisia vaikutuksia kuten kansallinen vetyverkko, puolustusteollisuuden mahdollisuudet, vihreän siirtymän hankkeet ja lähijunaliikenteen valmistelu.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Työllisyyspalvelujen asiantunteva ja paikalliset olosuhteet huomioiva toteutus tukee alueen asukkaiden hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaita ja sidosryhmiä osallistetaan aktiivisesti ja tarpeen mukaan. Loimaa Äpissä on palaute- ja kyselyominaisuus, mikä uutena ominaisuutena mahdollistaa matalan kynnyksen osallistumisen.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kaupunki on aktiivinen toimija yritysverkostoissa ja yhteistyössä.
Yrityksiä osallistetaan ja kontaktoidaan säännöllisesti. Yritysneuvontojen lisäksi järjestetään E&K-aamukahveja yhdessä järjestöjen ja yhteistyötahojen kanssa sekä järjestetään Loimaan kaupunki goes yritykset -päivä, jonka yhteydessä kaupunkiorganisaatio laajemminkin vierailee yrityksissä.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Edistetään uusituvan energian investointeja kartoittamalla sopivia sijainteja sekä tarvittavia yhteistyötahoja potentiaalisille investoijille. Toteutetaan Loimaan seudun vetylaakso -hanke yhdessä seudun muiden kuntien kanssa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Loimaa tuottaa työllisyyspalvelujen lähipalvelut Loimaan lisäksi Auraan, Oripäähän ja Pöytyälle osana Turun työllisyysaluetta. Elinvoimapalvelujen kokonaisuuden kehittämistä jatketaan syventäen seudullista yhteistyötä. Maaseutumatkailu- ja vetylaaksohankkeiden myöt tulee 2027 aikana arvioitavaksi seudullisen yhteistyön pidempiaikainen jatko näissä teemoissa.

Loimaa tuottaa myös työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille kotoutumispalvelut Loimaan toiminta-alueella.

Henkilöstö:

Elinkeino- ja kaupunkikehityspalveluiden resursointi pysyy 2026 tasolla.

Vuonna 2027 on käynnissä kaksi hanketta, joissa on henkilöresurssia: maaseutumatkailuhanke ja Next Rural. Next Rural -hanke päättyy kesällä 2027.

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
Kehittämisjohtaja	1	1	1
Yritysneuvoja	2	2	2
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija	1	1	1
Johtava maaseutuasiantuntija (johtava maaseutuasiamies 2026 saakka)	1	1	1
Maaseutuasiantuntija (Maaseutuasiamies 2026 saakka)	4	4	4
Työllisyyspäällikkö	1	1	1
Palvelusihteeri	1,5	1,5	1,5
Työtoiminnan ohjaaja	1	1	1
Yksilövalmentaja	1	1	1
Nuorten ohjaamoverkoston koordinaattori	0	1	1
Maahanmuuttokoordinaattori	1	1	1
Yrityskehittäjä (Next Rural -hanke)	1	1	1
Projektityöntekijä (Loimaan älykkäät kylät -hanke + viestinnän tuki)	1	1	0
Työllisyysasiantuntija (Asiantuntija: työnvälitys- ja rekrytointipalvelut)	9	9	9
Työllisyysasiantuntija (Erityisasiantuntija: monialaiset sekä kotoutumis- ja vieraskieliset palvelut)	8	8	8
Rekrytointikoordinaattori	1	1	1
Projektityöntekijä (Maaseutumatkailuhanke)			1
Yhteensä	**34,5**	**35,5**	**35,5**

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Elinvoimayksikkö on keskittynyt pääosin Elinvoimatalolle (Ahonkatu 1) sekä Virastotalolle, josta on vuokrattuna entisen TE-toimiston tilat työllisyyspalvelujen käyttöön. Työllisyyspalvelujen ja maahanmuuttopalvelujen toteuttamiseen varattu palvelupisteet toiminta-alueen, jokaisesta kunnasta sekä yksittäinen vastaanottohuone Loimaan Kelan toimistosta.

"Lapidus-halli" -työryhmältä valmistui raportti kesällä 2021, jossa ryhmä katsoo, ettei ole tarkoituksen mukaista ryhtyä siirtämään Lapiduksen toimintoja tässä vaiheessa. Raporttiin liittyen teetettiin kuntoarvio konsultilla, jonka perusteella tilan kunto on välttävä. Tilojen käytön jatkumiselle ei ilmennyt akuutteja esteitä mutta vaihtoehtoja pyritään selvittämään.

Palvelujen ostot

Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluihin liittyviä ostopalveluja kehitetään yhdessä Turun työllisyysalueen ja Loimaan oppilaitosten kanssa.

Avustukset

Työttömien yhdistysten kanssa jatketaan välityömarkkinamalli, jossa kaupungin antamalla avustuksella yhdistykset työllistävät työllisyyspalvelujen osoittamia työttömiä työnhakijoita.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuihin on muutetussa talousarviossa 2026 varattu noin 2 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 toteutuneet kuntaosuudet olivat 1,85 M€. Vuodelle 2027 varataan työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuihin 1,85 M€. Vuonna 2026 käynnistyneen positiivisen taloussuhdanteen uskotaan heijastuvan työllisyyteen 2027 aikana.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kuntien vastuu työmarkkinatuesta kasvoi merkittävästi 2025 alusta ja samalla tuen ehtoja muutettiin merkittävästi. Samalla työllisyyden hoitoon liittyvät vastuut ovat muuttuneet laajasti TE-uudistuksen ja SOTE-uudistuksen myötä. VARHA:n taloudelliset haasteet rajoittavat osaltaan hyvinvointialueen mahdollisuuksia toteuttaa työllisyyteen vaikuttavia tehtäviään kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalipalveluissa. Lisäksi valtiolta tulee lukuisia lakimuutoksia, jotka vaikeuttavat työllisyyden hoitoa. (1-7/2026 tuli 5 lakiuudistusta, joilla oli vaikutusta työllisyyden hoitoon.)

Työllisyyspalvelujen toimintaa on kehitetty ja kehitetään jatkuvasti uudistusten myötä ja kuntaosuuslistalla olevien työttömien määrää pyritään vähentämään kaikilla käytössä olevilla keinoilla.
Tiivis paikallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Erityisesti kaupunki-HVA -yhteistyön kehittäminen. Nuorten työttömyyden ehkäisemiseen panostetaan aktiivisesti.

Muut perustelutiedot

Yrityselämän edellytysten pitkäjänteinen kehittäminen ja turvaaminen maankäytön suunnittelun kautta, jota toteutetaan palvelualat ylittävän kaupunkikehittämisen kautta.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:
Vuosi 2027:

Elinvoima- ja kaupunkikehityspalvelujen erityiset talousarvioon vaikuttavat toimenpiteet 2027 ja muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

- Kotoutumista edistävien palveluihin tuleva henkilömäärään perustuva avustus tulee laskemaan 2027 merkittävästi. Osa avustuksesta siirtyy osaksi VOS-rahoitusta ja erillistä laskennallista avustusta arvioidaan saatavan 60 000€ vuonna 2027. Vuonna 2026 avustuksia tullaan saamaan noin 500 000 euroa.
- Torivalvonnan vastuu on yhteistyösopimuksen myötä Kauppalalla. Uusi kaksivuotinen sopimus solmittu 4/2026 alkaen. Kaupungin panos yhteistyösopimukseen on 25 000€/vuosi.
- Lähijunaliikenteen kehittämistä yhdessä radanvarren ja Varsinais-Suomen kuntien sekä liittojen kanssa jatketaan. VS-lähijunakehittämisen koordinaatioon Turun johdolla varattu 5 000€.
- Monikampusyhteistyö tullaan uudistamaan Novidan kanssa 2027 alusta. Yhteistyölle varattu aiempien vuosien tapaan (15 000€/vuosi)
- Teknologiaklusterin kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan. Yhteistyön kustannusten kaupungin osuus on ollut 50% (max 25 000€/vuosi). Klusterin kärkiyritykset maksavat toisen puolikkaan kuluista.
- Yritysten sijottumista edistäviin ja muihin elinvoimahankkeisiin varattu 30 000€. Tästä määrärahasta reilu puolet on sidottu 2026 RMB:n kanssa käynnistettyyn sijoittumista edistävään työhön teknologiateollisuuden ja kaupan alalla.

- Vuonna 2026 käynnissä olevat hankkeet, jotka huomioitu budjetissa
    - Seudullinen Next Rural -hanke
    - Loimaan seudun vetylaakso -hanke
    - Kasvua ja juuria -maaseutumatkailuhanke
- Markkinoinnin ja viestinnän ostopalveluresursointia on pienennetty 10 000 eurolla ja henkilöresursointi säilyy 2026 vuoden tasolla eli 1,7 htv.
- Liigaseurojen yhteistyösopimuksiin varattu 9000 euroa edellisvuotta enemmän AU futsalin liigaan nousun johdosta.
- Tapahtumien osalta varaudutaan Yritykset ja osaajat -messujen järjestämiseen sekä Alihankintamessujen osaston järjestämiseen (yhteen 14 000€)
- Loimaa on mukana LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit ry:ssä 2023-2027 -rahoituskaudella valtuuston päätöksen mukaisesti. Loimaan kuntarahaosuus on vuosittain 63 000€.

Työllisyyspalvelut:

- Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut arvioidaan laskevan 2025 tasolla eli noin 1,85 miljoonaan euroon.
- Palkkatukiin varattu 350 000€.
    - 100% palkkatukea ei käytetä, koska on kaupungille erittäin kallis ja heikkotehoinen työllistämisen väline.
    - 70% -palkkatukea myönnetään pääsääntöisesti vain uusille hakijoille. Palkkatuen jatkoa puolletaan vain erityisistä syistä, jolloin on todennäköistä, että jatko johtaa työllistymiseen avoimilla työmarkkinoilla.
- Työttömien yhdistysten kanssa toteutettavaan välityömarkkinamalliin varattu 250 000€/v. (Vuonna 2026 on varattu 300 000€). Muihin avustuksiin näille yhdistyksille ei ole varauduttu.
- Muissa työllisyyden hoidon palveluissa varauduttaan suunnilleen vuoden 2026 tason mukaisesti. (Esim. Starttiraha 100 000€ ja koto-koulutuksiin 100 000€, työvoimakoulutuksiin 41 000€, harkinnan varaisiin kulukorvauksiin 40 000€)
- Loimaan seudun toiminta-alueen työvoimapalvelujen kustannukset ovat yhteensä n. 3 M€. Loimaan kaupungin osuus näistä on noin 1,7 M€. Toiminta—alueen kustannuksista noin 1,3M€ on lähipalvelujen tuottamiseen, 1,15M€ palveluhankintoihin ja 0,35M€ keskitettyihin ja tukipalveluihin. Lakisääteisten palvelujen lisäksi Loimaa tuottaa nuorten työpajatoimintaa ja työttömien yhdistysten kanssa välityömarkkinamallia.
- Loimaan nuorten työpaja jatkaa kahden ohjaajan voimin toimintaansa.
- Muiden palvelualojen kanssa työttömien työllistämiseen varattu 55 000€. Työllisyyspalvelujen budjetista voidaan maksaa 50% kuluista, jos muut palvelualat palkkaavat vaikeasti työllistyviä henkilöjä.
- Nuorten kesätyömallia jatketaan aiempien vuosien tapaan.

5.6. Sivistyslautakunta

Toimielin:

Toiminnan kuvaus
Sivistyslautakunta käsittää sivistyspalvelujen palvelualan. Palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen: varhaiskasvatus, perusopetus ja keskiasteen koulutus sekä vapaa-aikapalvelut.

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	3 082 054	2 936 700	2 911 800	-0,85 %	2 887 300	2 887 300
Toimintakulut	-27 697 336	-28 493 822	-28 614 505	0,42 %	-29 274 676	-29 944 645
Toimintakate	-24 615 282	-25 557 122	-25 702 705	0,57 %	-26 387 376	-27 057 345
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-9 286	0,00 %	-9 286	-9 286

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	50 911	0	50 000	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-7 285 707	-7 649 300	-7 623 353	-0,34 %	0	0
Toimintakate	-7 234 796	-7 649 300	-7 573 353	-0,99 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-1 373 945	-1 371 016	-1 380 511
Vyörytystulot	875 509	1 139 349	979 332
Vyörytysmenot	-2 249 453	-2 510 365	-2 359 844

Sivistyspalvelujen hallinto
Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Sivistyspalvelut
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	57 272	35 100	40 100	14,25 %
Toimintakulut	-292 415	-429 085	-426 734	-0,55 %
Toimintakate	-235 143	-393 985	-386 634	-1,87 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-38 656	-38 200	-73 519	92,46 %
Toimintakate	-38 656	-38 200	-73 519	92,46 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	273 983	432 185	460 153
Vyörytystulot	291 029	455 381	483 359
Vyörytysmenot	-17 046	-23 196	-23 206

Toiminnan kuvaus
Sivistyspalvelujen hallintoon kuuluvat koulutoimiston henkilöstön henkilöstökulut ja erilaiset koko sivistyspalvelua koskevat kulut. Ko. kustannuspaikkaan kohdennetaan mm. sellaiset valtionavustukset (hankerahoitus), joille ei tarvitse tehdä erillistä kustannuspaikkaa (esim. S2-opetukseen myönnettävä avustus). Sivistyspalvelujen hallintoon on kirjattu myös jäähallin käyttöön liittyvät palvelujen ostot (30 000 euroa), jotka vuoden 2026 talousarviossa siirtyivät kaupunginhallitukselta sivistyslautakunnalle.

Varhaiskasvatus
Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	480 579	460 800	431 900	-6,27 %
Toimintakulut	-9 172 200	-9 246 108	-9 253 769	0,08 %
Toimintakate	-8 691 621	-8 785 308	-8 821 869	0,42 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-1 366 004	-1 485 000	-1 492 969	0,54 %
Toimintakate	-1 366 004	-1 485 000	-1 492 969	0,54 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-433 036	-450 614	-467 485
Vyörytystulot	584 480	597 761	495 973
Vyörytysmenot	-1 017 516	-1 048 374	-963 458

Toiminnan kuvaus
Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2026 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 10 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös kolme yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit sekä Touhula Alastaron päiväkoti.

Esiopetusta järjestetään 11 päiväkodissa lukuvuonna 2026 - 2027.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkoti (Peltoinen).

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Tavoite: Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	
Toimenpiteet	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Tavoite: Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	
Toimenpiteet	Varhaiskasvatuksen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi).
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Tavoite: Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta päiväkodeissa.	
Toimenpiteet	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:
Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta valmistavan esiopetuksen ja S2-opetuksen järjestämiseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen -> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2027 varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden seutukaupunki Loimaa -kärkihankkeeseen.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Lapsimäärän ja palvelun tarpeen muutokset sekä lasten tuen tarpeen määrä vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tilat jne.). Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 alkaen on vähentänyt hoitopäivämaksuista saatavia tuottoja merkittävästi (vähennys noin 35 %). Asiakasmaksulain muutoksen seurauksena maksuttomien lasten määrä syksyllä 2026 on noin 70 %.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:
Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia osaltaan edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille. Varhaiskasvatus järjestää yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa avoimia, maksuttomia palveluita perheille, mm. avoin aamupäivätoiminta, ilta- ja perhekahvilat. Varhaiskasvatus järjestää perheille myös vertaisryhmätoimintaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa varhaiskasvatuksen arkea ja lapsen tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:
Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:
Varhaiskasvatusten kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset
Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa. Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:
Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (konsulttiselvitys) valmistui keväällä 2023. Suunnitelma toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtajisto sekä sivistys- ja teknisen palvelualan virkamiehiä. Keskeisimmät toimenpiteet tulevat kohdentumaan keskusta-alueelle, Metsämaalle ja Virttaalle. Virttaan päiväkoti on otettu käyttöön elokuussa 2026. Metsämaan päiväkodin rakentaminen on käynnistynyt syksyllä 2026 ja päiväkoti on tarkoitus ottaa käyttöön elokuussa 2027. Keskusta-alueen päiväkotiratkaisu tulee valmisteluun vuoden 2027 aikana.

Touhula varhaiskasvatus Oy:n kanssa tehty sopimus päättyi 2025 ja Verkanappulat Oy:n kanssa tehty sopimus 2026. Molemmissa sopimuksissa on mahdollisuus kahden vuoden optioon. Sivistyslautakunta on päättänyt keväällä 2025, että Touhulan kanssa käytetään optiovuodet 2025-2027 ja Verkanappulat Oy:n kanssa optiovuosi 2026-2027. Keväällä 2026 päätettiin, että Verkanappuloiden kanssa käytetään myös vuoden 2027-2028 optio. Alastaron alueen varhaiskasvatuksen järjestäminen 1.8.2027 alkaen tulee ratkaista alkuvuonna 2027.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä vuonna 2027 mm. varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistävä hanke, jossa tavoitteena on riittävän ja välttämättömän tuen toteuttaminen, millä edistetään lasten oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta. Hankkeelle on myönnetty rahoitusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027 (hanke on yhteinen esi- ja perusopetuksen vastaavan hankkeen kanssa).Lisää liikettä läheltä -hanke toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja liikuntapalveluiden kanssa. Hankkeen keskeinen tavoite on lisätä varhaiskasvatusikäisten lasten liikuntaa sekä motoristen perustaitojen oppimista hoitopäivän aikana ja sen yhteydessä. Valtionavustusta hankkeelle on myönnetty 27 000 euroa vuodelle 2026. Hankkeelle on tarkoitus hakea jatkorahoitusta vuodelle 2027.

Henkilöstö:
Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän, lasten iän ja varhaiskasvatuksen tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista. Varahenkilöjärjestelmää kehitetään ja varahenkilöiden määrää seurataan, jotta voidaan työntekijöiden poissaolojen aikana paremmin varmistaa riittävä henkilöstöresurssi ryhmissä.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen on merkinnyt henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (erityisopettajat, varhaiskasvatuksen kuraattori, hanketyöntekijänä toimiva alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi). Sivistyslautakunta päätti keväällä 2023 perustaa kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea. Varsinaisen erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäviin kuuluu S2-opetusta ja kehittämishankkeisiin liittyviä tehtäviä.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Vuonna 2027 hanketyöntekijöitä on kaksi (mikäli toiselle hankkeelle saadaan jatkorahoitusta).

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 5 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	1	1	1
Palvelusihteeri	2	2	2
Hanketyöntekijä	3	2	2
Perhepäivähoitaja	10	10	10
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	6	6	6
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Varhaiskasvatuksen nepsy-ohjaaja		1	1
Päiväkodinjohtaja	6	6	6
Varhaiskasvatuksen opettaja	29	29	29
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	51	50	45
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen varahenkilö	3	3	3
Yhteensä	**114**	**113**	**108**

Muut olennaiset perustelutiedot:
Toimitilat
Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kolme (Puistometsän päiväkoti, Peltoisten vuoropäiväkoti, Sammonkadun päiväkoti) ja Hirvikoskella yksi (Hirvimetsän päiväkoti). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virttaalla. Metsämaan päiväkoti toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa Nahuntuvalla.

Avointa varhaiskasvatusta järjestetään entisen päiväkoti Metsämarjojen tiloissa (Savipellonkatu). Tiloissa järjestetään yhteistyössä MLL:n ja seurakunnan kanssa avointa aamupäivätoimintaa perheille kahtena päivänä viikossa sekä yhtenä aamupäivänä ja iltana järjestetään perhekahvilatoimintaa. Tiloissa toimii vanhemmuuden tukiputiikki, joka on suunnattu alle kouluikäisten lasten huoltajille, jotka kaipaavat ohjausta ja tukea arkeen, materiaalia arjen tilanteisiin ja keinoja perhearjen sujuvoittamiseen. Perheille järjestetään myös vertaisryhmiä iltaisin. Erityisen ihanat illat. Tiloissa on lisäksi varhaiskasvatuksen Nepsyputiikki, josta varhaiskasvatuksen henkilöstö saa lainata lapsiryhmien käyttöön materiaalia ja välineitä neuropsykiatrisiin haasteisiin.

Virttaan uusi päiväkoti on otettu käyttöön 1.8.2026. Metsämaan päiväkodin rakennustyöt käynnistyvät syksyllä 2026 ja päiväkoti on tarkoitus ottaa käyttöön elokuussa 2027. Keskusta-alueen päiväkotiratkaisu tulee valmisteluun vuoden 2027 aikana.

Palvelujen ostot
Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset
Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 400 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Nappulan päiväkotiyhdistyksen ja Loimaan kaupungin välinen ostopalvelusopimus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisestä päättyi 1.6.2024.

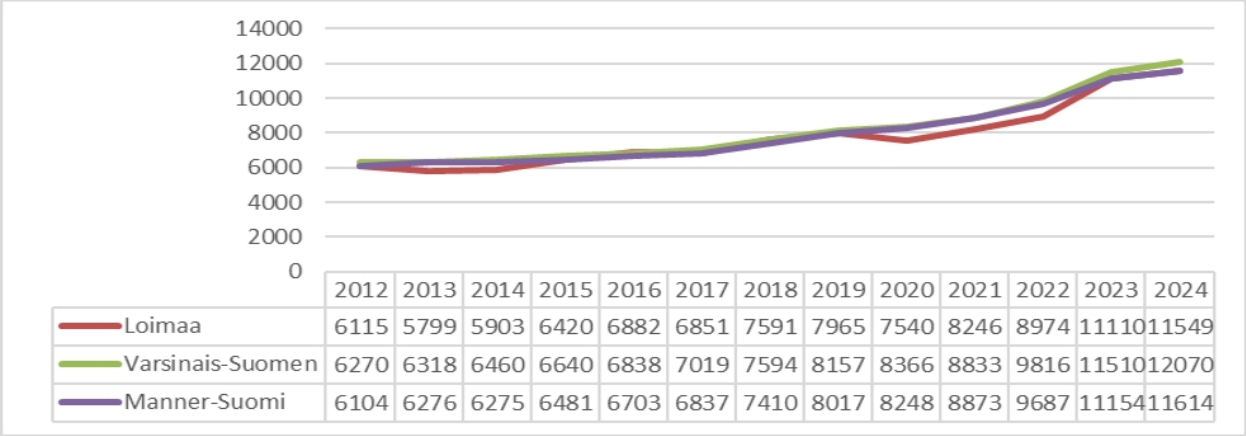
Muut toiminnan edellyttämät resurssit
Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027
TOIMINNAN LAAJUUS Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa -joista esiopetuksessa -joista päiväkodeissa -joista perhepäivähoidossa	552 111 514 38	540 110 500 40	540 100 500 40
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	65/35	65/35	65/35
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	0	0	0
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	104	100	100
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	117	120	110
	Yksityisen hoidon kuntalisä -kotitalouksien lukumäärä -lapsia tuen piirissä	 0 0	 1 2	 1 2

Lasten päivähoidon kustannuksia 2012 - 2024 (nettokustannukset, €/0-6v):

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Loimaa	6115	5799	5903	6420	6882	6851	7591	7965	7540	8246	8974	11110	11549
Varsinais-Suomen	6270	6318	6460	6640	6838	7019	7594	8157	8366	8833	9816	11510	12070
Manner-Suomi	6104	6276	6275	6481	6703	6837	7410	8017	8248	8873	9687	11154	11614

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2024 (6,6 % -> 5,1 %).

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:
Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seurantaa ja ennakointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.
3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,4	3,5-4,0	3,5-4,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	 125 105	 110-120 100-110	 110-120 100-110
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	 71	 90-100	 90-100

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:
Vuosi 2027:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista. Henkilöstömäärän vähenemisen vaikutus henkilöstökuluihin noin -200 000 €.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +160 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 1 %:n korotus (noin +27 000 €). Yksityisten päiväkotien hinnankorotusten vaikutus vuonna 2027 on noin 85 000 €. Palvelujen ostoihin tehdyt vähennykset -20 000 €.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus
Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	1 735 663	1 740 400	1 675 400	-3,73 %
Toimintakulut	-14 884 251	-15 379 793	-15 481 542	0,66 %
Toimintakate	-13 148 588	-13 639 393	-13 806 142	1,22 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-3 313 343	-3 448 400	-3 436 279	-0,35 %
Toimintakate	-3 313 343	-3 448 400	-3 436 279	-0,35 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-1 013 486	-1 113 310	-1 128 275
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-1 013 486	-1 113 310	-1 128 275

Toiminnan kuvaus
Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhuolto ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2026 – 2027 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Erityisluokkaopetusta järjestetään lv. 2026-2027 Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisluokkaopetusta** koskevia sopimuksia naapurikuntien kanssa. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Auran, Kosken Tl kunnan, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät oppilaita erityisluokille, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken Tl kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvulle. Toimintaa järjestetään koulupäivinä (pois lukien lukuvuoden päätöspäivä) Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla, mikäli toimintaan ilmoittautuu riittävä määrä oppilaita. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinointitehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon lääkäri- ja

terveydenhoitajapalvelujen järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetuspalvelujen ja hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Tavoite: Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	
Toimenpiteet	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Tavoite: Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	
Toimenpiteet	Koulujen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. Hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen kaikissa kouluissa. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonta -hankkeen toteuttaminen yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. MOVE-testien tulokset ovat keskimäärin valtakunnan keskitasolla. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.
Tavoite: Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	
Toimenpiteet	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärä (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (50 000 - 55 000 euroa).
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Tavoite: Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat.	
Toimenpiteet	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:
Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen ja S2-opetukseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Oppilasmäärän muutokset ja oppilaiden tuen tarve vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tuntikehys, ryhmäkoot jne.).

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2027 perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden seutukaupunki Loimaa -kärkihankkeeseen.

Perusopetuksessa painottuu myös Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanke. Yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettavuuden parantamiseen pyritään mm. suunnitelmallisella yritysten ja koulujen yhteistyöllä (esim.

työpaikkavierailut). Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanketta tuetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatuksella (mm. teemapäivät, monialaiset oppimiskokonaisuudet, laaja-alaisten oppimiskokonaisuuksien painotukset).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa kouluarkea ja oppilaiden tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja oppilaan hyvinvoinnin tukeminen.

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhuoltoon. Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhuoltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhuoltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmaan (suunnitelma päivitetty 4/2025).

Perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhuollollisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:
Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa. Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastyytyväisyys- yms. kyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:
Perusopetuksen koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset
Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa. Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan

oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:
Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti.

Oppimisympäristöjen kehittäminen. 21. vuosisadan taidot sekä kasvanut teknologian hyödyntäminen lisäävät yhä enemmän painetta opetuksen ja rakennetun luokkaympäristön muutoksille. Meluton ympäristö ja hyvä akustiikka luokkahuoneissa ovat erityisen tärkeitä. Tulevaisuuden opetustilan oleellisina ominaisuuksina nähdään muunneltavuuden lisäksi joustavuus, johon yhdistyy teknologian tehokas hyödyntäminen sekä helppo kalusteiden siirrettävyys ja säädettävyys. Luokat ovat kokonaisuuksia, jotka koostuvat A=akustiikasta, T=teknologiasta ja K=kalustuksesta.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Vuonna 2027 on käynnissä mm. esi- ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa oppilaille tarjotaan lisätukea opiskeluun (esim. ryhmäkokojen pienentäminen, avustajapalvelut). Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027. (Hanke on yhteinen varhaiskasvatuksen vastaavan hankkeen kanssa).

Valtionavustusta on myönnetty myös kerhotoiminnan tukemiseen (9 310 €) ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen (57 000 €). Näiden hankkeiden tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa, mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Lukuvuonna 2025-2026 käynnistyivät koulukiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen liittyvä hanke sekä liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan -hanke. Koulukiusaamisen ehkäisyyn liittyvän hankkeen tavoitteena on kehittää ja jalkauttaa kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyn ja niihin puuttumisen toimintatapoja ja -malleja, vahvistaa yhteistyötä sekä edistää toimenpiteiden vaikuttavuutta perusopetuksessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Someron kaupungin kanssa. Hankekausi kestää 31.7.2027 asti ja rahoitusta sille on myönnetty 101 175 €. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan hanke toteutetaan yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. Avustuksen päätavoitteena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista peruskouluissa sekä Move!- prosessin ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistä. Hankkeelle myönnettiin rahoitusta 38 000 euroa lukuvuodelle 2025-2026 ja jatkorahoitusta 29 000 euroa lukuvuodelle 2026-2027.

Perusopetuksen uimataidon opetuksen kehittämiseen on saatu rahoitusta 21 600 euroa vuosille 2026-2027. Lisäksi S2-opetuksen kehittämiseen on myönnetty valtionavustusta 12 600 euroa. Hanke kestää vuoden 2027 loppuun.

Henkilöstö:
Henkilöstömäärä on pystytty palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen, tuntikehyksen ja opetusryhmien määrän muutokset vaikuttavat myös opettajien määrään ja työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää

opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa oma vaikutuksensa henkilöstön pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa erityisesti koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Esim. lukuvuonna 2026-2027 on hankerahoituksella kaksi kokoaikaista työntekijää ja lisäksi useamman työntekijän työpanoksesta osa kohdentuu hanketoimintaan.

Henkilöstön osaamista on tuettu mm. kehittämishankkeisiin liittyvillä koulutuksilla. Lisäksi vuosina 2022-2026 olemme hankkineet henkilökunnalle ns. nepsy-valmentajakoulutusta sekä MAPA-koulutusta.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista. Opettajista muodollinen kelpoisuus on 97 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 100 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- ja työsuhteessa on noin 20 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyivät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa kuljetussuunnittelija on kirjattu vuosina 2024-2025 palvelusihteereihin ja tvt-koordinaattori luokanopettajiin. Vuoden 2026 talousarviossa palvelusihteerien kohdalla on 0,6 htv:n lisäys (talousasioiden palvelusihteeri).

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	4,9	4,5	4,5
Kuljetussuunnittelija		1	1
Tvt-koordinaattori		1	1
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	50	49	48
Lehtori	30	30	30
Erityisluokanopettaja	18	18	18
Erityisopettaja	8	8	8
Pt. tuntiopettaja	21	21	21
Koulunkäynninohjaaja	51	50	47
Apip-toiminnan ohjaaja	3	3	3
Yhteensä	**190,9**	**190,5**	**186,5**

Muut olennaiset perustelutiedot:
Toimitilat
Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset
Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen (v. 2021) tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.

Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa järjestetään myös varhaiskasvatusta.

Hirvikoskella varhaiskasvatuksessa olevien lapsien määrä lisääntyi 1.8.2024 alkaen. Tämä on edellyttänyt koko Hirvimetsän päiväkodin ottamista varhaiskasvatuksen käyttöön, minkä takia aamu- ja iltapäivätoiminta on siirretty HYK:n tiloihin. Keskuskoulun aamu- ja iltapäivätoiminnalle on puolestaan vuokrattu tilat koulun vastapäätä olevasta kiinteistöstä (Asunto Oy Kalevalankadun Pirtti), koska toiminnan asianmukainen järjestäminen koulun tiloissa ei onnistu apip-toiminnassa olevan lapsimäärän takia.

Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Kouluilla on vuosina 2021-2025 toteutettu sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Syksystä 2025 alkaen sisäilmaseuranta lopetettiin toistaiseksi ja tilalle otettiin samalta palvelun tuottajalta koulukiusaamisen seurantapalvelu.

Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Keskusta-alueen koulu- ja liikuntatiloja koskevia hankesuunnitelmia on valmisteltu vuonna 2026.

Palvelujen ostot
Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset
Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (sopimuskaudella 2021-2026 noin 1 400 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2026-2029 (+ kaksi optiovuotta). Kuljetusten hintatason nousi merkittävästi uudessa kilpailutuksessa..

Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja

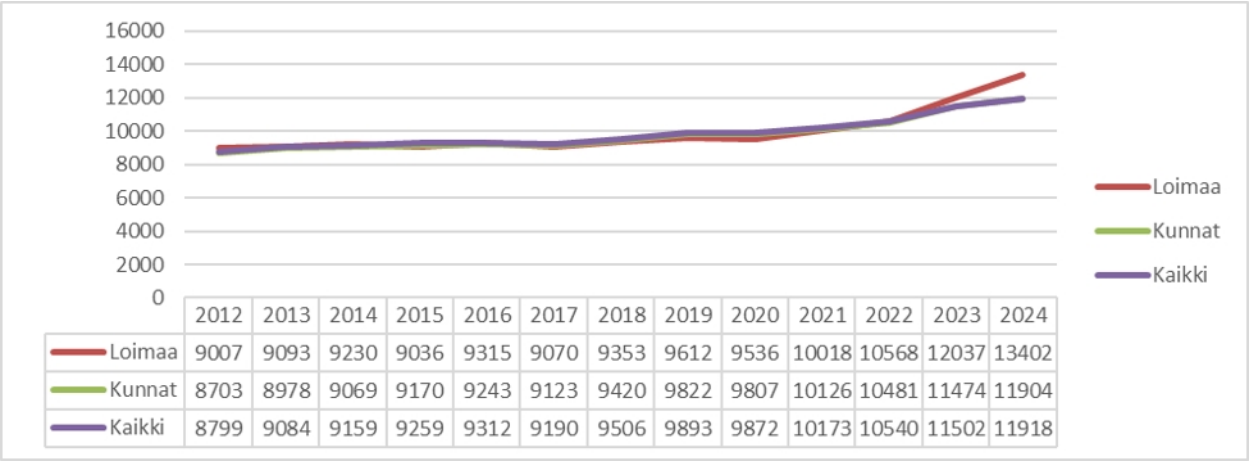
valtionosuuden välinen erotus (noin 400 000 - 450 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit
Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:
Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT		TP 2025	TA 2026	TA 2027
Oppilaat kouluittain (TA 2027 keskiarvo syksy 2026 ja arvio syksy 2027)	Asemanseudun koulu	55,5	55	52
	Kauhanojan koulu	42	39	42
	Keskuskoulu	360	343	333
	Kirkonkylän koulu	98	103	102
	Metsämaan koulu	46,5	44	38
	Niinijoen koulu	32	30	29
	Puistokadun koulu	298	306	297
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	414	396	343
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	1346	1316	1236
	Yleisopetus	1248	1216	1136
	Luokkamuotoinen erityisopetus	98	100	100
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	365	320 - 330	300-310
	Tehostetun tuen oppilaat	193	-	-
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	3,1 %	3,2 %	3,2 %
	Erityisopetus	15,5 %	15,0 %	15,0 %

Perusopetuksen käyttökustannukset 2012 - 2024 (OPH:n raportit):

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Loimaa	9007	9093	9230	9036	9315	9070	9353	9612	9536	10018	10568	12037	13402
Kunnat	8703	8978	9069	9170	9243	9123	9420	9822	9807	10126	10481	11474	11904
Kaikki	8799	9084	9159	9259	9312	9190	9506	9893	9872	10173	10540	11502	11918

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2024) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustunnit/	Opetus	Kuljetusoppilaat	Kuljetus	Ruokailu	Yhteensä

		opp	€/tunti		€/opp	€/opp/pv	€/opp
Forssa	1 202	82	86	218,5	386	4,40	13 033
Kauhajoki	1 264,5	86	70	468	2 088	3,16	10 884
Lieto	2 533,5	65	79	527,5	1 241	3,44	9 309
Loimaa	1 316	84	82	522	2 273	3,34	13 402
Naantali	1 893	71	82	351,5	2 233	4,27	11 891
Uusikaupunki	1 329,5	74	88	390,5	1 382	6,35	12 441
Kunnat yhteensä	512 241	75	79	100 465	2 352	3,42	11 904

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehyksen vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2021 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon, mutta vuodesta 2022 alkaen yli keskiarvon.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:
Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	10,5	10,4	9,8
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	168	165	155
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	11 500	11 500	12 300
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,2	3,3-3,5	3,3-3,5
	Oppilasmäärä/opetusryhmä 1-2 lk 3-6 lk 7-9 lk	 15,7 17,7 15,8	 16-17 18-19 16-17	 16-17 18-19 16-17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	143	140	130
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	13	20	10
	Ohjaustuntien määrä/vko	425	410	400

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:
Vuosi 2027:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista. Henkilöstövähennyksiin, tuntikehyksen pienenemiseen yms. liittyvät henkilöstökulujen vähennykset noin -300 000 €.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %), +340 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 1 %:n korotus (noin + 28 000 €). Lisäksi kuljetuskustannukset nousevat merkittävästi uuden sopimuskauden alkaessa (kustannuksia lisätty noin 250 000 €). Aine- ja tarvikemenojen vähennykset noin -15 000 euroa.

Vapaa-aikapalvelut
Toimiala: Sivistys
Toimielin: Sivistyslautakunta
Palveluala: Vapaa-aikapalvelut
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	808 541	700 400	764 400	9,14 %
Toimintakulut	-3 348 470	-3 438 836	-3 452 460	0,40 %
Toimintakate	-2 539 929	-2 738 436	-2 688 060	-1,84 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-9 286	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	50 911	0	50 000	0,00 %
Toimintakulut	-2 567 703	-2 677 700	-2 620 586	-2,13 %
Toimintakate	-2 516 792	-2 677 700	-2 570 586	-4,00 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-201 405	-239 278	-244 905
Vyörytystulot	0	86 206	0
Vyörytysmenot	-201 405	-325 484	-244 905

Toiminnan kuvaus
Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalvelut toimivat pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Alastaron kirjasto toimii myös omatoimikirjastona. Hirvikosken omatoimikirjasto otetaan käyttöön loppuvuodesta 2026.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on kirjastolain mukaan tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtäviensä toteuttamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Toimintaa kehitetään yhteistyössä muiden kirjastojen kanssa seudullisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Kirjastot ovat lukemisen, kohtaamisten ja tapahtumien paikkoja. Tapahtumia ja näyttelyitä järjestetään myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lukutaito on perusta oppimiselle, hyvinvoinnille ja tasa-arvolle ja kirjastojen rooli lukutaidon kehittämisessä on merkittävä. Lukutaitotyötä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kanssa. Kirjasto osallistuu omalta osaltaan kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen.

Kirjastopalveluiden tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Saavutettavuutta edistetään mm. kotipalvelulla, jota tarjotaan kaikissa kirjastoissa asiakkaille, jotka eivät korkean iän, sairauden, liikuntaesteen tai muun syyn vuoksi voi itse asioida kirjastossa. Kotipalvelun piirissä on vuosittain noin 5–10 asiakasta. Lisäksi saavutettavuutta edistetään yhteistyöllä Saavutettavuuskirjasto Celian kanssa sekä tarjoamalla maksutonta digitukea käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut ylläpitävät kolmea museokohdetta: Loimaan taidemuseo, joka on avoinna ympärivuotisesti, Alpo Jaakolan patsaspuisto ja sen yhteydessä oleva kuivurigalleria kesäkautena sekä Vesikosken mylly. Kulttuuripalvelut vastaa Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Heimolinnassa on vuosittain noin 150 - 160 käyttökertaa.

Hoivamuusikkotoiminta on osa kaupungin vakiintunutta toimintaa ja toteutetaan Varhan ja yksityisten palveluntuottajien tiloissa.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri palvelualueiden ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030 ohjaa tulevien vuosien liikuntapalveluiden ja liikuntapaikkojen kehittämistä. Painopisteinä ovat erityisliikunta ja ikäihmiset, lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden liikunta, ja lisäksi liikuntaneuvonta. Loimaan kaupunki on mukana Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa, jonka päämääränä on edistää vielä kotona tai palvelutaloissa itsenäisesti pärjäävien toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta. Seniorikortti 65+ ikäryhmälle tukee kohderyhmän omatoimista liikkumista ja vireyttä, samalla kortilla pääsee sekä liikunnan että kulttuurin pariin.

Liikuntapalveluiden palveluvalikoimassa on sekä henkilökohtainen että ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta kaikenikäisille sekä Loimaan kaupungin henkilökunnalle. Liikuntaneuvonnan tavoitteena on tukea terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia, lisätä arkiaktiivisuutta ja tukea näin kaikenikäisten toimintakykyä ja liikunnallista elintapaa. Liikuntaneuvonnassa asiakasohjausta ja yhteistyötä tehdään tiiviisti hyvinvointialueen kanssa.

Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntaneuvonta hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämisessä. Hanketyöntekijänä toimiva liikunnanohjaaja tekee työtä koulu PT:nä ja jalkautuu koulujen arkeen lasten ja nuorten tavoittamiseksi. Yhteistyötä hankkeessa tehdään tiiviisti koulun, kodin ja kouluterveydenhuollon kanssa. Hanke päättyy 31.7.2027, minkä johdosta toiminnan tulevaisuutta tulee tarkastella kevään 2027 aikana. Loimaalaisten nuorten

move-tulokset ovat maan keskitasoa heikommat, mikä puoltaa tehostettujen toimien jatkumista myös tulevina vuosina.

Virkistysuimala Vesihovi on koko perheen ja kaikenikäisten liikkujien seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistyksen keidas. Vesihovin aukioloaikojen laajentamista kokeillaan talvikaudella 2026-2027, ja kokeilun jatkoa arvioidaan keväällä 2027. Aukioloaikojen laajennus koskee sunnuntaita. Tämä mahdollistaa laajemmin kaikenikäisten omatoimisen liikkumisen sekä uimahallin että kunto- ja voimailusalien puolella. Lisäksi yleisöaukioloaikojen ulkopuolella uimahalli on vesiliikuntaseurojen käytössä.

Loimaa ja muut Saviseudun kunnat ovat mukana LiikU:n organisoimissa eri vuodenaikoihin keskittyvissä liikuntakampanjoissa (talviliikkuja, haastepyöräily syksyn kampanja), joissa osanotto kirjataan pääasiassa mobiilisovelluksin. Tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia kehitetään. Harjureitin viestintään panostetaan kuntalaisten luontoliikuntamahdollisuuksien tutuksi tuomiseksi. Suunnitteluvaiheessa olevien talvipyöräily- ja kävelyreittien toteutuksen eteenpäin vieminen monipuolistaa eri käyttäjäryhmien ympärivuotista ulkoilukäyttöä.

Liikuntapaikkainvestointeja tarkastellaan ja edistetään liikuntasuunnitelmassa vuosille 2025-2030 laaditun ehdotuksen mukaisesti.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestävät itse toimintaa, tukevat nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä koulujen, viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten osallisuutta edistäviä palveluja.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla ja netissä noin 10-18-vuotiaille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä, kerhoja ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorisopalvelujen ja koulun yhteistyötä tiivistetään suunnitelmallisella koulunuorisotyöllä. Koulunuorisotyö tuo kouluun yhteisöllisyyttä edistäviä menetelmiä ja lisää osaltaan kouluviihtyvyyttä. Nuorisotyöntekijät tulevat tutuksi oppilaille koulunuorisotyön avulla.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan etsivän nuorisotyön yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Syksystä 2026 alkaen työväenopisto tarjoaa myös opintopistekursseja, joiden suoritukset on mahdollista viedä valtakunnalliseen Koski- tietokantaan. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi. Loimaan työväenopisto täyttää 80 vuotta vuonna 2027.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa.

Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Elinikäisen taidesuhteen, taiteellisen ilmaisun ja taitojen kehittymisen ohella taiteen perusopetus tukee ihmisen tunne-elämän kehittymistä sekä kasvua ja osallisuutta. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajalleen elämänlaatua parantamaan.

Sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Auran, Kosken Tl, Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Tavoite: Vahvistetaan taiteen perusopetuksen yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Tuemme yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua lapsille ja nuorille.	
Toimenpiteet	Taiteen perusopetukseen osallistuu 350 - 400 opiskelijaa vuosittain. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti, toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään palautteen pohjalta.
Tavoite: Opistojen tarjonta ottaa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät. Palveluja järjestetään hajautetusti, lähellä kuntalaisia.	
Toimenpiteet	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia.
Tavoite: Liikuntaneuvonta osana palveluvalikoimaa kaikenikäisille kuntalaisille henkilökohtaisena tai ryhmämuotoisena palveluna fyysisen toimintakyvyn varmistamiseksi. Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntahankkeessa kehitetään lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa ja liikuntaneuvontaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Liikuntakokeilut mahdollisia matalalla kynnyksellä kaikille kuntalaisille.	
Toimenpiteet	Liikuntaneuvonnan palvelu on tarjolla kaikille ikäryhmille, palvelussa uusia asiakkaita 30-50 vuosittain. Lasten, nuorten ja perheiden liikuntatarjonnan vahvistaminen sekä liikuntaneuvonta. Liikuntapalvelut mukana Harrastamisen Suomen mallissa. Liikuntavälineitä ja seniorikortteja lainattavissa kirjastoissa.
Tavoite: Voimaa vanhuuteen -ohjelman avulla edistetään ikääntyvien liikunta- ja toimintakykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä arjessa. Terveysliikuntaa ja kuntouttavaa liikuntaa tarjolla eripuolilla Loimaata, lisäksi hyödynnetään teknologiaa ja etäjumppaa. Liikuntatapahtumien avulla edistämme yhteisöllisyyttä ja varmistamme osallisuuden kyselyjen ja liikuntaraadin avulla.	
Toimenpiteet	Erityisliikunnan ryhmissä sekä seniorikortin käyttäjämäärässä ja käyntikerroissa tavoitellaan jatkuvaa kasvua. Uusien vertaisohjaajien kouluttaminen. Tavoitteena vuosittain 5 uutta vertaisohjaajaa tai ulkoiluystävää. Luodaan digitalisaatiota hyödyntäen palveluja, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen. Etäjumpat ja ohjattu liikunta kyläkeskuksissa. Liikuntaraati ja hyvinvointitapahtuma järjestetään vuorovuosin.
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Tavoite: Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset ja terveelliset tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta.	
Toimenpiteet	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset.
2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	

Tavoite: Nuorisopalvelut ottavat toiminnassaan huomioon kaikki nuoret ja jokainen on tervetullut toiminnan piiriin. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja niihin, joiden viiteryhmää kohtaan kohdistuu stigmaa. Nuorisotyössä panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen ja osallistamiseen.	
Toimenpiteet	Nuoret löytävät omia ryhmiään ja saavat uusia kavereita. Yksinäisyyden tunne vähenee ja aktiivisuus lisääntyy. Toimintaan tulee mukaan nuoria, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet. Nuori kokee olevansa arvokas, vahvistetaan luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuoret ovat mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimintaa. Nuorisotalotoiminta kehitetään entistä yhteisöllisempään suuntaan ja nuori voi tuntea kuuluvansa nuorisotaloyhteisöönsä.
Tavoite: Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton tila, jossa erilaiset ihmiset voivat kohdata toisiaan. Kirjasto tukee asiakkaitaan toimimaan aktiivisina kuntalaisina ja järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja ryhmien kokoontumiseen sekä opiskeluun ja etätyöhön. Kirjasto tarjoaa päiväkodeille ja kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä.	
Toimenpiteet	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Tapahtumien lukumäärä/vuosi (50–55) ja osallistujamäärä (500–550). Kirjasto tarjoaa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset palvelut perusopetukselle 50–60 kpl, osallistujia 800–900. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset palvelut varhaiskasvatukselle 30–40 kpl, osallistujia 400 - 500. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen ja seuranta.
Tavoite: Ylläpidetään ja kehitetään vakiintuneita kulttuuriperinteitä ja luodaan uusia kohtaamisen paikkoja ja -muotoja. Tehostetaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten, päiväkotien ja koulujen kanssa.	
Toimenpiteet	Perinteisten tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen sekä uusien tapahtumien/palvelujen toteuttaminen (monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen). Edistetään kulttuurikaveri-toimintaa esim. yhteistyössä liikuntatoimen ja/tai SPR:n (ystävätoiminta) kanssa. Kulttuurisuunnitelman toteuttaminen ja seuranta.

Toimintaympäristön muutokset:
Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Korona-pandemiasta palautuminen-> asiakkaiden saaminen palvelujen piiriin, korona-ajan toimivien käytäntöjen hyödyntäminen (digitaaliset palvelut).

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2027 vapaa-aikapalvelujen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden seutukaupunki Loimaa ja Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihankkeisiin.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:
Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resursoinnit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä

vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:
Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä. Seurafoorumeja ja yhdistysiltoja järjestetään vuosittain.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjettien käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisössään.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, seurat/yhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:
Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.
Kulttuuripalvelut edistävät etenkin paikallisten ammattitaiteilijoiden toimintaedellytyksiä tarjoamalla näyttely- ja esiintymismahdollisuuksia. Museokohteet houkuttelevat vierailijoita laajalta alueelta, ja matkailijat tukevat paikallista yritystoimintaa käyttämällä näiden palveluja.
Liikuntapalveluiden osalta hyvin hoidetut ja houkuttelevat liikkumisympäristöt ja -tilat mahdollistavat alan yrittäjyyttä sekä yhdistysten jäsenistölleen tarjoamaa toimintaa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman laadinta yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Pyritään siihen, että kuntalainen voisi helpommin valita kävelyn tai pyöräilyn autoilun sijaan.
LiikU:n ympäri vuoden käynnissä olevat liikuntahaastekampanjat kannustavat kuntalaisia lisäämään liikettä, ja valitsemaan arkiliikkumiseen fyysisen suoritteen kulkuneuvojen sijaan.

Loimaan musiikki- ja tanssiopisto sekä Loimaan työväenopisto vahvistavat kestävää kasvua ja ympäristövastuuta tarjoamalla taiteen perusopetusta musiikissa, tanssissa, teatterissa ja kuvataiteessa. Opetuksessa ja tapahtumatoiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet muun muassa materiaalien kierrätyksen, uudelleenkäytön ja vastuullisten toimintatapojen kautta. Taiteen keinoin lisätään lasten ja nuorten ymmärrystä ympäristökysymyksistä, yhteisöllisyydestä ja kestävän tulevaisuuden rakentamisesta.

Loimaan työväenopisto edistää kestävää kasvua tarjoamalla kursseja, jotka lisäävät ympäristötietoisuutta, tukevat kiertotaloutta ja kannustavat vastuullisiin kulutusvalintoihin. Opiston toiminta vahvistaa asukkaiden osaamista sekä antaa käytännön keinoja vähentää arjen ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

Alpo Jaakolan patsaspuiston parkkipaikan laajennuksen yhteydessä olemassa oleva niittyalue muokataan luonnonkukkaniityksi. Pölyttäjät ovat elintärkeitä luonnon monimuotoisuuden ja ihmisten ruuantuotannon kannalta. Vuonna 2017 YK julisti toukokuun 20. päivän Maailman mehiläisten päiväksi. Alpo Jaakolan patsaspuiston avajaiset on järjestetty vuodesta 2025 alkaen 20.5 muistutuksena pölyttäjien merkityksestä ja kunnianosoituksena Alpo Jaakolan työlle luonnonsuojelun hyväksi. Alpo Jaakolan patsaspuisto hakee Welcome Cyclist -tunnusta osana pyöräilyn ja kestävän matkailun edistämistä.

Kirjastopalvelut edistävät ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kasvua tarjoamalla kaikille avoimia palveluja, tukemalla lukutaitoa ja elinikäistä oppimista sekä tarjoamalla mahdollisuuden aineistojen lainaamiseen ja yhteiseen käyttöön. Sähköisten palvelujen kehittäminen parantaa palveluiden saavutettavuutta.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:
Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Nuorisopalveluilla on vuonna 2027 mm. etsivän nuorisotyön hanke (41 250 €) ja European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla.

Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+-akkreditointi vuosille 2022-2027. Musiikkiopistolle on myönnetty 7 340 euroa lukuvuodelle 2026-2027 henkilöstövaihtoihin.

Liikuntapalveluissa on käynnissä yhdessä perusopetuksen kanssa vuosina 2025-2027 liikkuva koulu ja Move-liikuntaneuvonnan hanke, johon on saatu valtionavustusta ensimmäisenä vuonna 38 000 euroa ja jatkorahoitusta 29 000 euroa. Hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämisessä. Lisää liikettä läheltä -hanke toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja liikuntapalveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden osalta kohderyhmänä ovat erityisryhmät ja tavoitteena kehittää lähiliikuntamahdollisuuksia ja luonnossa liikkumista. Valtionavustusta hankkeelle on myönnetty 27 000 euroa vuodelle. Hankkeelle on tarkoitus hakea jatkorahoitusta vuodelle 2027.

Kirjastopalveluja kehitetään vastaamaan asiakkaiden tarpeita sekä toimintaympäristön muutoksia. Palveluiden saavutettavuutta edistetään ylläpitämällä ja laajentamalla omatoimikirjastopalvelua, tarjoamalla digitukea sekä kehittämällä sähköisiä palveluja. Kirjastopalveluselvityksessä esitettyjä toimenpiteitä toteutetaan vaiheittain osana palvelujen kehittämistä. Omatoimikirjastoina toimivat lähikirjastot parantavat palvelujen saavutettavuutta ja laajentavat asiointimahdollisuuksia. Mellilän kirjaston osalta selvitetään kiinteistön kunto ja omatoimikirjaston toteuttamisen edellytykset. Yhteistyötä koulujen, varhaiskasvatuksen, muiden kirjastojen ja eri toimijoiden kanssa jatketaan palveluiden vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Toiminnan kehittämisessä painotetaan palveluiden saavutettavuutta, lukutaidon edistämistä sekä henkilöstön osaamisen ylläpitämistä.

Liikuntapalveluiden tarjontaa tulee kehittää ja laajentaa kaikille ikä- ja kohderyhmille. Vuonna 2025 valmistuneen liikuntasuunnitelman yhteydessä teetetyn kuntalaisten ja yhdistysten kyselyiden tulosten perusteella kehitetään palveluiden tarjontaa ja olosuhteita kohderyhmien toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon ottaen. Liikuntaneuvonta on vakiintunut osaksi palvelutarjontaa ja Vesihovin aukioloaikojen laajentamista kokeillaan määräajan talvikausilla 2026-2027 ja mahdollisesti myös 2027-2028. Yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa on tärkeässä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Museotoiminnan valtionosuuden piiriin voi hakea joka neljäs vuosi. Seuraava haku on vuonna 2027. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Tämä edellytys täyttyy, kun kulttuuriohjaajan toimi on muutettu museoassistentiksi ja kulttuurisihteerin virka museonjohtajan viraksi. Lisäksi pitää valmistella muut hakukriteerien mukaiset edellytykset (esim. hallintosäännön päivittäminen museotoiminnan osalta ja museotoiminnan monivuotisen suunnitelman laatiminen) valtionosuuden hakemiseksi.

Kulttuurisuunnitelman (mm. kulttuuripaikkojen ja palvelujen nykytila ja kehittämistarpeet, tulevien vuosien investointitarpeet) viimeistely ja käyttöönottaminen.

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutusten vahvistamiseksi.

Henkilöstö:
Vapaa-aikapalvelujen päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Liikuntaneuvonnan siirtyminen hyvinvointialueelta kunnan vastuulle on ratkaistu vastaavan liikunnanohjaajan palkkauksella. Tämä henkilöreurssin lisäys turvaa myös koko liikuntapalveluiden ja Vesihovin palveluiden ylläpitoa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Kulttuuripalveluissa on tehty määrätietoista työtä palveluiden saavutettavuuden parantamiseksi. Taidemuseon viikoittaista aukioloaikaa on kaksinkertaistettu vuodesta 2022 alkaen ja Alpo Jaakolan patsaspuiston kesäkautta on pidennetty syyskuun viikonloppuihin vuodesta 2025 lähtien. Tämä sitoo henkilöresursseja, mikä heijastuu mm. siihen, miten kulttuuripalvelut voivat vastata muihin tarpeisiin, kuten muilta kaupungin yksiköiltä tuleviin teostoiveisiin (sijoitustoiminta).

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään (erityisesti liikunta- ja nuorisopalvelut). Hanketyöntekijöitä vapaa-aikapalveluissa on vuonna 2027 kolme (mikäli kaikki suunnitellut hankkeet toteutuvat).

Viime aikoina avoinna olleisiin tehtäviin on ollut suhteellisen vähän hakijoita ja joidenkin tehtävien täyttämisessä on ollut ongelmia. Sekä Loimaalla että kirjastoalalla yleensäkin on lähivuosina eläköitymässä huomattavasti kirjastojen henkilökuntaa. Tämä voi aiheuttaa haasteita pätevien kirjastoammattilaisten rekrytoinnissa.

Seuraavassa taulukossa on liikuntapalvelujen liikunnanohjauksessa ja tilapäistyöntekijöissä lisäystä. Tämä perustuu hanketyöhön ja ostopalvelujen vähenemiseen uimahallissa. Lisäksi henkilöstömäärässä näkyy Vesihovin suunniteltu aukiolojen laajentaminen ja liikuntaneuvontapalvelun tuottaminen omana palveluna.

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	8	8	8
Museonjohtaja	1	1	1
Museoassistentti	1	1	1
Kulttuurituottaja	1	1	1
Liikuntapalvelupäällikkö	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	6	6
Kassa-/kahviotyöntekijä	2,5	2,5	2,5
Laitoshuoltaja	2,5	2,5	2,5
Kunnossapitotyöntekijä	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	2	1	1
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	6	6	6
Nuorisotilan ohjaaja	0	0	0
Rehtori	1	1	1
Opettaja/työväenopisto	1	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	11	11	11
Opettaja/musiikkiopisto	6	6	6
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	5	5	5
Palvelusihteeri	1	1	1
Yhteensä	**60**	**61**	**61**

Muut olennaiset perustelutiedot:
Toimitilat
Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset
Työväenopisto toimii pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, mm. Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii musiikkiopiston kiinteistössä ja kaupungintalolla. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella, jos oppilaita on riittävästi yhteen opetuspäivään. Opistojen tilojen sisäilmahaasteita etenkin musiikkiopistolla ja taidetalolla on tarpeen ratkoa edelleen.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. Alastaron kirjasto toimii myös omatoimikirjastona. Omatoimikirjaston käyttöönoton suunnittelua jatketaan Mellilän lähikirjastossa. Mellilän lähikirjaston muutostöistä ja Mellilän terveysaseman tilojen muuttamisesta kirjastopalveluiden käyttöön on laadittu keväällä 2026 hankesuunnitelma. Hirvikosken omatoimikirjasto otetaan käyttöön loppuvuodesta 2026.

Pääkirjasto on toiminut vuodesta 1998 nykyisessä rakennuksessa ja tilat alkavat olla peruskorjauksen tarpeessa. Kirjastossa kaivattaisiin asiakkaille lisää rauhallista työskentelytilaa esim. etätöiden lisääntymisen vuoksi ja uudistusta myös lastenosaston viihtyvyyteen.

Kesäaikaan korkeat sisälämpötilat heikentävät sekä asiakkaiden viihtyvyyttä että henkilöstön työolosuhteita

lähikirjastoissa ja tilat tarvitsevat viilennystä. Omatoimikirjastoissa viilennyksen tarve korostuu, koska tilojen tuulettaminen ei ole mahdollista omatoimiaikana. Pääkirjastoon viilennyslaitteet on asennettu syksyllä 2026.

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu) sekä syyskuussa viikonloppuisin. Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksetta.

Alpo Jaakolan patsaspuiston kävijämäärät ovat kasvaneet merkittävästi, mikä on johtanut siihen, että parkkialue on käynyt riittämättömäksi. Paikoitusalue tarvitsee laajennuksen ennen vuotta 2029, jolloin vietetään Alpo Jaakolan 100-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuonna taidemuseossa on Alpo Jaakolan näyttely. Suunniteltu Taidetalon linjasaneeraus tulee toteuttaa joko ennen tai jälkeen juhlavuoden. Toimintaedellytyksiä hankaloittaa myös Taidetalon vanha ilmastointilaite. Laite rikkoutui kevättalvella 2025 aiheuttaen vesivahingon. Laitteessa on ilmennyt vikoja myös korjauksen jälkeen.

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotilan, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat. City-nuokkarin yläkerta on esteellinen. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastarolle avattiin syksyllä 2025 uusi nuorisotila (Alastaron yläaste), joka täyttää esteettömyysvaatimukset sekä työturvallisuusvaatimukset. Nuorisotyöntekijät työskentelevät nuorisotiloilla työparina, mikä lisää työturvallisuutta. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Jos Kalikkaan saataisiin majoitustilat, se palvelisi samalla myös Loimaan seurakunnan ja loimaalaisten yhdistysten tarpeita.

Loimaalla on laaja ja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen toimen ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Liigaseurat ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi ja kohtuullisten harjoitusvuoroaikojen mahdollistamiseksi.

Toukokuussa 2025 on hyväksytty Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030, joka sisältää toimenpide-ehdotuksia liikuntapaikkojen hoitoon sekä tulevien investointien valmisteluun ja toteuttamiseen. Keskuskoulun liikuntatila sekä Urheilukeskus ovat suunnittelussa samoin kuin Mellilän palloiluhallin lattian uusiminen.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 90 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija sekä ilmoitus- ja painatuspalveluiden hankinta (noin 80 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Toiminnan volyymilla pyritään turvaamaan jatkossa valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus.

Huomioitavaa on Taiteen perusopetuslain uudistus, jonka luonnos on parhaillaan lausuntokierroksella. Lakiuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi opistojen toimintaan. Uudistuksen keskeiset tavoitteet liittyvät taiteen perusopetuksen

- saavutettavuuden ja saatavuuden edistämiseen
- rakenteellisiin muutostarpeisiin
- valtionrahoitusjärjestelmän selkeyttämiseen.

Museoiden valtionosuuden piiriin voi hakea neljän vuoden välein. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Vaatimus tulee suoraan museolaista (§5 314/2019). Tämä edellytys täyttyy tällä hetkellä, mutta muiden hakukriteerien täyttyminen pitää varmistaa ennen seuraavaa hakukierrosta vuonna 2027.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:
Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:
Strategiset riskit

1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen. Museopalveluissa talotekniset ongelmat voivat aiheuttaa sekä omaisuudelle haittaa (konservointitarpeet) että väistötilatarpeita (etenkin Taidetalo).

2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitosmiehen tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitosmiehen poissaolon aikana hallinnassa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.

Arviointikohde	Mittari	TP 2025	TA 2026	TA 2027

VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,9	14,0	13,5
	käynnit	112 519	120 000	115 000
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 105	3 000	2 500
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 820	5 000	4 500
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat vauvauinnit/käyntikerrat kuntosali/käyntikerrat seniorikortti/käyntikerrat	79 011 2 226 32 984	73 500 1 500 30 000 10 000	80 000 2 000 35 000 15 000
	Erityisliikunnan ryhmiä - osallistujat - käyntikerrat - toteutuneet ohjauskerrat	28 818 17 120 1 182	32 800 14 000 1 000	38 - 18 000 1 000
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, koulunuorisotyö, muu toiminta) osallistujat	12 727	12 000	12 000
	leiritoiminta, leiripäivät	109	200	150
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	200	650	700
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	51(72)	80 (100)	80(100)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 467	5 600 (> 80 %)	5 500 (>80 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	2 880	2 900	2 900
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 429	1 500	1 400
	alle 16 v. opiskelijat	259	220	220
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	271	290	280
	opetustunteja/ viikko ka	222	240	230
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	57,00	60,00	60,00
	käyttökustannukset /laina	4,10	4,50	4,40
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	31,60	36,00	34,00
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	150,38	155,00	180,00
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	26,40	30,00	33,00
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,80	37,00	39,00
	nettomenot / opetustunti €	85,00	95,00	105,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	2 028	2 050	2 200

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:
Vuosi 2027:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana

toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista.

- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +70 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 1 %:n korotus (noin + 4 000 €). Aine- ja tarvikemenojen sekä palvelujen ostojen vähennykset -25 000 €.

5.7. Elinympäristölautakunta

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	4 111 910	4 097 950	3 754 750	-8,37 %	3 754 750	3 754 750
Toimintakulut	-10 676 434	-11 256 833	-11 020 801	-2,10 %	-11 193 351	-11 364 511
Toimintakate	-6 564 524	-7 158 883	-7 266 051	1,50 %	-7 438 601	-7 609 761
Poistot ja arvonalentumiset	-3 958 752	-3 627 846	-3 712 413	2,33 %	-3 840 122	-3 873 170

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	7 640 595	8 085 300	7 940 495	-1,79 %	0	0
Toimintakulut	-199 626	-247 700	-196 421	-20,70 %	0	0
Toimintakate	7 440 969	7 837 600	7 744 074	-1,19 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-570 963	-598 216	-603 424
Vyörytystulot	1 197 113	1 489 112	1 401 337
Vyörytysmenot	-1 768 076	-2 087 328	-2 004 762

Toiminnan kuvaus:

Palveluala sisältää seuraavat palvelualueet: hallinto, rakennus- ja ympäristövalvonta, tilapalvelut, kunnallistekniset palvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä maankäyttöpalvelut, joka käsittää mittaus- ja paikkatietopalvelut ja kaavoituksen.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet	
1 Elinvoima ja asuminen - 1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	
Tavoite: Oppisopimuskoulutuksen lisääminen.	
Toimenpiteet	2 koulutettavaa vuodessa.
1 Elinvoima ja asuminen - 1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	
Tavoite: Esteettömyyden parantaminen.	
Toimenpiteet	Toteutetaan esteettömyysselvityksen kohteita vähintään viisi vuodessa
	Uudishankkeiden suunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys, mm. osallistamalla käyttäjiä
Tavoite: Kaupungin kartastojen ja rekisterien sekä erilaisten teemakarttojen tuottaminen ja ylläpito. Selvitetään siirtyminen kuntatietojärjestelmään, joka edistäisi paikkatietoon sidottua tietomallimuotoista asianhallintaa.	
Toimenpiteet	Infraomaisuuden hallintajärjestelmän käyttöönoton selvitys.
	Kartastojen ja rekisterien ajantasaisuus.
	Tietomallimuotoisuutta tukevan paikkatietojärjestelmän käyttöönoton käynnistys.
Tavoite: Asuinympäristön siisteyteen panostaminen.	

Toimenpiteet	Katujen, kevyen liikenteen väylien ja kuntoratojen niitot tehdään kaksi - kolme kertaa vuodessa, riippuen olosuhteista. Nurmialueet taajamissa pidetään vuoden 2025 tasolla huomioiden pölyttäjät. Kiinteistöjen piha-alueiden istutuksia pyritään kunnostamaan ja uusimaan 1-2 kiinteistön kohdalla vuosittain.

Tavoite: Rakennus- ja ympäristövalvonnan jatkuvan valvonnan toimenpiteillä edistetään siisteyden tavoitteita rakennetun ympäristön hoidossa

Toimenpiteet	Säännöllistä valvontaa jatketaan ja ympäristökatselmus pidetään katselmusryhmän toimesta kerran vuodessa.

Tavoite: Kylien, asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden hyödyntäminen houkuttelevana asuinympäristön toteuttamisessa kaupunkiorganisaation rinnalla

Toimenpiteet	Jatketaan leikki- ja liikuntapaikkojen parantamistoimenpiteitä yhteistyössä kylä- ja muiden yhteisöjen kanssa
	Kiinteistön omistajien osallistaminen katujen viheralueiden hoitoon kunnossapitolain mukaisesti
	Ylläpidetään puistokummitoimintaa ja järjestetään yhteisiä tempauksia kaksi kertaa vuodessa.

Tavoite: Loimaan sisäisten ja ulkoisten liikenneyhteyksien selvitys

Toimenpiteet	Jatketaan liikenteen ideasuunnittelua panostaen kevyen liikenteen epäjatkuvuuskohteiden poistoon.
	Parannetaan kevyen liikenteen yhteyksiä koko kaupungin alueella yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tavoite: Keskustan ja ranta-alueen rakennussuunnittelu ja toteutus vaiheittain.

Toimenpiteet	Laaditaan keskustaa ja ranta-aluetta koskevia rakennussuunnitelmia, jotka toteutetaan vaiheittain.
	Vanhan rakennuskannan purkaminen, puuistutusten lisääminen, valaistuksen parantaminen ja esiintymislavan uusiminen.

Tavoite: Rakentamisen lupahakemukset käsitellään sujuvasti, laadukkaasti ja tasapuolisesti.

Toimenpiteet	Lupapäätökset tehdään johdonmukaisesti, läpinäkyvästi ja yhdenvertaisesti. Rakentamisen lupahakemusten tavoitekäsittelyaika on 4…8 viikkoa (viranhaltija/toimielin).

Tavoite: Monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kaupunkia. Kevyt liikenne, palvelujen saavutettavuus ja viihtyisä elinympäristö huomioitu erityisesti kaavoituksessa.

Toimenpiteet	Suoritetaan asumisen tarpeiden edellyttämät kiinteistönmuodostamistekniikan työt.
	Uusia kaavoja laaditaan kaavoitusohjelman mukaisesti huomioiden eri alueiden erityispiirteet ja hyödynnetään alueiden vahvuuksia. Tonttien riittävyyttä seurataan eri puolilla kaupunkia pitkäjänteisesti ja siihen reagoidaan kaavoitusohjelmassa. Huomioidaan kaavatöissä myös kevyen liikenteen reitit, palveluiden saavutettavuus sekä viihtyisät asuinympäristöt.

Tavoite: Ympäristö- ja maa-aineslupien valvontaa tehdään suunnitelmallisesti ja tehokkaasti

Toimenpiteet	Päivitetään ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja hyväksytään sen pohjalta valvontaohjelma sekä toteutetaan valvontaohjelmassa mainitut tehtävät.

Tavoite: Rakentamisen neuvontaa hoidetaan asukas- ja asiakaslähtöisesti

Toimenpiteet	Rakentajille ja asukkaille annetaan neuvontaa ja ohjausta, jotta ratkaisut ovat toimivia ja määräysten mukaisia. Laajempien rakentamishankkeiden yhteydessä ja kaikissa asuinrakentamisen uudisrakennushankkeissa pidetään ennakkoneuvottelu ennen lupahakemuksen jättämistä lainsäädännön ja toiminnallisen tavoitteen mukaisen lupakäsittelyn määräajan saavuttamiseksi.

1 Elinvoima ja asuminen - 1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää

Tavoite: Käsipaperin käyttöä vähennetään.

Toimenpiteet	Käsipyyheautomaattien lisääminen. Painopiste kulttuuri ja toimisto kiinteistöt.

Tavoite: Kotimaisten elintarvikkeiden osuus pidetään nykyisellä tasolla.

Toimenpiteet	Jatkuva tavoitetaso: Kotimaisuusaste yli 82 %.

Tavoite: Työkoneiden käyttövoiman muuttaminen pois fossiilisista polttoaineista sekä yleisten alueiden valaistuksen energiatehokkuuden parantaminen.

Toimenpiteet	Pienkoneita (trimmerit yms.) muutetaan uusimisten yhteydessä sähkökäyttöisiksi. Valaisinten vaihtoa led-tekniikkaan perustuviksi jatketaan edellisten vuosien tapaan alue kerrallaan.

Tavoite: Tarjoamme monipuolisia yritystontteja (mm. teollisuus ja kaupan ala) eri puolilla kaupunkia ja huomioimme kaavoituksessa vihreää siirtymää edistävän liiketoiminnan kehitystä Loimaalla.

Toimenpiteet	Monipuolista yritystonttitarjontaa ylläpidetään kaavoituskatsauksen työohjelmoinnin kautta ja reagoidaan tarvittaessa kiireellisiin hankkeisiin nopeasti käynnistettävillä kaavahankkeilla.

Tavoite: Edistetään maanhankintaa yritysalueiden kaavoitusta ja tonttivarannon tuotantoa varten.

Toimenpiteet	Käydään keskeisten alueiden osalta maanhankintaneuvotteluita maanomistajien kanssa sekä seurataan etuosto-oikeuden mahdollistavia maakauppoja. Tavoitteena on toteuttaa maanhankintaa kaupungille.

Tavoite: Huomioidaan asema- ja yleiskaavoituksessa toimivat ja sujuvat liikenneratkaisut.

Toimenpiteet	Tarkastelun laajuudesta riippuen laaditaan kaavoituksen edellyttämiä erillisiä liikenneselvityksiä tai arvioidaan omana työnä kaavoituksen yhteydessä.

2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan

Tavoite: Koulujen ja päiväkotien kulkureittien turvallisuuden parantaminen näkemäesteitä poistamalla

Toimenpiteet	Koulujen ja päiväkotien lähialueiden kulkureittien turvallisuutta parannetaan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetyin toimenpitein

Tavoite: Leikki- ja liikuntapaikkojen kehittäminen useita ikäryhmiä palveleviksi

Toimenpiteet	Parannetaan vuosittain yksi leikkipaikka soveltuvaksi pienille lapsille, tavoitteena yksi pienten lasten puisto kaikissa taajamissa.
	Tehdään nuorille innostavia liikuntapaikkoja liikuntasuunnitelmassa esitetysti.

2 Hyvinvointi ja osallisuus - 2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

Tavoite: Ylijäämäruoka hyödynnetään

Toimenpiteet	Yhteistyötä ylijäämäruoan jakamisessa jatketaan kolmannen sektorin kanssa laajentamalla hävikkiruoan jakoa pienemmistä kohteista.

Tavoite: Kuntalaisille tarjotaan asianmukainen palvelukokemus ja lupakäsittely tehdään sujuvaksi.

Toimenpiteet	Lupahakemukset käsitellään tavoiteajassa ja laadukkaasti.

Tavoite: Kartoitetaan asukkaiden ja asiakkaiden mielipiteitä kehittämiskohteista tekniset ja ympäristöpalvelut -palvelualan toiminnoista.	
Toimenpiteet	Tehdään yksi kysely vuodessa. Kyselyn kohteita vaihdetaan vuosittain.
3 Johtaminen ja talous - 3.1. Olemme hyvä työnantaja	
Tavoite: Huomioidaan henkilöstö sote -uudistuksen jälkeisessä muutostilanteessa.	
Toimenpiteet	Käydään kehitys- palautekeskustelut kaikilla palvelualueilla.
	Pidetään koko henkilöstölle yhteisiä infotilaisuuksia.
3 Johtaminen ja talous - 3.2. Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti	
Tavoite: Investointien suunnittelussa ja toteutuksessa huomiodaan elinkaari ja ympäristöseikat.	
Toimenpiteet	Kilpailutukset laaditaan huomioiden elinkaari ja ympäristöasiat
3 Johtaminen ja talous - 3.3. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä ja verkostoissa	
Tavoite: Tehdään yhteistyötä eri yhteisöjen kanssa mm. liikuntapaikkojen suhteen.	
Toimenpiteet	Järjestetään eri toimijoiden kanssa yhteistyöpalavereita kerran vuodessa

Henkilöstö:

Henkilöstörakenne ja -määrä (HTV)	TP2025 (HTV)	TA2026 (HTV)	TA2027 (HTV)
1 Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
Tekninen johtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	2	2	2
Turvallisuuspäällikkö	1	1	1
2 Tilapalvelut			
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1
Kiinteistömestari	1	1	1
Kunnossapitotyöntekijä	5,6	4,6	4,6
Vanhempi kirvesmies	1	0,5	0
Sähkö/automaatioasentaja/putkimies	0	1	1
Kausityöntekijä (6 kuukauden työsopimuksella)	0,5	0,5	0,5
Harjoittelija (3 - 4 kk työsopimus)	0,33	0,33	0,33
3 Kunnallistekniikka			
Kaupungininsinööri	1	1	1
Kunnallistekniikan työnjohtaja	1	1	1
Kunnallistekniikan työntekijä	2	4	4
Varastonhoitaja	0,5		0
Liikuntapaikan hoitaja	3	1	1
Liikuntapaikkamestari	1	1	1
Kausityöntekijä (6 kk työsopimuksella)	4	4	3,5
4 Ruoka- ja siivouspalvelut			
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
Ruokapalveluesihenkilö	1	1	1
Kokki	5	4,6	4,6
Vastaava ruokapalvelutyöntekijä	12	11,6	12
Ruokapalvelutyöntekijä	5	5	5
Siivoustyönohjaaja	1	1	1
Laitoshuoltaja	10,5	11	9
5 Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
Johtava rakennustarkastaja	1	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	1
Ympäristötarkastaja	2	2	2
Palvelusihteeri	1	1	1
Projektityöntekijä (rakennusrekisterin päivitys) 1.10. asti	0,7		
Harjoittelija (4 kk, haja-asutusalueiden jätevesiselvitystyö)			0,3
6 Maankäyttöpalvelut			
Paikkatietoinsinööri	1	1	1

Kiinteistörekisterin hoitaja	1	1	1
Kartoittaja	0,7	1	1
Mittaaja			
Kausityöntekijä (6 kk työsopimus)	0,83	0,5	0,4
Kaavoittaja	1	1	1
Kaavoitusassistentti	1	1	1
Projektityöntekijä (4 kk, rakennusrekisterin päivitys)	0,3	1,67	0,8
Yhteensä	**72,96**	**72,3**	**69,03**

Tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinto
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinto
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	40 954	40 000	40 000	0,00 %
Toimintakulut	-422 308	-596 624	-545 618	-8,55 %
Toimintakate	-381 354	-556 624	-505 618	-9,16 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 356	-16 203	-19 548	20,64 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	0	1 000	0,00 %
Toimintakulut	-56 290	-62 600	-46 900	-25,08 %
Toimintakate	-56 290	-62 600	-45 900	-26,68 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	265 867	302 045	294 112
Vyörytystulot	298 607	342 166	333 096
Vyörytysmenot	-32 740	-40 122	-38 985

Toiminnan kuvaus

Tekniikka ja ympäristötoimen hallinto käsittää teknisen johtajan, turvallisuuspäällikön ja palvelualan palvelusihteerien tehtävät sekä elinympäristölautakunnan tehtävät. Tekninen johtaja vastaa palvelualan toiminnasta ja kehittämisestä. Turvallisuuspäällikkö vastaa mm. talo- ja kunnallistekniikan työmaiden turvallisuuskoordinaattorin tehtävistä sekä kiinteistöjen kulunvalvonnasta. Tämän lisäksi turvallisuuspäällikön vastuulle kuuluvat maan- ja lumenkaatopaikkojen hallinta ja varautumiseen liittyviä tehtäviä. Palvelusihteereistä toisen rooli painottuu hallintoon ja hän vastaa mm. lautakuntatyöskentelystä, listavalmistelusta sekä pöytäkirjojen laatimisesta. Toisen palvelusihteerin rooli painottuu talouden hallintaan ja raportointiin sekä sopimusten hallintaan. Kokonaisuudessaan palvelusihteerien toimenkuvat ovat hyvin monipuolisia.

Henkilöstö:

Hallinnon henkilövahvuus on neljä henkeä.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Rakennus- ja ympäristövalvonta
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunnan lupajaosto
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	146 655	113 000	140 500	24,34 %
Toimintakulut	-409 634	-436 965	-464 555	6,31 %
Toimintakate	-262 979	-323 965	-324 055	0,03 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	0	1 000	1 500	50,00 %
Toimintakulut	-35 190	-37 400	-31 904	-14,70 %
Toimintakate	-35 190	-36 400	-30 404	-16,47 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-36 162	-40 375	-41 861
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-36 162	-40 375	-41 861

Toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on tuottaa lakisääteisiä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluja. Tavoitteena on tarjota asiakkaille asiantuntevaa, laadukasta ja nopeaa palvelua lupa- ja valvonta-asioissa.

Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu valvoa rakennustoimintaa yleisen edun kannalta sekä huolehtia osaltaan, että rakentamisesta annettuja määräyksiä ja säädöksiä noudatetaan. Rakennusvalvontaviranomainen huolehtii kunnassa myös rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonnan palveluita ovat muun muassa rakentamisen lupapäätökset ja niitä edeltävät suunnitteluvaiheen neuvottelut, rakennustöiden työmaakatselmukset, kiinteistöjen ja rakennusten kunnon yleinen valvonta, rakennuslupa-asiakirjojen pitkäaikainen arkistointi ja asiakasohjaus.

Ympäristövalvonta hoitaa mm. kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä. Näitä ovat mm. ympäristö- ja maa-aineslupien käsittely ja valvonta, ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittely, maasto- ja vesiliikenteen lupien käsittely sekä vesilain, jätelain, ulkoilulain ja kemikaalilain mukainen valvonta. Lisäksi tehtävänä on huolehtia osaltaan ympäristön tilan seurannasta ja osallistua muihin ympäristönsuojeluun liittyvien asioiden käsittelyyn.

Toimintaympäristön muutos

Rakennusvalvonta valmistautuu valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönottoon. Kyseessä on lakisääteinen muutos, jonka tavoitteena on yhtenäistää rakentamisen luvituksen tietosisällöt ja tiedonvaihto Suomessa.

Siirtymäaika on käynnissä ja jatkuu vuoden 2028 loppuun. Kuntien laajempi käyttöönotto ajoittuu vuosille 2027–2028. Velvoittava takaraja on 1.1.2029, jolloin kaikkien Suomen kuntien tulee toimittaa rakentamisen tiedot suoraan ja digitaalisesti Ryhti-järjestelmään. Loimaalla käyttöönoton arvioidaan tämänhetkisen

tiedon mukaan tapahtuvan vuonna 2028.

Muutokset edellyttävät rakennusvalvonnan lupaprosessien jatkuvaa kehittämistä ja muokkaamista. Sähköistä lupa-asiointia kehitetään edelleen, ja lain voimaantuloon liittyviin muutoksiin valmistaudutaan myös tältä osin.

Vuonna 2026 aloitettu pohjavesien suojelusuunnitelman laatimistyö saatetaan loppuun alkuvuonna 2027. Suunnitelmassa tunnistetaan pohjavesialueiden riskitekijöitä ja se sisältää suositukset toimenpiteiksi, joilla riskejä vähennetään. Suojelusuunnitelmalla ei ole itsenäisiä oikeusvaikutuksia mutta se antaa lisätietoa esimerkiksi maankäytön suunnitteluun ja toiminnanharjoittajien lupahakemuksien ja ilmoituksien käsittelyyn.

Tavoitteena on ehkäistä ennalta pohjaveden laadun heikkenemistä ja turvata pohjaveden saanti niin, ettei alueen maankäyttöä rajoiteta tarpeettomasti. Valmistuttuaan suunnitelma toimii ajantasaisena käytännön työkaluna kunnan viranomaistoiminnalle, maankäytön suunnittelulle ja yritysten toiminnan ohjaamiselle.

Haja-asutuksen jäteveden käsittelyä koskeva lainsäädäntö uudistui keväällä 2017. Lainsäädännön muutoksessa jäteveden käsittelyvaatimuksia nostettiin asetuksen tasolta lain tasolle ja säädöksiä selkeytettiin.

Keskeisin muutos liittyi puhdistusvaatimusten noudattamisen siirtymäaikoihin. Pääpaino siirtyi vesiensuojelullisiin tekijöihin. Ranta- tai pohjavesialueella sijaitsevien kiinteistöjen tuli kunnostaa jätevesijärjestelmänsä 31.10.2019 mennessä. Muiden kiinteistöjen osalta järjestelmät tulee saattaa vaatimusten mukaisiksi, kun kiinteistöllä tehdään luvanvaraisia korjaus- tai muutostöitä.

Jätevesijärjestelmien määräystenmukaisuuden valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnat valvovat, että viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät täyttävät ympäristönsuojelulain ja jätevesiasetuksen vaatimukset.

Valvontatyöhön ei kuitenkaan ole toistaiseksi ollut riittävästi resursseja. Vuodelle 2027 suunnitellaan harjoittelijan palkkaamista aloittamaan selvitystyö, jossa kartoitetaan jätevesijärjestelmien nykytilannetta kiinteistöillä, ensisijaisesti pohjavesi- ja ranta-alueilla.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävissä lainsäädäntö edellyttää, että osalliset huomioidaan lupa-asioissa.

Palvelualueen ratkaisut ovat pääsääntöisesti viranomaisen tekemiä hallintopäätöksiä. Hallintolaki velvoittaa huolehtimaan siitä, että päätöksenteko perustuu asian riittävään ja asianmukaiseen selvittämiseen.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että asianosaisten kuuleminen sekä osallisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaminen on säännöllinen osa palvelualueen jokapäiväistä toimintaa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Rakentamisen lainsäädäntö on uudistunut, ja se tarjoaa uusia keinoja hillitä

ilmastonmuutosta. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti eli niin, että rakennuksen koko elinkaaren aikaiset ilmastovaikutukset huomioidaan: sekä haitat että hyödyt.

Uudistus on vahvistanut myös rakentamisen kiertotaloutta. Rakennukset pitää suunnitella pitkäikäisiksi ja helposti muunneltaviksi. Lisäksi uusista ja purettavista rakennuksista on selvitettävä mitä materiaaleja on käytetty ja mitä materiaaleja purkamisessa vapautuu sekä paljonko rakennuspaikalta kuljetetaan pois maa- ja kiviaineksia. Lisäksi on selvitettävä paljonko syntyy vaarallista jätettä.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on viedä nämä vaatimukset käytäntöön lupakäsittelyssä ja rakentamisen neuvonnassa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen vastaa osaltaan siitä, että ympäristönsuojelua valvotaan ja edistetään kunnassa. Viranomaistehtävien lisäksi se tekee mahdollisuuksien ja henkilöstöresurssien puitteissa myös ympäristönsuojelun suunnittelu- ja kehittämistyötä.

Henkilöstö

Nykyisten henkilöstöresurssien puitteissa hajajätevesiasian selvitystyötä ei ole pystytty toteuttamaan riittävällä kattavuudella ja aikataululla muun lakisääteisen ja jatkuvan perustehtävän ohella. Selvitystyö sisältää runsaasti aikaa vieviä, mutta selkeästi rajattavia tehtäviä (tausta-aineistojen kokoaminen ja läpikäynti, kohdelistojen muodostaminen, dokumenttien tarkistus ja täydentäminen, yhteydenpito ja tietojen pyytäminen, aineiston kirjaaminen sekä koontien ja väliraporttien valmistelu), joiden tekeminen nykyresursseilla aiheuttaisi merkittävää viivettä ja heikentäisi muiden tehtävien hoitoa.

Tämän vuoksi talousarviossa esitetään, että tehtävään palkataan harjoittelija neljän kuukauden määräajaksi tukemaan hajajätevesiselvityksen valmistelua ja toteutusta. Harjoittelijan työpanos kohdennetaan erityisesti rutiininomaisiin ja toistettaviin selvitysvaiheisiin ja asiantuntijahenkilöstön aikaa vapautuu vaativampaan arviointiin ja päätöksentekoon. Järjestely parantaa työn läpimenoa, varmistaa selvityksen etenemisen ja vähentää riskiä, että tehtävä jää kesken tai viivästyy lisää resurssipulan vuoksi. Harjoittelijan käyttö on myös kustannustehokas tapa turvata riittävä työpanos määräaikaiseen tarpeeseen ilman pysyvää henkilöstölisäystä.

Muilta osin henkilöstöresursseihin ei esitetä muutoksia.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Palvelualueen tehtävissä suurimmat riskit ovat operatiivisia. Riskit toteutuvat usein tilanteissa, joissa sisäiset prosessit, järjestelmät tai henkilöresurssit ovat riittämättömiä tai eivät toimi suunnitellusti.

Palvelualueen tehtäviä ohjaavassa lainsäädännössä tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Muutosten vieminen käytäntöön lisää operatiivista riskiä, erityisesti silloin, kun toimintatapoja ja prosesseja joudutaan päivittämään nopeasti.

Riskien hallinnan kannalta keskeistä on:
- lupaprosessien säännöllinen tarkastelu ja tarvittava muokkaaminen
- riittävien henkilöresurssien varmistaminen
- henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja koulutuksesta huolehtiminen

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuonna 2027

Vuonna 2027 palvelujen ostoon varattu määräraha on pienempi kuin edellisessä talousarviossa. Tämä johtuu pääosiltaan siitä, että pohjavesien suojelusuunnitelman keskeiset työvaiheet ja suurin osa suunnittelun kustannuksista on toteutunut jo ennen talousarviovuotta 2027.

Henkilöstökuluihin varattava määräraha on puolestaan aiempaa suurempi. Kasvua selittävät yleinen palkkakehitys sekä harjoittelijan rekrytointiin tarvittava rahoitus.

Menojen kasvua on talousarviossa tasapainotettu lisäämällä maksutuottojen arviota. Edellisen tilinpäätöksen ja vuoden 2026 toteutuman perusteella maksutuottoja voidaan perustellusti arvioida kertyvän noin 20 % enemmän kuin aiemmassa talousarviossa.

Tilapalvelut
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Tilapalvelut
Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	3 139 544	3 124 700	2 794 000	-10,58 %
Toimintakulut	-4 563 574	-4 621 194	-4 350 092	-5,87 %
Toimintakate	-1 424 029	-1 496 494	-1 556 092	3,98 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 312 868	-1 953 645	-2 018 922	3,34 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	4 432 040	4 509 200	4 454 000	-1,22 %
Toimintakulut	-13 054	-48 300	-33 725	-30,18 %
Toimintakate	4 418 986	4 460 900	4 420 275	-0,91 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-303 859	-307 705	-303 496
Vyörytystulot	720 263	950 168	881 181
Vyörytysmenot	-1 024 122	-1 257 873	-1 184 677

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä sekä investointihankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta ja valvonnasta. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.

Toimitilojen huolto ja kunnossapito tehdään pääpirteissään omana toimena, pois lukien Mellilän ja Alastaron kohteet sekä Keskuskoulu joiden kiinteistönhoito on ulkoistettu. Myös keskikaupungilla olevia kohteita on kaupungin tytäryhtiön, Hulmin Huolto Oy:n huollossa.
Kiinteistöjen piha-alueiden talvikunnossapidosta vastaa talvikunnossapito urakoitsijat, joiden uusi sopimuskausi alkoi syksyllä 2024. Sopimukseen liittyy optio ajalle 1.101.2026-51.5.2027 jonka käytöstä on päätetty.

Tilapalvelut tuottavat myös erilaisia käyttäjäpalveluita kuten kalustemuutoksia, tilojen varusteluja ym.
Osa kaupungin tiloista on vuokrattu 1.1.2026 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle määräaikaisella vuokrasopimuksella, näiden tilojen ylläpito ja kunnossapitokorjaukset sisältyvät tilojen vuokraan. Hyvinvointialueelle tuotetaan myös vastaavia käyttäjäpalveluja kuten muillekin palvelualoille.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristössä on tapahtunut ja tulee jatkossakin tapahtumaan muutoksia eritoten myytyjen ja purettujen kiinteistöjen vuoksi jolloin huollontarve näissä poistuu. Vastaavasti rakennettavien uusien päiväkotien huollontarve voi poiketa oleellisesti vanhojen rakennusten huollontarpeesta ja näiden tilojen käyttö voi tarvita esimerkiksi huoltohenkilöstön osaamisen päivitystä.

Vuonna 2026 hyvinvointialueille vuokrattavien tilojen määrässä on tapahtunut muutoksia ja tyhjilleen jäävien tilojen määrä on kasvanut merkittävästi.

Tilankäytön tehokkuutta ja käyttäjähallintokuntien erilaisia tilantarpeita koordinoimaan on perustettu tilankäyttötyöryhmä, joka ohjaa palvelualueita muutoissa ja tilojen kartoituksessa.

Tilapalvelut päivittää vuosittain kiinteistöjen pitkäntähtäimen huolto- ja kunnossapitosuunnitelmaa (PTS-suunnitelma) seuraavaksi viiden vuoden jaksolle . Vakituisen henkilöresurssin puitteissa ei päivitystä voida tehdä tehokkaasti koska aiempi korjaushistoria tulee hakea monesta eri lähteestä ja koota yhdeksi tietokannaksi, tähän esitetään harjoittelijan palkkaamista joka voi olla esimerkiksi alan opiskelija.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset

Tilapalvelut käyttää vuosittain paljon paikallisten yrityksien ja yrittäjien palveluja huollon ja kunnossapidon toteuttamiseksi. Eritoten tässä korostuu LVIS-alan yritysten palvelut sekä rakennustarvike- ja rautakaupan palvelut sekä erilaiset koneistus ja asennuspalvelut. Rakennusautomaatioon liittyviä palveluja on paikallisesti varsin vähän saatavilla.

Henkilöstö

Tilapalveluiden vakinaisen henkilökunnan tehtävät ovat jonkin verran muuttuneet eläköitymisten johdosta ja tällä hetkellä ei ole tarpeen rekrytoida lisää henkilökuntaa koska osa kiinteistönhoitopalveluista ja kunnossapitotöistä voidaan hankkia paikallisilta toimijoilta. Henkilökunnan osaamista ja pätevyyksiä pyritään käyttämään nykyistä laajemmin hyväksi ja tiettyjen henkiolöpätevyyksien käytöstä tilapalveluiden käyttöön neuvotellaan.

Kesäaikana tilapalveluihin palkataan puolen vuoden työsuhteeseen yksi kausityöntekijä jonka tehtävänä on hoitaa kiinteistöjen kasvukaudella tehtävät vihertyöt. Lisäksi palkataan alan AMK korkeakouluopiskelija kolmen -neljän kuukauden kesätyöhön/harjoitteluun.

Muut olennaiset perustelutiedot

Merkittävimmät hankintasopimukset tilapalveluiden palvelualueella ovat:
- Sähköenergia, kilpailutettu Veni energia Oy:n kautta, uusi sopimus alkaa 1.1.2026.
- Kaukolämpö, Loimaan kaukolämpö Oy
- Polttoaineiden säiliötoimitukset 2024-2026, Neste markkinointi Oy (Hansel yhteishankinta) Käytössä optio 30.4.2028 saakka.
- Vesi- ja jätevesi, Loimaan vesiliikelaitos
- Kiinteistöjen talvikunnossapito usean toimijan kanssa 1.10.2024-31.5.2026 ja käytössä oleva optio 1.10.2026-31.5.2027.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Olennaisia ja tunnistettuja toimintaan liittyviä riskejä ovat energian ja veden sekä jäteveden hinnankorotukset jotka voivat vaikuttaa määrärahojen riittävyyteen.
Kaupungin rakennuskannan keskimääräinen ikä tuo myös toimintaan liittyviä riskejä tekniikan rikkoutumisen johdosta
Palvelutuotantoon liittyvä olennainen riski on pieni organisaatio joka voi vaikuttaa

toimintojen suorittamisen hidastumiseen mikäli on esimerkiksi useita päällekkäisiä sairaustapauksia.
Riskeihin pyritään varautumaan aktiivisella hintojen seurannalla, kilpailuttamisella sekä henkilöriskien osalla huolehditaan siitä että tärkeimpien järjestelmien käyttäjiä on yhden sijasta useampia jolloin sijaistukset onnistuvat myös käytännössä.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2027

Poistuneiden kiinteistöjen ja uusien tilojen vaikutukset talouteen ovat kohdekohtaisten vuosipoistojen kasvaminen mutta vastaavasti uusien tilojen energiatehokkuus on vanhoja rakennuksia parempi jolloin energiankulutuksen kustannuksien odotetaan laskevan. Myös uusien tilojen kunnossapidon tarve ensimmäisinä vuosina on vähäisempi kuin vanhoijen tilojen. Ylläpitävän huollon suhteen ei ole odotettavissa suuria muutoksia.

Kunnallistekniikka
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Kunnallistekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	215 832	182 550	165 050	-9,59 %
Toimintakulut	-1 988 502	-1 911 470	-1 956 789	2,37 %
Toimintakate	-1 772 670	-1 728 920	-1 791 739	3,63 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 619 679	-1 650 311	-1 671 012	1,25 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	490 804	515 000	552 163	7,22 %
Toimintakulut	-64 225	-61 500	-55 974	-8,99 %
Toimintakate	426 580	453 500	496 189	9,41 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-219 900	-233 430	-232 000
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-219 900	-233 430	-232 000

Toiminnan kuvaus

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja alueiden hoidon suunnittelun sekä infra-investointien hoitamisen.

Toimintaympäristön muutokset

Kunnossapitoa kaduille, puistoissa, leikki- ja liikuntapaikoilla jatketaan entiseen tapaan. Katujen kunnossapitoa hoidetaan sekä oman henkilökunnan että urakoitsijoiden toimesta. Omana työnä tehtävät hoitotyöt keskittyvät kesäaikaan. Urakoitsijat hoitavat sopimusten mukaan katujen talvihoitotyöt. Talvihoitotöiden sopimuksen optiovuosi on voimassa urakoitsijoiden kanssa toukokuun loppuun. ovat voimassa lokakuussa vuonna -24 alkaneet talvikunnossapitosopimukset. Uusi talvihoitotöiden kilpailutus suoritetaan kesällä -27 siten, että uudet sopimukset astuvat voimaan lokakuun -27 alusta. Hintatasoon on odotettavissa huomattavaa korotusta erityisesti polttoaineiden hinnan noususta johtuen.

Katujen ja kevyen liikenteen väylien omaisuuden hallinnan ohjelmistojen kartoitusta tullaan jatkaamaan vuonna -27. Tavoitteena on löytää mahdollisimman montaa toimialaa (mm. kaavoitus, vesihuolto ja yhdyskuntatekniset palvelut) hyödyttävä ohjelmisto.

Puistojen ja muiden viheralueiden leikkuu ja muu hoitotyö suoritetaan pääosin omana työnä Keskustan ja Hirvikosken alueilla. Hoitotöihin palkataan KUUSI? kausityöntekijää sekä kesä- ja heinäkuuksi kesätyöntekijöitä. Mellilän, Virttaan ja Alastaron viheralueet hoitaa Hulmin Huolto Oy.

Leikkipuistojen välineiden uusiminen on edennyt jo pitkälle. Välineiden uusiminen ja/tai peruskunnostus on vähentänyt huollon tarvetta. Ilkivalta sen sijaan edelleen aiheuttaa ongelmia. Leikkipuistojen valaistusta on lisätty ja tätä hanketta tullaan jatkamaan myös vuonna 2027. Valaistuksella on puistojen vuosittaista käyttöaikaa saatu pidennettyä erityisesti syksyisin.

Liikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään entiseen tapaan sekä omana työnä että ostopalveluna. Ulkoliikuntapaikoille vuonna -25 käyttöön otettu huoltokirjatyyppinen järjestelmä on parantanut liikuntapaikkojen tasoa, koska tarkastukset ja huoltotyöt on pystytty suorittamaan ohjelmoidusti.
Latujen hoito suoritetaan oman henkilökunnan toimesta kuntoradoilla. Viikonloppuja varten on laadittu varallaolojärjestelmä. Kylille on hankittu moottorikelkat, jolla kyläläisillä on mahdollisuus tehdä hiihtolatuja.
Luistelukenttien jäädytyksissä käytetään osin ostopalveluja. Vuonna -27 on tavoitteena lisätä oman henkilökunnan panosta kenttien jäädyttämisessä arkipäivinä ja siirtää ostopalveluna tehtävä jään hoito enemmän viikonloppupainotteiseksi.
Latujen kuntoa on voinut seurata reaaliajassa kaupungin internetsivuilta löytyvästä linkistä. Samankaltaista palvelua on ollut tarkoitus laajentaa myös luistelukentille, mutta hanke ei toistaiseksi ole edennyt, koska se on järkevintä integroida infraomaisuuden hallintajärjestelmään.

Kuntoratojen peruskunnostukset on pääosin saatu tehtyä. Ratojen valaistus on uusimatta Juvan ja Metsämaan kuntoradoilla. Juvan kuntoradan valaistuksen uusiminen suoritetaan vuonna -27. Kuntoratojen valaistuksen uusimisella led-tekniikalla toimivaksi on parantanut, paitsi valaistuksen laatua, niin ennen kaikkea laskenut merkittävästi valaistuksen kustannuksia vähentyneen energian kulutuksen ja huoltotarpeen myötä.
Harjureitin valaisimien uusinta on suunniteltu toteutettavaksi vuonna -27 yhdessä Harjureitin muiden kuntien kanssa. Hankkeeseen on kartoitettu energia-avustuksen saamisen mahdollisuuksia vuonna -26.

Katuvalaistuksien uusimista jatketaan vuonna -27. Keskustan alueella uusitaan Välimettänlenkin alueen ja Raviradan ympäristön valaistus kokonaisuudessaan. Myös Mellilän valaistuksen uusiminen aloitetaan.
Lisäksi panostetaan valaisinten vaihtoon, koska purkauslamppujen korvaajina toimivissa led-lampuissa on todettu huomattavan paljon vikoja.

Koneiden ja kuljetusvälineiden uusimisesta laadittua investointilistaa on päivitetty. Vuonna 2027 on suunniteltu uusittavaksi yksi ruohonleikkuri ja moottorikelkka. Näiden lisäksi on suunniteltu hankittavaksi uudet peräkärryt traktoriin ja tienvarsileikkuri. Peräkärryjen tarve on ilmeinen, koska kuorma-autosta luovuttiin vuonna -26, eikä traktoriin ole peräkärryjä, jolla lavoja saisi kätevästi siirrettyä. Tienvarsileikkurin hankinnalla puolestaan mahdollistetaan tienvarsien niittäminen laajemmin omalla kalustolla.

Investointihankkeita vuodelle -27 ovat Turuntien kunnallistekniikan peruskorjauksen loppuun saattaminen, Tuulensuun alueen (Koppari-, Lukkari- yms. kujat) rakentamisen aloittaminen sekä Hämeentien kevyen liikenteen väylän toteuttaminen. Suunnittelun alle vuonna -27 otetaan Eteläkaaren alue, Mäenpään silta ja torin ympäristön katujen peruskorjaus. suunnitelmien eteenpäin viemiseksi.

Vuoden 2027 asfaltointiurakka kilpailutetaan talven aikana. Päällystysohjelma laaditaan keväällä -27 hyödyntäen Crowdsorsa mobiilipelillä loppukesällä -25 luotua analyysia päällysteiden kunnosta. Liikenneturvallisuutta parantavia pieniä investointihankkeita toteutetaan laadittujen suunnitelmien mukaan.

Urheilu- ja ulkoilualueiden vuoden -27 parantamistoimenpiteet keskittyvät valaistusten uusimisen lisäksi Melliläjärvelle, jossa parannetaan sekä esteettömyyttä että alueen yleisilmettä.

Keskusvaraston toiminta on supistunut hvyin pieneksi. Varasto-ohjelman käytöstä luovutaan vuoden -27 alusta ja tilaukset tullaan jatkossa tekemään suoraan kohteiden kustannuspaikoille.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Puistojen ja ulkoilualueiden parantamiseen ja kunnossapitoon panostamalla tavoitteena on asukkaiden ja kaupungissa vierailevien viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen. Kevyen liikenteen mahdollisuuksien parantamisella tavoitellaan terveyttä edistävien liikkumismuotojen käytön lisääntymistä.
Esteettömyyteen panostamalla parannetaan entistä useamman henkilön liikkumismahdollisuuksia itsenäisesti.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Asukkaita on osallistettu yleisten alueiden hoitoon puistokummitoiminnalla, joka on osoittautunut suosituksi. Toimintaa tullaan jatkamaan ja kehittämään myös vuonna 2027.
Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa mm. liikuntapaikkojen ylläpidossa pyritään lisäämään.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset

Kunnallistekniikan palvelualueen toiminnalla on merkittävä vaikutus alan paikallisille toimijoille. Erityisesti kone- ja henkilötyötä hankitaan vuosittain huomattavalla summalla. Myös tavaroita ja tarvikkeita hankitaan paikallisilta toimijoilta hankintalain puitteissa.

Kestävä kasvu, ympäristö ja ilmastovaikutukset

Kunnallisteknisillä töillä on lähes poikkeuksetta vaikutusta ympäristöön. Vaikutuksia on pyritty vähentämään hyötykäyttämällä vanhoja rakennusmateriaaleja uusien sijaan sekä edellyttämällä hankinnoissa kierrätetystä materiaalista tehtyjä tarvikkeita sekä vähäpäästöisiä työkoneita ja ajoneuvoja.
Luonnon monimuotoisuuteen on panostettu jättämällä tiettyjen maisemapeltojen niitot myöhäisempään ajankohtaan ja toisaalta niitetty ainoastaan kerran kahden sijasta.

Henkilöstö

Vakinainen henkilökunta on vähentynyt eläköitymisten myötä, kun kaikkia tehtäviä ei ole täytetty.

Vakinaisen henkilökunnan avuksi kesäajalle palkataan kausityöntekijöitä puistoalueiden hoitoon. Kausityöntekijöiden määrää jouduttanee vähentämään vuonna -27, koska palkkatuki on TE-uudistuksen myötä loppunut. Kesä- ja heinäkuussa palkataan kesätyöntekijöitä.

Muut olennaiset perustelutiedot

Merkittävimmät hankintasopimukset kunnallistekniikan palvelualueella ovat:

- Katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito useamman toimijan kanssa aikavälillä 1.10.2024 - 31.5.2026 (+ 1 vuoden optio). Optiovuosi päättyy 31.5.2027
- Kone- ja kuljetuspalveluiden tuottaminen aikavälillä 1.1.2025 - 31.12.2028
- Kiviainekset toimitettuna vuosiksi 2025 - 2027
- Asfaltointiurakoitsija valitaan vuosittain järjestettävällä tarjouskilpailulla

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Taloudellista tilannetta suhteessa talousarvioon seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Palvelujen, erityisesti konetyö- ja kuljetuspalvelujen, hankintaan liittyy merkittävä riski polttoaineiden ennakoimattomien hintamuutosten vuoksi. Korkeat polttoaineiden hinnat nostavat indeksejä, joihin puitesopimukset on sidottu ja sitä kautta palveluiden hintoja. Toisaalta indeksisidonnaisuudella nousu on edes hieman ennakoitavissa.

Toinen riski liittyy rakennustöissä tarvittaviin materiaaleihin ja tarvikkeisiin. Epävarmuus toimitusajoissa ja ylipäätään saatavuudessa on lisääntynyt. Tämän riskin hallinta on hyvin vaikeaa, koska yllä mainittu epävarmuus on maailmanlaajuinen ongelma.

Ruokapalvelut
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Ruokapalvelut
Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	110 070	101 600	98 600	-2,95 %
Toimintakulut	-1 558 453	-1 702 855	-1 676 782	-1,53 %
Toimintakate	-1 448 383	-1 601 255	-1 578 182	-1,44 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	1 597 694	1 793 400	1 738 582	-3,06 %
Toimintakulut	-5 853	-8 000	-5 200	-35,00 %
Toimintakate	1 591 841	1 785 400	1 733 382	-2,91 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-138 134	-159 923	-158 249
Vyörytystulot	63 753	73 103	72 089
Vyörytysmenot	-201 888	-233 026	-230 338

Toiminnan kuvaus

Ruokapalvelut tuottavat kaupungin omat ruokapalvelut. Ruokapalveluissa aterioita valmistetaan kahdesta tuotantokeittiöstä. Puistokadun koulun keittiö toimii sivistyspalveluiden aterioiden tuottavana keittiönä oman toimipisteen lisäksi ateroita toimitetaan 6 alakoululle sekä 9 varhaiskasvatuksen yksikölle. Hirvikosken yhtenäiskoulun keittiö tuottaa ateriapalveluita Hirvikosken koulun oppilaille ja henkilökunnalle.

Aterioita tuotetaan koululaisille, varhaiskasvatuksen yksiköille, aamu- ja iltapäiväkerholaisille.

Osassa kouluja tarjolla maksullinen välipala.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2027 aikana pyrimme pitämään hedelmien, kuumana tarjottavien vihannesten ja juuresten sekä salaattipöydän raaka-aineiden tarjonnan samalla tasolla kuin vuonna 2026.

Metsämaan uuden päiväkodin käyttöönoton myötä tulemme ottamaan elintarvikkeissa suoratoimitukset päiväkodille. Metsämaan uusi päiväkoti sijaitsee samassa pihapiirissä Metsämaan koulun kanssa.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Ravintosuositusten mukaisesti laaditaan ruokalistat. Teemapäiviä pyritään huomioimaan vuoden aikana muutamia.

Erityisruokavaliot huomioidaan lääkärintodistusten mukaisesti.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Ruokapalveluiden toimintaa kehitetään Oppilashuoltoryhmien ja Puistokadun koulun ruokaraadin sekä Varhaiskasvatusjohtajien kanssa yhteistyössä.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Kasvisruokaa tarjotaan kerran viikossa kaikille asiakkaille ja yläkouluilla kasvisruoka on tarjolla jokaisena koulupäivänä sekaruoan rinnalla.

Loimaan kaupungin koulu- ja päiväkotiruokailussa on käytössä hiilijalanjälkilaskuri. Laskuri kertoo ruokien hiilijalanjäljen (kgCO2e/annos) asteikolla matala, keskitaso, korkea. Tieto löytyy ruokalistojen yhteydestä kaupungin kotisivuilta.

Pyritään hankkimaan mahdollisimman paljon kotimaisia elintarvikkeita.
Jäämäruoan jako kolmannen sektorin kanssa yhteistyössä.
Tiedotetaan ja ohjeistetaan oppilaita säännöllisesti tähderuoan määrän pienentämiseksi.

Ruokapalveluiden käyttämät puhdistusaineet ovat hajusteettomia sekä ympäristömerkillä merkittyjä suurimmaksi osaksi.

Ruokapalvelut myyvät käytöstä poistettua kalustoa, koneita, laitteita, tavaroita kiertonet.fi-verkkosivuilla. Kiertonet on julkisen sektorin huutokauppa.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Varhaiskasvatuksen palveluverkon mukanaan tuomat muutokset ruokapalveluihin.

Henkilöstö

Oppisopimuskoulutuksella koulutetaan uutta henkilöstöä.

Henkilöstömäärää seurataan toimintojen muuttuessa ja tarvittaviin muutoksiin reagoidaan ajantasaisesti.

Työmäärälaskennoissa hyödynnetään Atopr- ohjelmaa.

Muut olennaiset perustelutiedot

Palvelujen ostot

- Merkittävimmät hankintasopimukset:
  Elintarvikkeet ja nonfood tuotteet hankinnasta sopimus Kesko Oyj:n kanssa, Hanselin puitejärjestely ajalla 1.11.2023 - 31.12.2027
- Ateriakuljetus hankinnasta sopimus Taksipalvelu Loimitaksi Oy:n kanssa optio käytössä 1.6.2026 - 31.5.2028.
- Puhtaanapidon aineet ja tarvikkeet hankinnasta sopimus Medituotteen kanssa, Hanselin puitejärjestelyn optiovuodet käytössä ajalla 31.3.2026 - 31.1.2028.
- Suurkeittiölaitteiden huolto ja korjaustyöt hankinnasta sopimus MV-jäähdytys Oy:n kanssa, kakkostoimittaja Huolto Vuorio Oy:n kanssa, Turun kaupungin konsernihallinnon järjestämän puitejärjestelyn optiovuosi käytössä ajalla 1.1.2026 - 31.12.2026. Kilpailutus käynnistetty elokuussa 2026.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi. Useat pienet ja etäällä toisista kiinteistöistä sijaitsevat kiinteistöt sekä

koulujen ja päiväkotien lapsimäärien laskut vähentävät suoriteaikoja ruokapalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteenvuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen.

Siivouspalvelut
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Siivouspalvelut
Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	54 841	57 000	59 500	4,39 %
Toimintakulut	-1 078 820	-1 139 020	-1 143 506	0,39 %
Toimintakate	-1 023 979	-1 082 020	-1 084 006	0,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	1 118 469	1 265 700	1 192 250	-5,80 %
Toimintakulut	-8 113	-11 900	-7 400	-37,82 %
Toimintakate	1 110 356	1 253 800	1 184 850	-5,50 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-97 074	-106 033	-105 965
Vyörytystulot	114 490	123 674	114 970
Vyörytysmenot	-211 564	-229 707	-220 935

Toiminnan kuvaus

Siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivouspalvelut. Henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen ja toiminnan kehittäminen takaavat hyvän ja laadukkaan palvelun.

Siivouspalveluiden asiakkaina on 9 kaupungin omaa varhaiskasvatusyksikköä ja 5 alakoulua. Siivouspalvelut tuottavat myös kaupungin toimistotilojen ja vapaa-aikapalveluiden tilojen siivouspalvelut.
Ostopalveluna hankitaan kolmen koulun ja kahden liikuntatilan siivouspalvelut.

Toimintaympäristön muutokset

Siivouspalveluiden tuottamista jatketaan aiempien vuosien tapaan. Siivouspalveluita tuotetaan sekä oman henkilökunnan että ostopalvelun toimesta. Ostopalveluna tuotetaan Liikuntahallin, Puistokadun koulun, Keskuskoulun, Hirvikosken yhtenäiskoulun ja urheilukeskuksen sekä Mellilänjärven takkatuvan ja saunan siivoukset. Ostopalvelusopimus on voimassa ISS Palvelut Oy:n kanssa 30.6.2027. Mahdollisuus käyttää kaksi optiovuotta 1.7.2027 - 30.6.2029.

Palvelualueiden muutot aiheuttavat muutoksia siivouskohteissa ja sen mukaisesti henkilöstön työalueita muokataan tarpeen mukaan.

Metsämaan uuden päiväkodin käyttöönotto tuo pieniä toiminnallisia muutoksia henkilöstön työalueisiin.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Puhtaat tilat takaavat turvallisen ja hygienisen tilojen käytön eri asiakasryhmille.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Liikuntapalveluiden sekä seurojen kanssa on yhteistyössä tehty ohjeistukset liikuntatilojen puhtauteen ja järjestelmällisyyteen liittyen. Puhtaudesta ja järjestelmällisyydestä huolehtii siivouspalveluiden lisäksi liikuntapalvelut sekä

seurat.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Siivouspalveluiden käyttämät puhdistusaineet ovat hajusteettomia sekä ympäristömerkillä merkittyjä suurimmaksi osaksi.

Käsipaperin kulutusta on määrätietoisesti vähennetty lisäämällä vaihdettavia pyyherullia.

Siivouspalvelut myyvät käytöstä poistettua kalustoa, koneita, laitteita ja tavaroita kiertonet.fi-verkkosivuilla. Kiertonet on julkisen sektorin huutokauppa.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Varhaiskasvatuksen palveluverkko ja kirjastopalveluverkko selvityksen mukanaan tuomat muutokset siivouspalveluihin.

Henkilöstö

Siivoustyötä tehdään pitkälti ns. omilla työalueilla yksin, jolloin mm. äkillisissä poissaolotilanteissa tehtävien hoito hankaloituu.

Oppisopimuskoulutuksella koulutetaan uutta henkilöstöä.

Henkilöstömäärää seurataan toimintojen muuttuessa ja tarvittaviin muutoksiin reagoidaan ajantasaisesti.

Työmäärälaskennoissa hyödynnetään AtopSLite-ohjelmaa.

Muut olennaiset perustelutiedot

Merkittävimmät hankintasopimukset:

- Siivouspalvelut hankinnasta (Puistokadun koulu, Keskuskoulu, Hirvikoskenyhtenäiskoulu, liikuntahalli, urheilukeskus.) sopimus ISS Palvelut Oy:n kanssa ajalla 1.8.2024 - 30.6.2027 + 2 vuoden optio.
- Puhtaanapidon aineet ja tarvikkeet hankinnassa sopimus Medituotteen kanssa, Hanselin puitejärjestelyn optiovuodet käytössä ajalla 31.3.2026 - 31.1.2028

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi.

Useat pienet ja etäällä toisista kiinteistöistä sijaitsevat kiinteistöt sekä koulujen päiväkotien lapsimäärien laskut vähentävät suoriteaikoja siivouspalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteenvuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Siivouspalveluissa useat pienet yksiköt tuottavat työalueiden suunnitteluun ja henkilöstön siirtymiin useaan kiinteistöön työpäivän aikana omat haasteensa. Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen.

Maankäyttöpalvelut
Toimiala: Tekniikka ja ympäristö
Toimielin: Elinympäristölautakunta
Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut
Maankäyttöpalvelut
Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	404 013	479 100	457 100	-4,59 %
Toimintakulut	-655 142	-848 706	-883 460	4,09 %
Toimintakate	-251 129	-369 606	-426 360	15,36 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 849	-7 687	-2 931	-61,87 %

Sisäiset	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026
Toimintatuotot	1 588	1 000	1 000	0,00 %
Toimintakulut	-16 901	-18 000	-15 318	-14,90 %
Toimintakate	-15 314	-17 000	-14 318	-15,78 %

Laskennalliset erät	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Vyörytykset	-41 700	-52 794	-55 966
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-41 700	-52 794	-55 966

Toiminnan kuvaus

Asema- ja yleiskaavoituksella suunnitellaan kaupunkilaisia ja elinkeinoelämää palveleva tonttitarjonta ja muu ympäristö niin, että se on hallittu, taloudellinen, viihtyisä ja kestävää kehitystä tukeva kokonaisuus.

Huolehditaan kaupungin numeerisen kartaston jatkuvasta ajantasaisuudesta sekä tonttijakojen laadinnasta ja kaupungin itse ylläpitämän rekisteripitoalueen kiinteistötoimitusten suorittamisesta sekä kaupungin metsä- ja pelto- omaisuuden hallinnasta ja vuokraamisesta, tonttien myynnistä sekä valmistellaan yksityistieavustusten myöntämiset.

Suoritetaan erilaisia kaupunkimittaustehtäviä sidosryhmille, ylläpidetään rekistereitä, huolehditaan kaavoituksen pohjakarttojen ja erilaisten teemakarttojen laatimisesta, merkitään maastoon asemakaavojen alueita sekä tonttien rajoja ja rakennusten rakennuspaikkoja sekä annetaan korkeusasemia rakentamista varten.

Mittaus- ja paikkatietopalvelut sekä kaavoitus on yhdistetty maankäyttöpalveluiksi vuonna 2025, jolla saavutettiin hallinnollisia etuja yksinkertaistamalla palvelualarakennetta.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2027 aikana on tarvetta käyttää enemmän ostopalveluita etenkin työltään laajojen yleiskaavoituskohteiden osalta sekä mittauspuolella on tarve mittatarkan ilmakuvausaineiston hankinnalle.

Tulevan yhdyskuntakehittämislain (alustavasti voimaan 1.1.2028) takia tulee panostaa yleisten alueiden vuosikymmeniä vanhan lohkomistyövelan vähentämiseen ja selvittää rakentumattomien ja tarpeettomien katuverkkojen ja niiden tonttien poistamisia asemakaavoista. Osa näistä töistä varaudutaan tekemään ostopalveluina.

Suunnitteluohjelmistojen osalta on lakisääteisten velvoitteiden johdosta uudistamistarve, jolloin myös kustannustaso nousee. Paikkatieto- ja suunnitteluohjelmistot kannattaa uudistaa yhtenä kokonaisuutena, jolloin järjestelmien uudistamisella ja nykyaikaistamisella voidaan saavuttaa työn tehokkuuden ja maankäytön kokonaishallinnan sekä laadun parantamista tulevina vuosina. Järjestelmien selvitys- ja muutosvaiheet sekä kouluttautuminen vievät työaikaresurssia muulta työltä. Kaavat ja tonttijaot tulee 1.1.2029 alkaen laatia tietomallimuotoisina ja toimittaa Suomen ympäristökeskuksen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti), joten uuden järjestelmän käyttöönoton käynnistäminen on tavoitteena aloittaa vuoden 2027 aikana.

Tehtävissä kiinteistötoimituksissa painotetaan mahdollisuuksien mukaan yleisten alueiden lohkomisia, joita on jäänyt työjonoon takavuosina.

Rakennusrekisterin päivitysprojekti siirettiin Rakennus- ja ympäristöpalveluista Maankäyttöpalveluihin vuoden 2026 alkusta alkaen, koska kartoittajalla on siihen erityisosaamista. Projektin resurssia täydennetään kahdella henkilöllä vuoden 2027 aikana, jossa henkilöstöresurssi painottuu maastokauden töihin.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Kaavoituksessa osallistetaan asukkaita, jolla on usein vaikutusta suunnitteluun.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset

Kaavoituksella, kiinteistönmuodostuksella ja tontti-myynnillä mahdollistetaan yritysten sijoittumis-, laajentamis- ja kehittämisedellytyksiä maankäytöllisesti.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Asema- ja yleiskaavoituksella suunnitellaan alueita niin, että se on hallittu, taloudellinen, viihtyisä ja kestävää kehitystä tukeva kokonaisuus. Kaavoituksessa huomioidaan ilmastovaikutuksia.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Tulevat tietojärjestelmäuudistukset lisäävät kustannuksia ja alkuvaiheessa henkilöstöresurssia. Uudistamisen taustalla on myös lakisääteiset velvoitteet. Tulevina vuosina järjestelmien uudistamisella voidaan edistää maankäytön paikkatietopohjaisen asianhallinnan tehokkuutta ja työn laatua.

Henkilöstö

Rakennusrekisterin päivitysprojekti siirettiin Rakennus- ja ympäristöpalveluista Maankäyttöpalveluihin vuoden 2026 alkusta alkaen, jolla edistetään paikkatietoasioiden osalta synergiaetuja. Rakennusvalvonta jatkaa työn käytännön asioiden ohjaamista, koska kyse on heidän erityisosaamisesta ja rekisteristä. Heiltä jää siten työaikaresurssia tähän työhön. Rakennusrekisterin parannustyöhön on talousarviossa varauduttu maastokaudelle kahden henkilön rekrytointiin.

Mittauspuolella on varauduttu yhteen määräaikaiseen työntekijään tietojärjestelmän käyttöönoton laadunparannustyöhön ja/tai maastotöiden kiireapuun. Tällä pyritään vähentämään riskiä siitä, että tietojärjestelmien muutostilanteessa henkilöstö ylikuormittuu muiden tehtävien hoitamisen osalta.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Palvelualueen tehtävissä suurimmat riskit ovat riittävät henkilöstöresurssit ja lakimuutoksista johtuvat lisääntyvät velvoitteet sekä kustannukset. Lisääntyvät velvoitteet mm. hidastavat kaavoitusprosesseja ja lisäävät ulkopuolisilta tilattavien lisäselvitysten määrää sekä katualueiden lohkomisten vuosikymmeniä vanhaa työvelkaa tulee pyrkiä kirimään umpeen nopealla aikataululla. Myös maanhankintaan liittyvät kulut voivat nousta lunastuslain- ja alueidenkäyttölain uudistusten seurauksena. Maankäytön tehtävissä on myös lähivuosina siirryttävä uuteen tietomallimuotoiseen kaavoitukseen ja tonttijakojen laadintaan, joka lisää kustannuksia ja riskejä tietojärjestelmien muutostilanteessa. Riskien hallinnassa tärkeää on henkilöstön pysyvyys, koulutukset ja hallittu prosessi tietomallimuotoisuuteen siirtymisestä osana paikkatietojärjestelmän kehittämistä. Kerääntynyttä työvelkaa tulee myös paikata tarvittaessa ostopalveluilla.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2027

Vuonna 2027 ei täytetä kokoaikaisen mittaajan toimea, koska rakentaminen on vähentynyt viime vuosina. Työresurssia täydennetään vuonna 2027 tarvittaessa vain maastokaudella määräaikaisesti tai ostopalveluina yksittäisiä tarpeita.

Tietojärjestelmämuutokset lisäävät kustannuksia tuleville vuosille.

5.8. Loimaan Vesi-liikelaitos

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2028-2029

Loimaan Vesi -liikelaitoksen missio

Missio eli toiminta-ajatus kertoo, miksi "yritys" on olemassa.

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitoksen visio

Vesihuoltoliikelaitos on laadukkaiden ja ympäristöystävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.

Toimintaympäristö

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

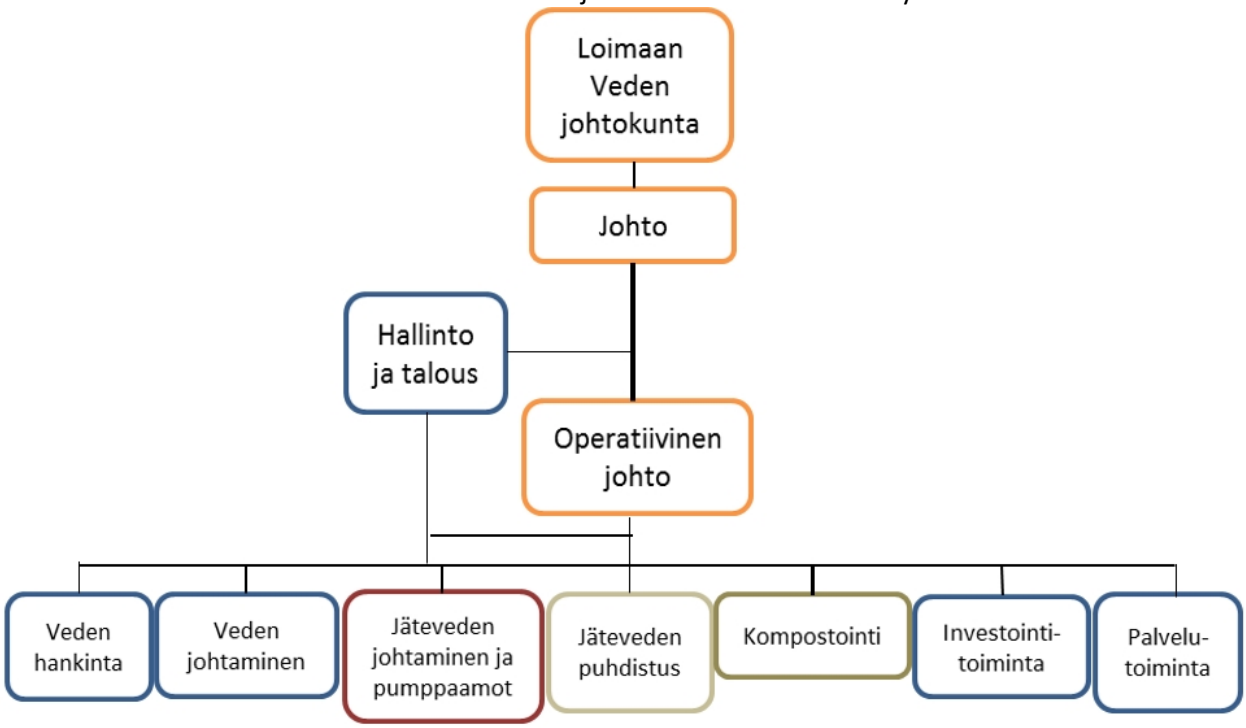
Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin. Liikelaitos noudattaa vuonna 2022 valmistunutta ja vuonna 2025 päivitettyä Loimaan kaupungin strategiaa. Strategia ohjaa asetettavia tavoitteita.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

Liikelaitoksen tehtävänä on hallintosäännössä määrätyn mukaisesti hoitaa henkilökuntansa avulla vesihuoltoon liittyvät tehtävät Loimaan kaupungissa. Liikelaitoksen tehtävänä on hoitaa myös ne velvoitteet (muun muassa Mellilän ja Alastaron kuntien aikanaan sopimat vesihuoltoon liittyvät erityissopimukset), jotka sitovat Loimaan kaupunkia vesihuoltoon liittyvissä toiminnoissa.

Kunnallisessa liikelaitoksessa on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntaan. Johtajan tehtävänä on kuntalain 68 §:n mukaan johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa.

Liikelaitoksen toiminnot jakaantuvat kuviossa esitetyn kaavion mukaisesti.

KUVIO 1 Loimaan Vesi -liikelaitoksen toimintakaavio

Loimaan Veden ostamat palvelut

Liikelaitos ostaa Loimaan kaupungilta puhelinkeskus-, palkanlaskenta-, kirjanpito- ja atk -palveluita. Lisäksi liikelaitos ostaa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan suunnittelu-, mittaus-, kuljetus- ja tilahallintopalveluita. Liikelaitos suorittaa näistä sisäisen laskennan tai hinnaston mukaisen korvauksen.

Muita vesihuoltoon liittyviä palveluita liikelaitos ostaa muun muassa urakoitsijoilta, kemikaalien toimittajilta, vesihuoltotarvikkeiden toimittajilta, suunnittelutoimistoilta, ohjelmistotoimittajilta, valvontaviranomaisilta sekä sähkö- ja puhelinlaitoksilta.

Liikelaitoksen henkilöstö

Liikelaitos pyrkii sijoittamaan laitokselle vesihuoltoalan opiskelijan määräajaksi.

Vuonna 2027 liikelaitoksen työntekijöinä oletetaan toimivan seuraavat:

- liikelaitoksen johtaja
- työpäällikkö
- 3 palvelusihteeriä
- keskusjätevedenpuhdistamon vastaava hoitaja
- 4 vesilaitoksen hoitajaa
- tiimivastaava
- 3 putkiasentajaa
- harjoittelija/opiskelija (pyrkimys palkata määräajaksi)

Vuonna 2026 liikelaitoksen vakinaisen työntekijämäärän arvioidaan olevan 14 henkilöä.

Henkilökunnasta eläköitynee seuraavan noin 5 vuoden kuluessa 2 henkilöä, joka on noin 14 % henkilöstömäärästä.

Merkittävimmät muutokset toimintaympäristöön

Kuntalain uudistamisen ja Vesihuoltolain tarkistamisen myötä aiheutuvat muutokset.

Maailmantilanteiden muutosten aiheuttamat vaikutukset kustannuksiin sekä enenevässä määrin suositeltuihin toimintatapoihin.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistuksessa ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia. Puhdistamon huoltotarve kuitenkin lisääntyy laitoksen vanhetessa.

Veden hankinta

Kiinnitetään edelleen erityistä huomiota veden laatuun ja teknologiaan sekä veden saannin varmistamiseen. Vedenottamoiden saneeraukset on aloitettu ja niitä jatketaan lähivuosina.

Veden jakelu

Johtokarttatietoa ja sen hallintamahdollisuuksia parannetaan jätevesiverkoston saneeraussuunnittelun tueksi.

Loimaan Veden on mahdollista hyödyntää Alastaron johtokarttatietojen sähköistä käsittelyä. Valitettavasti tämä on mahdollista ainoastaan vähäisen aineiston osalta, koska merkittävä osa sijaintitiedoista on aikanaan jäänyt kartoittamatta. Luotettavien johtokarttojen puuttuminen lähes koko Alastaron alueelta häiritsee huomattavasti liikelaitoksen tiettyjä toimintoja (verkostoon määritettävien liittymiskohtien osoittaminen, liittymissopimusten karttaliitteiden laatiminen, verkostojen korjaaminen, verkostosuunnittelu yms.). On oletettavaa, että tilanne edellä mainitun alueen osalta päivittyy entisten Loimaan kaupungin, Loimaan kunnan ja Mellilän tasolle vasta vuosien kuluttua.

Vesimittaroinnin (vanhojen mittarien poisto, koeajot ja uusien asentaminen) jatkaminen. Etäluettavilla vesimittareilla kiinteistöissä ja verkostossa pystytään verkostonhallintaa parantamaan huomattavasti, kun käytössä on reaaliaikaista kulutustietoa verkoston eri osissa. Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto tuo mukanaan myös kustannusvaikutuksia. Etäluenta lisää tietoliikennekustannuksia sekä mittareiden uusiminen muuttuu aiempaa säännöllisemmäksi. Käyttäjälle tämä näkyy tulevaisuudessa kasvavina perus- ja käyttömaksuina. Lisäksi käyttäjän tulee pitää mittarointipaikka sellaisessa kunnossa, että säännölliset mittarinvaihdot ovat mahdollisia toteuttaa. Etäluettavien mittareiden suurimittakaavaista vaihtoa kuitenkin hidastaa kokonaisvaltaisen tietojärjestelmän puuttuminen ts. yhtenäinen järjestelmä, jolla pystytään hallitsemaan toimenpiteet mittarin asennuksesta käytön laskuttamiseen.

Runko- ja tonttiventtiilien rakentaminen ja uusiminen. Tarvittavien runkoverkostokorjausten tekeminen.

Jäteveden johtaminen

Viranomainen on puuttunut tapahtuneisiin jätevesipumppaamoiden ja jätevesipuhdistamon ohijuoksutuksiin. Ohijuoksutuksia on tapahtunut kevätsulannan aikana ja isojen rankkasateiden yhteydessä, joten ne ovat varsin satunnaisia, mutta odotettavia. Betonisten jätevesiputkistojen saneeraaminen pidetään säännöllisenä työohjelmassa. Saneeraukset keskitetään selkeästi rajattaville alueille.

Liikelaitos on valmistellut talousarvionsa lähtien seuraavista hoidettavista toiminnoista sekä katsoo tavoitteikseen toimintojen toteutumisen talousarvioon vuodelle 2027 esitetyillä määrärahoilla.

Liikelaitoksen hoitamat toiminnot

Hallinto

Asiakaspalvelu, asiakastietorekisterin ylläpito (uudet liittyjät ja omistajanvaihdokset), liittymishakemusten ja liittymis- ja käyttösopimusten käsittely, ostolaskujen kirjaus, liittymis-, työ-, vesi- ja jätevesilaskutus, muut osto- ja myyntireskontran vaatimat tehtävät, maksuhäiriöisten vaatimat selvitykset ja toimenpiteet sekä kaikki muut liikelaitoksen toimintaan liittyvät toimistotehtävät, yleis- ja laitossuunnittelu, laitoksen toimintojen kehittäminen, lausuntojen antaminen muun muassa kaava-asioihin, rakentajien opastus kvv-asioissa, rakennushankkeiden liittymiskohtien ja padotuskorkeuksien määrittäminen, kvv-suunnitelmien käsittely, haja-asutusalueiden vesihuoltoasiat, johtokarttoihin ja yleissuunnitteluun liittyvät tehtävät, talouteen ja hallintoon liittyvät asiat, johtokunnan käsittelemien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät, tarjouspyynnöt ja tilaukset yms.

Veden hankinta

Vedenottamoiden (8 kpl) ylläpito, käyttö ja käytön valvonta, kuukausittaiset pohjavesien korkeushavainnot ja hankittavan veden laatutiedot sekä näiden raportointi Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, vesihuollon kaukovalvontajärjestelmän ylläpito ja seuranta, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat ja talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät.

Veden jakelu

Jakeluverkoston (noin 750 km) kunnossapito, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kiinteistöjen rakentamiseen ja saneeraukseen liittyvät kvv-asiat, materiaali- ja konekaluston tilaukset, vesimittarien ja venttiilien asentaminen, vesimittarien vaihdot ja mittarien koeajot sekä niihin liittyvän aineiston dokumentointi, talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät (muun muassa näytteenotto ja raportointi), ns. talvimittarit ja niiden dokumentointi, runkoventtiilien korjaukset ja lisäykset.

Jäteveden johtaminen

Verkostojen (noin 300 km) kunnossapito, jätevesipumppaamoiden (60 kpl) ylläpito huoltotöineen sekä viemäripesujen ja -kuvausten valmistelu ja ohjaus.

Jäteveden puhdistus

Jätevedenpuhdistamon käyttöön ja kunnossapitoon sekä valvontaan ja raportointiin liittyvät tehtävät, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat, verkostoa myöten johdettavien jätevesien puhdistaminen, kuukausittaiset velvoitetarkkailut, Niinijoen ja Metsämaan pienpuhdistamojen ylläpito. Sako- ja umpikaivolietteiden käsittely.

Puhdistamolietteen kompostointi ja markkinointi

Puhdistamolietteen kompostointitoiminta, jota tulee toteuttaa Ruokaviraston myöntämän lannoitelain mukaiseksi toimijaksi hyväksytylle annetun päätöksen mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen kompostoinnin

materiaalihankinnat, kompostituotteen valmistus, tuotteen laadun valvonta (lämpötilamittaukset ja näytteenotto vaadittavia laboratoriotutkimuksia varten) sekä kompostituotteen markkinointi. Kompostikentällä käsitellään keskusjätevedenpuhdistamolta vastaanotetut lietteet.

Laskutustyöt ulkopuolisille

Asiakkaiden tilaamat työt, mahdolliset ylikunnalliset palvelut sekä palvelut kaupungin muille sektoreille.

Vesi- ja viemäriverkostojen rakentaminen

Vesihuoltoverkostojen täydennysrakentamiseen liittyvät tehtävät, muun muassa materiaalien hankinta, koneiden ja laitteiden tilaus, yhteydet kuluttajiin, eri laitoksiin ja viranomaisiin sekä muihin yhteistyökumppaneihin. Toimiminen vahvana osapuolena ja edunvalvojana verkostojen rakennuttamisprojekteissa.

Edellä mainitut tehtävät hoidetaan niitä koskevien lakien, asetusten, määräysten ja päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksen perimät maksut

Liikelaitoksen taksa sisältää käyttömaksun, perusmaksun ja liittymismaksun. Laitoksella on lisäksi erillinen palvelumaksuhinnasto. Liikelaitoksen toiminnan rahoitus perustuu näihin kerättyihin taksoihin ja maksuihin.

Käyttömaksut, liittymismaksut, perusmaksut ja muut taksassa mainitut hinnat ovat yhteneväiset koko Loimaan kaupungin alueella.

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Säännöksen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että maksut perustuvat vesihuollon todellisiin kustannuksiin. Se ehkäisee myös vesihuollosta perittävien maksujen käyttöä piiloverotukseen. Toisaalta säännöksellä varmistetaan vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset, muun muassa varautuminen uusinvestointeihin, laitteistojen ylläpitomenoihin ja perusparannusinvestointeihin.

Liikelaitokselle on vuonna 2024 laadittu 10 vuoden taloussuunnitelma ja jota on päivitetty talousarviovuodelle 2027. Taksoitus on laadittu siten, että pitkällä aikavälillä liikelaitoksen kassavarat ovat riittävät ja keskimääräinen vuosittainen investointitaso on 1,1 m€. Yli menevältä osin investointeihin varaudutaan ottamaan tarpeellinen määrä lainaa.

Peruspääoman tuotto

Talousarvio on laadittu olettaen peruspääoman koron olevan vastaavan kuin vuonna 2025. Loimaan Vesi -liikelaitos maksaa 1.1.2027 alkaen peruspääomalle 2 % vuosittaista korkoa.

Investoinnit

Investointisuunnitelman edellyttämäksi pääoman tarpeeksi talousarviovuonna 2027 on varattu 1 575 000 euroa. Investoinnit käsittävät muun muassa kaupungin kehittymisen edellyttämän vesihuoltoverkosto-osan rakentamisen, laitosrakentamisen, vesihuoltoverkostojen kartoitukset, suunnittelun sekä suunnitelmien vaatimat maaperä- ym. tutkimukset, vanhojen verkostojen saneeraukset, laitoksissa tehtävät pienehköt saneeraukset sekä uudet ja uudistettavat vesimittarit.

Liikelaitokselle on vuonna 2024 laadittu 10 vuoden taloussuunnitelma ja jota on päivitetty talousarviovuodelle 2027. Taksoitus on laadittu siten, että pitkällä aikavälillä liikelaitoksen kassavarat ovat riittävät ja keskimääräinen vuosittainen investointitaso on 1 100 000 euroa.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden investoinnit toteutetaan vesihuollosta saatavilla tuloilla sekä lainanotolla. Jos kaikki investoinnit toteutuvat suunnitellusti eikä kassavaroja käytettäisi investointeihin, lainatarve tulee olemaan noin 475 000 euroa.

Liikelaitos laatii investointien osalta erillisen investointiohjelman, jonka mukaan investointimääräraha kohdistetaan talousarviovuoden investointihankkeisiin. Liikelaitos sitoutuu omalta osaltaan olemaan mukana kaupungin investointihankkeissa.

TALOUSARVIO VUODELLE 2027 SISÄLTÄÄ SEURAAVAT KUSTANNUSPAIKAT

7000 HALLINTO

Kustannuspaikka sisältää liikelaitoksen asiakkailtaan perimät liittymismaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (liikelaitoksen johtaja, työpäällikkö, 3 palvelusihteeriä, luottamushenkilöiden kokouspalkkiot, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, Vesi- ja viemärilaitosyhdistyksen jäsenmaksun, kopiointi- ja toimistotarvikekustannukset, kotisivujen ylläpitomaksun, hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalveluiden ostokustannukset, ilmoitus- ja painatuskustannukset, hallinnon posti- ja puhelinkulut, toimistokalusteiden ja -koneiden kunnossapitokustannukset, koulutus- ja virkamatkakustannukset, alan kirjallisuuden, julkaisujen ja lehtien hankintakustannukset, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, toimistokalusteiden hankintamenot, henkilöstön ja luottamushenkilöiden merkkipäivälahjat, virkistystoiminnan yms.

7010 VEDENOTTAMOT

Kustannuspaikka sisältää vedenottamoiden ja näihin liittyvien syöttöjohtojen ja ylävesisäiliöiden ylläpidon sekä veden laadun ja pohjaveden pinnankorkeuden valvonnan. Hankittava vesimäärä on noin 1 401 000 m^3/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (50 % kahden ja 25 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan laitoksenhoitajien koulutus- ja työvaatekustannuksista, terveydenhoitoasetuksen perusteella raakavedestä tehtävät analyysit, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vakuutus-, katsastus-, vero-, huolto- ja polttoainekustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut, osan vesilaitoksenhoitajien matkapuhelinkuluista, Sulajoen, Lähteenkorvan, Saikun, Metsämaan, Hosinhaudan, Kotasuon, Penturan, Palon ja Uotilan vedenottamoiden sekä ylävesisäiliöiden rakennusten, alueiden, koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, sähkömaksut ja puhtaanapitokustannukset, osuuden vesilaitoksen omaisuusriskivakuutuksesta, vedenottamoilla ja keskusvalvomossa tarvittavan pienkaluston, työkalujen ja toimistotarvikkeiden hankintakustannukset, vedenhankinnassa käytettävät kemikaalit (natronlipeä Sulajoki noin 12 tn/a, Metsämaa 1,5 tn/a, Palo (Mellilä) 2,0 tn/a, ym. kunnossapidossa käytettävät tarveaineet, kuljetuskustannukset (muun muassa lipeän kuljetus) kaukovalvontalaitteiston ja hälytysjärjestelmän vuosimaksut, Sulajoen ja Hosinhaudan vedenottamoiden yksityistiemaksut sekä metsänhoitomaksun.

7020 VESIJOHTOVERKOSTO

Kustannuspaikka sisältää jakeluverkon ja vesimittarien ylläpidon sekä verkostoveden laadun valvonnan aiheuttamat kustannukset.

Kustannuspaikka sisältää romutettujen vesimittarien myyntitulon, vakinaisen työsuhteisen henkilökunnan palkat (33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja kolmen putkiasentajan sekä 25 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden puhelin-, työvaate- ja koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, verkostovedestä tehtävien vesianalyysien tutkimuskustannukset (Loimaalla 16 jatkuvan valvonnan ja 16 käyttötarkkailun määritystä, 4 raakaveden määritystä ja 2 lähtevän veden määritys sekä 4 jaksottaisen valvonnan määritystä kerran vuodessa; Alastarolla 8 jatkuvan valvonnan, 8 käyttötarkkailun ja 2 raakaveden määritystä ja 2 jaksottaisen valvonnan määritys kerran vuodessa; Mellilässä 8 jatkuvan valvonnan ja 2 raakaveden määritystä ja 2 jaksottaisen valvonnan määritys kerran vuodessa); Juvankallion vesitornista 1 näyte vuodessa sekä tarvittavat lisätutkimukset, osan kolmen pakettiauton vero-, katsastus-, vakuutus-, kunnossapito- ja polttoainekustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut (muun muassa lehti-ilmoitukset työmaa-aikaisista vesikatkoksista), osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, vesijohtoverkoston ja ylävesisäiliöiden kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, materiaali- ja kuljetuskustannukset sekä pienkalusto- ja työkalukustannukset.

7021 VEDEN MYYNTI

Laskutettavan veden määrä noin 1 024 000 m^3/a.

Kustannuspaikka sisältää liittyjiltä perittävät perusmaksutulot (noin 6 680 kulutuspistettä), vesimaksutulot 1 024 000 m^3 á 1,58 € (alv. 0 %), sisäiset vesimaksutulot (jätevedenpuhdistamon sekä toimisto- ja varastorakennuksen vesimaksut), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukorttien lähettäminen, yhteensä noin 6 680 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 680 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7030 VIEMÄRIVERKOSTO JA PUMPPAAMOT

Kustannuspaikka sisältää viemäriverkoston ja pumppaamoiden ylläpidon.
Liikelaitoksen verkostossa johdettava jätevesimäärä on noin 1 416 000 m^3/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % yhden, 30 % yhden, 28 % yhden ja 25 % yhden laitoksenhoitajan sekä 33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja kolmen putkiasentajan palkoista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden työvaate- ja koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, osan kuorma-auton sekä pakettiautojen vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkostojen tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7031 JÄTEVEDEN LASKUTUS

Laskutettavan jäteveden määrä noin 707 000 m^3.

Kustannuspaikka sisältää liittyjiltä perittävät perusmaksutulot (noin 3 390 kulutuspistettä), jätevesimaksutulot noin 707 000 m^3 á 3,46 € (alv. 0 %), sisäiset jätevesimaksut (jätevedenpuhdistamo sekä toimisto- ja varastorakennus), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukortit yhteensä noin 6 680 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 680 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7033 YPÄJÄ-LOIMAA -SIIRTOVIEMÄRI

Kustannuspaikka sisältää siirtoviemärin ylläpidon Loimaan puolella.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän koulutus- ja työvaatekustannuksista, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkostojen tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7041 NIINIJOEN PIENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamon ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, jätevedenpuhdistuksessa ja kunnossapidossa tarvittavat työaineet, sähkömaksut, puhtaanapitopalvelut ja osan laitoksenhoitajien puhelinkustannuksista.

7042 KUIVATUN LIETTEEN KOMPOSTOINTI

Kustannuspaikka sisältää puhdistamolietteen kompostointitoiminnan ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän puhelin-, koulutus- ja työvaatekustannuksista, kompostilietetutkimuskustannukset, kompostointikentän kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, tuhoeläintorjuntakustannukset, kompostoinnissa käytettävät työaineet sekä kompostointikentän vuokran.

7045 KESKUSJÄTEVEDENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää jätevedenpuhdistamon (keskuspuhdistamo) ylläpidon. Puhdistettava jätevesimäärä on noin 1 416 000 m^3/a ja käsiteltävä lietemäärä on noin 5 060 tn/a.

Kustannuspaikka sisältää saostuskaivo- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (100 % puhdistamon vastaava hoitajan sekä 40 % yhden, 25 % yhden ja 17 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, edellä mainittujen työntekijöiden koulutus- ja työvaatekustannukset, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, jätevedenpuhdistamon valvontamaksut, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laskuttamat velvoitetarkkailukustannukset (jätevedenpuhdistamo, Loimijoen vesistön yhteistarkkailu, kalatalousmaksu, pohjaeläin- ja pohjasedimenttitarkkailu), laboratorionäytteiden tutkimuskustannukset, KVVSY ry:n jäsenmaksun, toimistotarvike-, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, leasing vuokrat, osan vesihuoltolaitoksen omaisuusriskivakuutuksesta, puhtaanapitokustannukset (muun muassa altaiden puhdistus / lietteenpoisto urakoitsijan toimesta), tilojen siivouskustannukset, sähkö- ja lämmityskustannukset, sisäiset vesi- ja jätevesimaksut, jätevedenpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä puhdistamon koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, lietteen, tarvikkeiden, kemikaalien ym. kuljetuskustannukset, pienkaluston ja -koneiden hankintakustannukset, jätevedenpuhdistuksessa tarvittavat työaineet (muun muassa ferrosulfaatti, polymeerit, bakteerit), kunnossapidossa tarvittavat työaineet ja tarvikkeet, alan julkaisut ja lehdet sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7046 METSÄMAAN PIENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamon ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, jätevedenpuhdistuksessa ja kunnossapidossa tarvittavat työaineet, puhtaanapitopalvelut ja osan laitoksenhoitajien puhelinkustannuksista.

7050 LASKUTUSTYÖT

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % tiimivastaavan ja 33 % kolmen putkiasentajan palkoista), lisä- ja ylityökorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, vesihuoltolaitoksen toimesta yksityisille ja yrityksille tehdyt vesi- ja viemärijohtoliitos- ja korjaustyöt sekä Loimaan kaupungin eri vastuualueille tehdyt työt. Vesi- ja viemärijohtoliitoksiin liittyvistä sekä muista hinnoitelluista töistä liikelaitos perii kustannukset palvelumaksuhinnaston mukaisesti.

7160 TOIMISTO- JA VARASTORAKENNUS

Kustannuspaikka sisältää poistot.

7210 MUUT RAHOITUSTULOT

Kustannuspaikka sisältää asiakkaiden eräpäivän jälkeen maksamien laskujen viivästyskorot.

7220 KORKOKULUT

Kustannuspaikka sisältää maksuliikennetilien korot ja korkokulut lainoista.

7230 KORKO PERUSPÄÄOMALLE

Kustannuspaikka sisältää peruspääomasta Loimaan kaupungille maksettavan korvauksen (2 %).

7240 MUUT RAHOITUSKULUT

Kustannuspaikka sisältää viivästyskorot, huomautuskulut, ulosoton tilitysmaksut ja lainojen rahoituskulut.

VALTUUSTON PÄÄTTÄMÄT LIIKELAITOKSELLE ASETETUT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2027

TOIMINNAN TAVOITTEET 2027

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Toiminnan tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian Houkuttelevat asuinympäristöt -kärkihanketta.

TALOUDEN TAVOITTEET 2027

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2027 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing vuokrakustannukset.

Talouden tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian ”Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti” -strategista tavoitetta.

Peruspääoman tuotto

Noudatetaan vuodelle 2025 annettua tavoitetta.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 2 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2027 tulee olemaan 79 549,29 euroa.

Investoinnit

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 575 000 euroa.

JOHTOKUNNAN PÄÄTTÄMÄT SITOVAT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2027

TOIMINNAN TAVOITTEET 2027

Laskuttamattoman veden määrä on alle 20 %. (vuonna 2025 toteutunut 23,3 %)

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2025 toteutunut 20 %)

Hule- ja suotovesien määrän vähentäminen. Vähintään yhdelle alueelle tehty selvitys tai alueellinen toimenpide viemäriverkostoon johtuvista sinne kuulumattomista vesistä.

Tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian Houkuttelevat asuinympäristöt -kärkihanketta.

Tyky-toiminnan ja sidosryhmätoiminnan ylläpitäminen mm. koulutuksin, messuvierailuin.

Tavoite noudattaa Loimaan kaupunkistrategian ”Olemme hyvä työnantaja” -strategista tavoitetta.

TALOUDEN TAVOITTEET 2027

Tilikausi muodostuu ylijämäiseksi. Investointeja kohdennetaan vesi- ja viemäriverkoston rakentamiseen ja ylläpitoon.

Talouden tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian ”Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti” -strategista tavoitetta.

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Liikevaihto	**4 083 389**	**4 634 896**	**4 768 940**	**4 834 800**	**4 921 600**
Valmiiden ja kesk.er.tuott varastomuut.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	**18 901**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset muilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	**-1 363 799**	**-1 620 400**	**-1 636 500**	**-1 684 500**	**-1 709 000**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-757 948	-901 900	-911 400	-938 700	-952 600
Varastojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-605 851	-718 500	-725 100	-745 800	-756 400
Henkilöstökulut	**-845 041**	**-882 815**	**-925 196**	**-940 910**	**-969 268**
Palkat ja palkkiot	-687 839	-713 584	-742 000	-764 800	-787 800
Henkilösivukulut	-157 202	-169 231	-183 196	-176 110	-181 468
Eläkekulut	-137 959	-148 808	-158 650	-150 811	-155 407
Poistot ja arvonalentumiset	**-848 021**	**-816 771**	**-880 000**	**-902 691**	**-902 691**
Suunnitelman mukaiset poistot	-848 021	-816 771	-880 000	-902 691	-902 691
Liiketoiminnan muut kulut	**-717 258**	**-763 600**	**-711 600**	**-748 200**	**-755 600**
Liikeyli-/Alijäämä	**328 171**	**551 310**	**615 644**	**558 499**	**585 041**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-62 544**	**-122 149**	**-122 149**	**-122 149**	**-122 149**
Korkotuotot	9 907	0	0	0	0
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	7 208	3 600	3 600	3 600	3 600
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	-46 000	-46 000	-46 000	-46 000
Korvaus peruspääomasta	-79 549	-79 549	-79 549	-79 549	-79 549
Muut rahoituskulut	-110	-200	-200	-200	-200
Yli-/Alijäämä enenn sat.eriä	**265 627**	**429 161**	**493 495**	**436 350**	**462 892**
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	**16 662**	**16 662**	**0**	**0**	**0**
Poistoeron lisäys (-)	0	0	0	0	0
Poistoeron vähennys (+)	16 662	16 662	0	0	0
Vapaaehtoiseten var. lisäys/vähennys	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**282 289**	**445 823**	**493 495**	**436 350**	**462 892**

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA VUOSILLE 2027-2029

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä	328 171	551 310	615 644	558 499	585 041
Poistot ja arvonalentumiset	848 021	816 771	880 000	902 691	902 691
Rahoitustuotot ja -kulut	-62 544	-122 149	-122 149	-122 149	-122 149
Tulorahoituksen korjauserät	-18 901	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 094 747	1 245 932	1 373 495	1 339 041	1 365 583
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 151 290	-1 775 000	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18 901	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-1 132 389	-1 775 000	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-37 642	-529 068	-201 505	-525 959	-494 417
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	350 000	475 000	765 000	760 000
Pitkäaikaisten vähennys muille	0	-35 000	-47 500	-76 500	-76 000
Lainakannan muutokset yhteensä	0	315 000	427 500	688 500	684 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos muilta	-17 050	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-42 271	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	77 326	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	18 005	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	18 005	315 000	427 500	688 500	684 000
Rahavarojen muutos	-19 638	-214 068	225 995	162 541	189 583
Rahavarojen muutos taseessa					
Rahavarat 31.12.	1 035 239	0	0	0	0
Rahavarat 1.1.	1 054 877	0	0	0	0
Rahavarojen muutos taseessa yhteensä	-19 638	0	0	0	0

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2027-2029

Loimaan Vesi -liikelaitos	TP 2023	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Vesilaitoksen investoinnit					
Menot	-1 952 820	-1 775 000	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-1 952 820	-1 775 000	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000

5.9. Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä

Ulkoinen ja sisäinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Loimaan kaupunki ja vesilaitos						
Toimintatuotot	21 670 734	22 093 575	21 384 892	-3,21 %	13 355 057	13 541 857
Toimintakulut	-58 908 981	-61 522 192	-61 244 848	-0,45 %	-54 293 569	-55 347 010
Toimintakate	-37 238 247	-39 428 617	-39 859 956	1,09 %	-40 938 512	-41 805 153
Poistot ja arvonalentumiset	-4 812 430	-4 851 996	-4 603 303	-5,13 %	-4 753 382	-4 786 173
Loimaan peruskaupunki						
Toimintatuotot	17 542 813	17 428 579	16 585 252	-4,84 %	8 520 257	8 620 257
Toimintakulut	-55 957 252	-58 225 277	-57 940 852	-0,49 %	-50 919 958	-51 913 142
Toimintakate	-38 414 438	-40 796 698	-41 355 600	1,37 %	-42 399 701	-43 292 885
Poistot ja arvonalentumiset	-3 964 409	-4 035 225	-3 723 303	-7,73 %	-3 850 691	-3 883 482
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-60 168	-47 400	-40 068	-15,47 %	-41 016	-41 864
Toimintakate	-60 168	-47 400	-40 068	-15,47 %	-41 016	-41 864
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-25 503	-25 060	-24 936	-0,50 %	-25 278	-25 620
Toimintakate	-25 503	-25 060	-24 936	-0,50 %	-25 278	-25 620
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	17 738	0	50 000	0,00 %	0	100 000
Toimintakulut	-78 638	0	-50 000	0,00 %	-50 500	-50 500
Toimintakate	-60 900	0	0	0,00 %	-50 500	49 500
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Vaikuttajaelimet						
Toimintatuotot	60	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-7 614	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	-7 554	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 585 903	2 308 629	1 878 207	-18,64 %	1 878 207	1 878 207
Toimintakulut	-9 925 802	-10 485 160	-10 370 768	-1,09 %	-10 335 137	-10 486 002
Toimintakate	-7 339 900	-8 176 531	-8 492 561	3,87 %	-8 456 930	-8 607 795
Poistot ja arvonalentumiset	-5 658	-7 379	-1 604	-78,26 %	-1 283	-1 026
Sivistyslautakunta						
Toimintatuotot	3 132 965	2 936 700	2 961 800	0,85 %	2 887 300	2 887 300
Toimintakulut	-34 983 042	-36 143 122	-36 237 858	0,26 %	-29 274 676	-29 944 645
Toimintakate	-31 850 077	-33 206 422	-33 276 058	0,21 %	-26 387 376	-27 057 345
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-9 286	0,00 %	-9 286	-9 286
Elinympäristölautakunta						
Toimintatuotot	11 752 505	12 183 250	11 695 245	-4,01 %	3 754 750	3 754 750
Toimintakulut	-10 876 060	-11 504 533	-11 217 222	-2,50 %	-11 193 351	-11 364 511
Toimintakate	876 445	678 717	478 023	-29,57 %	-7 438 601	-7 609 761
Poistot ja arvonalentumiset	-3 958 752	-3 627 846	-3 712 413	2,33 %	-3 840 122	-3 873 170
Loimaan Vesi -liikelaitos						
Toimintatuotot	4 127 921	4 664 996	4 799 640	2,89 %	4 834 800	4 921 600
Toimintakulut	-2 951 730	-3 296 915	-3 303 996	0,21 %	-3 373 610	-3 433 868
Toimintakate	1 176 191	1 368 081	1 495 644	9,32 %	1 461 190	1 487 732
Poistot ja arvonalentumiset	-848 021	-816 771	-880 000	7,74 %	-902 691	-902 691

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Loimaan kaupunki ja vesilaitos						
Toimintatuotot	13 581 584	13 978 175	13 363 697	-4,40 %	13 355 057	13 541 857
Toimintakulut	-50 819 831	-53 406 792	-53 223 653	-0,34 %	-54 293 569	-55 347 010
Toimintakate	-37 238 247	-39 428 617	-39 859 956	1,09 %	-40 938 512	-41 805 153
Poistot ja arvonalentumiset	-4 812 430	-4 851 996	-4 603 303	-5,13 %	-4 753 382	-4 786 173
Loimaan peruskaupunki						
Toimintatuotot	9 851 307	9 343 279	8 594 757	-8,01 %	8 520 257	8 620 257
Toimintakulut	-48 265 745	-50 139 977	-49 950 357	-0,38 %	-50 919 958	-51 913 142
Toimintakate	-38 414 438	-40 796 698	-41 355 600	1,37 %	-42 399 701	-43 292 885
Poistot ja arvonalentumiset	-3 964 409	-4 035 225	-3 723 303	-7,73 %	-3 850 691	-3 883 482
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-50 700	-39 800	-40 068	0,67 %	-41 016	-41 864
Toimintakate	-50 700	-39 800	-40 068	0,67 %	-41 016	-41 864
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-25 503	-25 060	-24 936	-0,50 %	-25 278	-25 620
Toimintakate	-25 503	-25 060	-24 936	-0,50 %	-25 278	-25 620
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	17 738	0	50 000	0,00 %	0	100 000
Toimintakulut	-78 638	0	-50 000	0,00 %	-50 500	-50 500
Toimintakate	-60 900	0	0	0,00 %	-50 500	49 500
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Vaikuttajaelimet						
Toimintatuotot	60	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-7 614	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	-7 554	-20 000	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 585 903	2 308 629	1 878 207	-18,64 %	1 878 207	1 878 207
Toimintakulut	-9 729 097	-10 304 460	-10 200 047	-1,01 %	-10 335 137	-10 486 002
Toimintakate	-7 143 194	-7 995 831	-8 321 840	4,08 %	-8 456 930	-8 607 795
Poistot ja arvonalentumiset	-5 658	-7 379	-1 604	-78,26 %	-1 283	-1 026
Sivistyslautakunta						
Toimintatuotot	3 082 054	2 936 700	2 911 800	-0,85 %	2 887 300	2 887 300
Toimintakulut	-27 697 336	-28 493 822	-28 614 505	0,42 %	-29 274 676	-29 944 645
Toimintakate	-24 615 282	-25 557 122	-25 702 705	0,57 %	-26 387 376	-27 057 345
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-9 286	0,00 %	-9 286	-9 286
Elinympäristölautakunta						
Toimintatuotot	4 111 910	4 097 950	3 754 750	-8,37 %	3 754 750	3 754 750
Toimintakulut	-10 676 434	-11 256 833	-11 020 801	-2,10 %	-11 193 351	-11 364 511
Toimintakate	-6 564 524	-7 158 883	-7 266 051	1,50 %	-7 438 601	-7 609 761
Poistot ja arvonalentumiset	-3 958 752	-3 627 846	-3 712 413	2,33 %	-3 840 122	-3 873 170
Loimaan Vesi -liikelaitos						
Toimintatuotot	4 102 290	4 634 896	4 768 940	2,89 %	4 834 800	4 921 600
Toimintakulut	-2 926 099	-3 266 815	-3 273 296	0,20 %	-3 373 610	-3 433 868
Toimintakate	1 176 191	1 368 081	1 495 644	9,32 %	1 461 190	1 487 732
Poistot ja arvonalentumiset	-848 021	-816 771	-880 000	7,74 %	-902 691	-902 691

6 Tuloslaskelmaosa

Loimaan kaupunki ja vesilaitos

Ulkoinen	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos% 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	**13 581 584**	**13 978 175**	**13 363 697**	**-4,40 %**	**13 355 057**	**13 541 857**
Myyntituotot	7 466 578	8 290 516	8 371 251	0,97 %	8 437 111	8 523 911
Maksutuotot	979 168	962 900	959 100	-0,39 %	959 100	959 100
Tuet ja avustukset	1 551 956	1 221 109	873 196	-28,49 %	798 696	898 696
Muut toimintatuotot	3 583 882	3 503 650	3 160 150	-9,80 %	3 160 150	3 160 150
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-50 819 831**	**-53 406 792**	**-53 223 653**	**-0,34 %**	**-54 293 569**	**-55 347 010**
Henkilöstökulut	-27 218 325	-28 052 765	-28 266 523	0,76 %	-29 084 619	-29 939 060
Palkat ja palkkiot	-22 119 723	-22 808 054	-22 884 900	0,34 %	-23 569 900	-24 274 600
Henkilösivukulut	-5 098 601	-5 244 711	-5 381 623	2,61 %	-5 514 719	-5 664 460
Eläkekulut	-4 384 452	-4 586 229	-4 622 728	0,80 %	-4 733 111	-4 859 474
Muut henkilösivukulut	-714 150	-658 482	-758 895	15,25 %	-781 608	-804 985
Palvelujen ostot	-13 108 504	-14 521 998	-14 558 774	0,25 %	-14 694 100	-14 833 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 299 045	-5 441 920	-5 196 040	-4,52 %	-5 264 500	-5 316 700
Avustukset	-3 196 526	-3 403 723	-3 223 550	-5,29 %	-3 223 550	-3 223 550
Muut toimintakulut	-1 997 432	-1 986 386	-1 978 766	-0,38 %	-2 026 800	-2 034 200
Toimintakate	**-37 238 247**	**-39 428 617**	**-39 859 956**	**1,09 %**	**-40 938 512**	**-41 805 153**
Verotulot	**31 803 481**	**33 348 284**	**34 171 000**	**2,47 %**	**35 652 000**	**36 809 000**
Valtionosuudet	**11 009 309**	**10 765 057**	**10 223 609**	**-5,03 %**	**10 247 000**	**10 147 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-386 380**	**-652 601**	**37 350**	**-105,72 %**	**37 350**	**37 350**
Vuosikate	**5 188 163**	**4 032 123**	**4 572 003**	**13,39 %**	**4 997 838**	**5 188 197**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 812 430**	**-4 851 996**	**-4 603 303**	**-5,13 %**	**-4 753 382**	**-4 786 173**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden tulos	**375 733**	**-819 873**	**-31 300**	**-96,18 %**	**244 456**	**402 024**
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	**48 374**	**55 241**	**31 300**	**-43,34 %**	**31 139**	**30 972**
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	**0**	**0**	**0**	**0,00 %**	**0**	**0**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**424 107**	**-764 632**	**0**	**-100,00 %**	**275 595**	**432 996**

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2025	MTA2026	TA2027	Muutos 2027/2026	TS2028	TS2029
Toimintatuotot/toimintakulut, %	26,7%	26,2%	25,1%	-1,1%	24,6%	24,5%
Vuosikate/Poistot%	170,8%	83,1%	99,3%	16,2%	105,1%	108,4%
Vuosikate, €/Asukas	343	268	306	38	337	352
Asukasluku	15 132	15 043	14 931	-112	14 827	14 731

7. Rahoitusosa

Loimaan kaupunki ja vesilaitos

RAHOITUSLASKELMA (€)	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 188 163	4 032 123	4 572 003	4 997 838	5 188 197
Tulorahoituksen korjauserät	-120 123	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	**5 068 040**	**3 922 123**	**4 462 003**	**4 887 838**	**5 078 197**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 737 584	-9 660 000	-8 235 000	-6 275 000	-8 380 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	106 420	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	136 592	110 000	110 000	110 000	110 000
Investointien rahavirta yhteensä	**-10 494 571**	**-9 550 000**	**-8 125 000**	**-6 165 000**	**-8 270 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-5 426 531**	**-5 627 877**	**-3 662 997**	**-1 277 162**	**-3 191 803**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-302 300	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennys	24 422	40 000	40 000	40 000	40 000
Antolainauksen muutokset yhteensä	-277 878	20 000	20 000	20 000	20 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 200 000	8 350 000	8 475 000	6 265 000	8 360 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 847 164	-4 535 000	-4 547 500	-4 776 500	-4 976 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000	0	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	2 352 836	3 815 000	3 927 500	1 488 500	3 384 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11 956	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	56 172	0	0	0	0
Saamisten muutos	397 268	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	687 041	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 152 437	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**3 227 395**	**3 835 000**	**3 947 500**	**1 508 500**	**3 404 000**
Rahavarojen muutos	**-2 199 137**	**-1 792 877**	**284 503**	**231 338**	**212 197**

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	7 291	-1 457	-8 018	-12 043	-19 186
Investointien tulorahoitus %	49	42	56	80	62
Laskennallinen lainanhoitokate	1,58	1,10	1,10	1,14	1,09

8. Investointiosa

8.1. Investoinnit

Investoinnit yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Investoinnit Loimaan kaupunki ja Vesilaitos							
Menot	-8 235 000	-6 275 000	-8 380 000	-2 300 000	-800 000	-2 600 000	-28 590 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-8 135 000	-6 175 000	-8 280 000	-2 200 000	-700 000	-2 500 000	-27 990 000
Kaupungin investoinnit							
Menot	-6 660 000	-4 410 000	-6 520 000	-2 300 000	-800 000	-2 600 000	-23 290 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-6 560 000	-4 310 000	-6 420 000	-2 200 000	-700 000	-2 500 000	-22 690 000
Vesilaitoksen investoinnit							
Menot	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000	0	0	0	-5 300 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-1 575 000	-1 865 000	-1 860 000	0	0	0	-5 300 000

Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueet	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Maa-alueiden ostot ja myynnit 092001 (092001)							
Menot	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-1 800 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-1 200 000
Hirvikosken luonnonmukaistaminen hanke 092401 (092401)							
Menot		-10 000					-10 000
Tulot							
Netto		-10 000					-10 000
Kuvaus	Oletettavasti hanke ei etene vuonna -27 lupakäsittelyn johdosta. Mahdolliset määräarahavaraukset toteuttamiseen vuodesta -27 eteenpäin.						

Maa- ja vesialueet yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Maa- ja vesialueet							
Menot	-300 000	-310 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-1 810 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-200 000	-210 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-1 210 000

Talonrakentamisohjelma

Talonrakennuksen Hanke	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Metsämaan päiväkodin rakentaminen 094205 (094205)							
Menot	-1 300 000						-1 300 000
Tulot							
Netto	-1 300 000						-1 300 000
Kuvaus	Kustannuksista noin 400 000 euroa toteutuu 2026						
Heimolinnan peruskorjaus ja -parannus 094302 (094302)							
Menot						-1 800 000	-1 800 000
Tulot							

Netto						-1 800 000	-1 800 000
Kuvaus	Hankesuunnitelman päivitys jo tehtyjen korjausten perusteella 2027.						
Urheilukeskus huoltorakennus ja katsomo (094331)							
Menot	-200 000		-1 500 000	-1 500 000			-3 200 000
Tulot							
Netto	-200 000		-1 500 000	-1 500 000			-3 200 000
Kuvaus	Suunnittelu vuonna 2027.						
Keskuskoulun keittiö ja liikuntahalli (094406)							
Menot	-200 000						-200 000
Tulot							
Netto	-200 000						-200 000

Talonrakennuksen hankeryhmät	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu 094097 (094097)							
Menot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-600 000
Tulot							
Netto	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-600 000
Sivistystoimialan erillishankkeet 094399 (094399)							
Menot	-120 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-420 000
Tulot							
Netto	-120 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-420 000
PTS-ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit 094498 (094498)							
Menot	-400 000	-400 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-2 200 000
Tulot							
Netto	-400 000	-400 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-2 200 000

Talonrakennus yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Talonrakennus							
Menot	-2 320 000	-600 000	-2 000 000	-2 000 000	-500 000	-2 300 000	-9 720 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-2 320 000	-600 000	-2 000 000	-2 000 000	-500 000	-2 300 000	-9 720 000

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan Hanke	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus 095403 (095403)							
Menot	-400 000						-400 000
Tulot							
Netto	-400 000						-400 000
Kuvaus	Vesihuoltotyöt niin valmiina, että vesilaitokselle riittää 50 000 € varaus.						
Mäenpään silta 095405 (095405)							
Menot		-450 000	-950 000				-1 400 000
Tulot							
Netto		-450 000	-950 000				-1 400 000
Kuvaus	Toteutus siirtyy vuodelle -28 ja -29, riippuen erikoistarkastuksen tuloksesta, sekä muista viranomaisselvityksistä.						
Eteläkaaren suunnittelu 095406 (095406)							
Menot	-200 000						-200 000
Tulot							

Netto	-200 000						-200 000
Kuvaus	Eteläkaaren alueen rakennettavuuden selvittäminen ja esirakentaminen.						
Eteläkaaren rakentaminen 095407 (095407)							
Menot			-100 000				-100 000
Tulot							
Netto			-100 000				-100 000
Kuvaus	Rakentamisen käynnistäminen.						
Juvanportin alueen kunnallistekniikka 095420 (095420)							
Menot			-150 000				-150 000
Tulot							
Netto			-150 000				-150 000
Lemmensilta muutos ajoneuvosillaksi 095421 (095421)							
Menot	-75 000		-1 200 000				-1 275 000
Tulot							
Netto	-75 000		-1 200 000				-1 275 000
Kuvaus	Suunnitelman päivitys.						
Hämeentie kevyen liikenteen väylän rakentaminen 095422 (095422)							
Menot	-300 000						-300 000
Tulot							
Netto	-300 000						-300 000
Kuvaus	Toteutus vuodelle -27. Suunnitelma vaatii tiesuunnitelman hyväksymisen. Suunnitelma valmistuu syksyllä -26.						
Torin ympäristön katujen/vesihuollon peruskorjaus (095423)							
Menot	-25 000	-300 000	-350 000				-675 000
Tulot							
Netto	-25 000	-300 000	-350 000				-675 000
Kuvaus	Katujen vesihuolto uusittava, samalla pintarakenteiden uudistaminen.						
Käsityöläiskadun peruskorjaus 095427 (095427)							
Menot			-20 000				-20 000
Tulot							
Netto			-20 000				-20 000
Kuvaus	Siirretään hanketta vuodella eteenpäin, toteutus 2030.						
Tuulensuun alue, Kenttäkuja 095437 (095437)							
Menot	-710 000	-800 000					-1 510 000
Tulot							
Netto	-710 000	-800 000					-1 510 000
Kuvaus	Suunnittelu valmistuu vuonna -26. Toteutus alkaa vuonna -27.						
Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen 095442 (095442)							
Menot	-300 000	-300 000					-600 000
Tulot							
Netto	-300 000	-300 000					-600 000
Kuvaus	Kustannuksista noin 275 000 euroa toteutuu 2026.						
Harjureitin kehittäminen (valot) 095444 (095444)							
Menot	-90 000						-90 000
Tulot							
Netto	-90 000						-90 000

Kunnallistekniikan hankeryhmät	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Kadut 095411 (095411)							

Menot	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000
Tulot							
Netto	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000
Katujen päällystys 095430 (095430)							
Menot	-330 000	-330 000	-330 000				-990 000
Tulot							
Netto	-330 000	-330 000	-330 000				-990 000
Katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen 095440 (095440)							
Menot	-220 000	-220 000	-220 000				-660 000
Tulot							
Netto	-220 000	-220 000	-220 000				-660 000
Puistot ja yleiset alueet 095450 (095450)							
Menot	-50 000	-25 000	-25 000				-100 000
Tulot							
Netto	-50 000	-25 000	-25 000				-100 000
Leikkipaikat 095452 (095452)							
Menot	-100 000	-25 000	-25 000				-150 000
Tulot							
Netto	-100 000	-25 000	-25 000				-150 000
Urheilu- ja ulkoilualueet 095465 (095465)							
Menot	-250 000	-250 000	-50 000				-550 000
Tulot							
Netto	-250 000	-250 000	-50 000				-550 000
Hulevesiviemäröinti 095480 (095480)							
Menot	-200 000	-200 000	-200 000				-600 000
Tulot							
Netto	-200 000	-200 000	-200 000				-600 000

Kunnallistekniikka yhteensä (ilman vesihuoltoa)	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Kunnallistekniikka							
Menot	-3 550 000	-3 200 000	-3 920 000	0	0	0	-10 670 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-3 550 000	-3 200 000	-3 920 000	0	0	0	-10 670 000

Kuljetusvälineet

Kuljetusvälineet	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Pakettiautot, tekninen (096400)							
Menot	-150 000						-150 000
Tulot							
Netto	-150 000						-150 000
Kuvaus	Moottorikelkka 15 000 €, ruohonleikkuri 27 000 €, traktorin peräkärry 40 000 €, ojanvarsileikkuri 38 000 €, tilapalveluiden pakettiauto 30 000 €.						

Kuljetusvälineet yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Kuljetusvälineet							
Menot	-150 000	0	0	0	0	0	-150 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-150 000	0	0	0	0	0	-150 000

Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Metsämaan päiväkodin ensikalustus 097301 (097301)							
Menot	-40 000						-40 000
Tulot							
Netto	-40 000						-40 000

Irtain omaisuus yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Irtain omaisuus							
Menot	-40 000	0	0	0	0	0	-40 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-40 000	0	0	0	0	0	-40 000

Käyttöomaisuusarvopaperit

Käyttöomaisuusarvopaperit	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Osakehankinnat ja pääomasijoitus 099100 (099100)							
Menot	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000
Tulot							
Netto	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000

Käyttöomaisuusarvopaperit yhteensä	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	Yhteensä
Käyttöomaisuusarvopaperit							
Menot	-300 000	-300 000	-300 000	0	0	0	-900 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-300 000	-300 000	-300 000	0	0	0	-900 000

Tarve- ja suunnittelukohteet

TARVE- JA HANKESUUNNITTELUKOHTEET	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Keskuskoulun liikunta- ja ruokailuatilat tarveselvitys ja hankesuunnitelma	valmis						
Urheilukeskuksen huoltorakennus, tarveselvitys ja hankesuunnitelma	valmis						
Puistokadun koulun pihan ja käsityötilan kehittäminen		aloitetaan					Hankkeeseen liittyy myös piha-alueen hulevesien ohjaustarve
Mellilänjärven ympäristön kehittäminen	käynnistetty	jatkuu	valmis				
Kalikan alueen kehittäminen			aloitetaan				
Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen	käynnistetty	jatkuu	jatkuu				
Mellilän asemanseudun koulun ja liikuntahallin sisäpuolisen saneerauksen selvitys				aloitetaan			Lattiaratkaisun ha-su hyv. Sivla 16.06.2026 § 64
Skeittiparkin ja ulkokuntoilualueen rakentamien		aloitetaan	jatkuu				
Kaupungintalon (YK 36) vesikattokorjauksen hankesuunnittelu	valmis						syksyllä 26 lautakuntaan
Mellilän Asemaseudun koulun js-korjaukset	aloitettu						syksyllä 26 lautakuntaan
Mellilän alueen öljylämmityksistä luopuminen(Tammikoti, Terv.kesk., Meijeri)	aloitettu	jatkuu					Merkittävä käyttökustannussäästö sekä päästövähennys mahdollisuus
Mellilän vanhusten rivitalojen saneerauksen tarvekartoitus ja hankesuunnitelun aloitus					aloitetaan		Liittyy asuntopoliittisiin päätöksiin Mellilässä tarjolla olevien asuntojen määrään.
Heimolinnan loppuosan perusparannuksen hankesuunnittelun päivitys					aloitetaan		
Alastarohallin peruskorjauksen hankesuunnittelu		aloitetaan					Käyttöönottovuosi 1986, peruskorjaustarve
Alastaron kirkonkylän koulun öljylämmityksestä luopumisen hankesuunnittelu		aloitetaan					Merkittävä käyttökustannussäästö sekä päästövähennys mahdollisuus
Taidetalon linjasaneerauksen hankesuunnittelu		aloitetaan					pääosin aslkuperäiset lämmityslinjat, puuttellinen LVISA-tekniikka

Yhteishankkeet kaupunki ja vesi

Hanke nro	Kunnallistekniikka	TA 2027		TS 2028		TS 2029		Yhteensä	
	Hankkeet		Loimaan Vesi		Loimaan Vesi		Loimaan Vesi		
95403	Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus	-400 000	-50 000					-450 000	Vesihuoltotyöt niin valmiina, että vesilaitokselle riittää 50 000 € varaus
95423	Torin ympäristön katujen ja vesihuollon peruskorjaus	-25 000	-30 000	-300 000	-600 000	-350 000	-500 000	-1 805 000	Katujen vesihuolto uusittava, samalla pintarakenteiden uudistaminen.
95437	*Tuulensuun alue, Kenttäkuja	-710 000	-450 000	-800 000	-450 000			-2 410 000	*Suunnittelu valmistuu vuonna -26. Toteutus alkaa vuonna -27.
95427	Käsityöläiskadun peruskorjaus					-20 000	-20 000	-40 000	Siirretään hanketta vuodella eteenpäin, toteutus 2030
95407	Eteläkaaren rakentaminen					-100 000	-100 000	-200 000	* Rakentamisen käynnistäminen
	KAUPUNKI	**-1 135 000**		**-1 100 000**		**-470 000**		**-2 705 000**	
	LOIMAAN VESI		**-530 000**		**-1 050 000**		**-620 000**	**-2 200 000**	
	YHTEENSÄ kaupunki ja vesi	**-1 665 000**		**-2 150 000**		**-1 090 000**		**-4 905 000**	

8.2. Hankekohtaiset perustelut

INVESTOINTIEN PERUSTELUT 2027

TALONRAKENNUS

HANKKEET (Valtuusto päättää kohteista)

094205 METSÄMAAN PÄIVÄKODIN RAKENTAMINEN
Metsämaan vanhan päiväkodin purkaminen sekä päiväkodin rakentamisen toteuttaminen hyväksytyn hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen pääpaino on talousarviovuonna 2026 ja toteutuksen loppuosa suunnitelmavuodella 2027.

094406 KESKUSKOULUN KEITTÖMUUTOS JA HARJOITUSHALLI
Keskuskoulun keittiömuutos käsittää aiemmassa peruskorjauksessa toteuttamatta jääneiden tilojen peruskorjaukset sekä tilamuutokset, joilla päivitetään puutteelliset ruokailu- sekä keittiötilat vanhan juhlasalin tiloihin sekä rakennetaan uusi liikuntahalli hiekkakentälle. Kohteen hankesuunnitelmaa päivitetään loppuvuoden 2026 ja alkuvuoden 2027 aikana, joten tässä vaiheessa hankkeelle varataan investointimäärärahaa vuodelle 2027 200 000 euroa (suunnittelu) ja suunnitteluvuosille 2028 ja 2029 lisätään myöhemmin erillisellä KV-päätöksellä hyväksytyn hankesuunnitelman edellyttämät määrärahat. Hanke on mahdollista toteuttaa suunnitelmavuosina 2028-29.

094331 URHEILUKESKUKSEN HUOLTORAKENNUS JA KATSOMO
Urheilukeskuksen vanhan huoltorakennuksen korvaaminen uudella tilatehokkaalla rakennuksella sekä pesäpallokentän päätykatsomon uusiminen katetuksi katsomotilaksi sekä kone- ja laitevarastoksi.

094302 HEIMOLINNAN SISÄTILOJEN PERUSPARANNUS JA -KORJAUS
Heimolinnan rakennus on valmistunut 1925 ja se on sisätilojen osalta peruskorjattu vuosina 1985–87ja eritoten rakennuksen talotekniikka on tällä hetkellä elinkaarensa lopussa.

Heimolinnan sisätilojen peruskorjauksesta ja -parannuksesta on 2024 tehty hankesuunnitelma, jonka perusteella esitetään sisätilojen peruskorjauksen yhteydessä toiminnallisuuteen, esteettömyyteen sekä turvallisuuteen liittyviä parannuksia, jotka ovat järkeviä toteuttaa talotekniikan peruskorjausten yhteydessä. Peruskorjauksen hankesuunnitelmaa tulee päivittää suunnitelmavuosien aikana esimerkiksi vesikatteen uusimisen osalta.

Heimolinnan käyttö on vilkasta ja siellä järjestetään keskimäärin noin 250–280 eri tilaisuutta tai tapahtumaa vuodessa. Käyttäjien tarpeet ovat ajan saatossa muuttuneet ja tilojen tehokas käyttö tulevaisuudessa edellyttää myös tilojen ja tekniikan päivittämistä nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi esimerkiksi akustiikan ja esitystekniikka valmiuksien osalta.
Talousarviovuonna 2025 on toteutettu muun muassa tilojen esitystekniikkaan ja akustointiin liittyviä investointeja, jotka parantavat tilojen käytettävyyttä erilaisiin tilaisuuksiin.

HANKERYHMÄT (Elinympäristölautakunta päättä kohdentamisesta)

094097 INVESTOINTIHANKKEIDEN ENNAKKOSUUNNITTELU JA VALMISTELU
Investointihankkeiden suunnittelu edellyttää jo hankkeen alkuvaiheessa selvitystyötä ja suunnittelua, jota ei voida tehdä omilla henkilöresursseilla ja se tullaan hankkimaan asiantuntijapalveluna ulkopuolisilta palveluntarjoajilta joko puitesopimusten kautta tai hankekohtaisesti kilpailutetulta toimijalta.

Esitetyllä määrärahalla on tarkoitus toteuttaa tarve- ja hankesuunnittelua sekä valmistella investointihankkeita toteutussuunnitteluun.

094498 PTS-OHJELMAN MUKAISET SANEERAUSINVESTOINNIT
Pitkäntähtäimen huolto- ja kunnossapitosuunnitelma kattaa normaalisti 10 vuoden ajanjakson ja sitä päivitetään vuosittain tehtävien rakennusten kuntoarvioiden ja -tutkimusten perusteella. Suunnitelmassa pyritään hakemaan korjauksille se ajankohta, jolloin suurin osa kulloinkin peruskorjattavista rakennusosista on teknisen käyttöikänsä loppupäässä, mutta kunnossapidon kustannukset tai vikaantuminen ei ole kohonnut liian korkealle. PTS-suunnitelman hankkeita myös jaksotetaan toteutettavaksi esimerkiksi tilamuutosten yhteydessä.

Esitetyllä määrärahalla on tarkoitus toteuttaa Elinympäristölautakunnan päättämiä peruskorjauksia.

094399 SIVISTYSTOIMIALAN ERILLISHANKKEET

Hankkeeseen esitetyillä määrärahoilla suoritetaan sivistystoimialan käytössä olevissa tiloissa terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä hankkeita sekä mahdollisia tilamuutoksia ja tilojen käyttöön liittyviä kehityshankkeita.

KUNNALLISTEKNIIKKA

HANKKEET (Valtuusto päättää kohteista)

095403 TURUNTIEN KUNNALLISTEKNIIKAN PERUSKORJAUS

Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus on aloitettu uusimilla vesijohto- ja jätevesiviemärilinjat. Uusiminen toteutettiin kaivamattomalla tekniikalla, jotta koko katurakennetta ei tarvinnut avata. Katusuunnitelma on valmistunut syksyllä. Suunnitelma perusteella kaikki pinnat asfaltoidaan uudelleen sekä rakennetaan yhdistetty kävely- ja pyörätie kadun itäreunaan. Länsipuolen jalkakäytävä uusitaan kokonaisuudessaan yhteistyössä Sallila Sähkönsiirto Oy:n ja kadun varren kiinteistöjen kanssa. Samalla parannetaan merkittävästi kiinteistöiden sisäänkäyntien esteettömyyttä. Lisäksi rakennetaan saarekkeet peruskorjattavan osan keskivaiheilla olevalle, vaikeasti havaittavalle suojatielle sekä muotoillaan Satakunnantien ja Turuntien itäpuolen liittymä uudelleen. Liittymä on todettu mm. liikenneturvallisuussuunnitelmassa vaaralliseksi.
Rakennustyöt pyritään toteuttamaan heti keväällä, kun se olosuhteiden puolesta on mahdollista. Valmiina niiden tavoitellaan olevan alkukesästä.

095423 TORIN YMPÄRISTÖN KATUJEN JA VESIHUOLLON PERUSKORJAUS

Kauppalankadulla erityisesti vesijohto on todettu huonokuntoiseksi vuotojen myötä. Jätevesi- ja hulevesiviemärit puolestaan ovat osittain yli 90 vuonna vanhoja, joten nekin ovat tarkoituksen mukaisia samalla uudistaa, kuten myös erityisesti katujen ja jalkakäytävien pintarakenteet. Hankkeen suunnittelu toteutetaan vuonna -27 ja toteutetaan vuonna -28. Samassa yhteydessä laaditaan suunnitelma myös Heimolinnankadun ja Vesikoskenkadun vesihuoltolinjojen ja katurakenteiden saneerauksesta. Niiden toteutus alustavasti suunnitelmavuonna -29.

095437 TUULENSUUN ALUE, KENTTÄKUJA YMS.

Siepparin-, Kopparin- ja Lukkarinkujan sekä Kenttäkujan alueen asukkailta on tullut runsaasti palautetta koskien katujen huonoa kuntoa ja hulevesien hallinnan puutetta. Myös alueen vesi- ja jätevesiviemärijohdot ovat uusimisen tarpeessa. Asukkaat ovat ilmoittaneet tehneensä aloitteen hulevesistä jo vuonna 2012. Suunnitelma vesihuollon uusimisesta ja hulevesien hallinnan parantamisesta valmistuu vuoden -27 alussa. Rakennustöiden urakkakilpailutus suoritetaan talvella/keväällä -27. Rakennustyöt saataneen käyntiin kesällä -27 ja ne jatkunevat vuodelle -28. Hanke on aloitettava vesi- ja viemärijohtojen uusimisella, joka joudutaan tekemään kaivamalla runsaiden ns. piilohaarojen vuoksi. Vesihuoltolinjojen uusimisen yhteydessä rakennetaan myös hulevesilinjat, jonka jälkeen korjataan katujen rakenteet. Kustannusjaosta kaupungin ja vesiliikelaitoksen kesken sovitaan suunnittelun valmistuttua.

095427 KÄSITYÖLÄISKADUN PERUSKORJAUS (Siirretään hanke suunnitelmavuosille -29 ja -30. Sen sijaan toteutetaan vuosina -26 ja -27 Kauppalankadun yms. torin ympäristön vesihuoltolinjojen saneeraus, ks. myöhempi kohta)

Käsityöläiskadun huonokuntoinen jalkakäytävä välillä Vareliuksenkatu-Kalevalankatu on korjattu vuonna 2024. Korjaustyöt toteutettiin siten, että vesi- ja viemärijohtojen uusimisen yhteydessä jalkakäytävän osalla ei tarvitse tehdä kaivutöitä. Käsityöläiskadun vesihuoltolinjojen ja hulevesiviemärin uusimisen suunnittelua ei ehditty käynnistämään vuonna -25 Turuntien suunnittelun osoittauduttua ennakoitua vaativammaksi. Vesihuoltosuunnitelmat laaditaan siten, että saneeraustyö on mahdollista suorittaa kaivamatonta tekniikkaa hyödyntäen. Kadunrakennussuunnitelmat laaditaan samassa yhteydessä. Suunnittelu vuonna -29 ja toteutus vuonna -27. Kustannusjako kaupungin ja vesiliikelaitoksen väillä sovitaan suunnitelmien valmistuttua.

095420 JUVAN ALUE

Juvanportin asemakaava-alueen kunnallistekniikan on valmistunut vuonna -26. Katujen asfaltointi ja Paavo Tiitolan aukio tullaan tekemään sitten, kun alue on jonkin verran rakentunut. Asfaltointitöille ja aukion rakennukselle tehdään määrärahavaraus alustavasti suunnitelmavuodelle -29.

095421 LEMMENSILLAN MUUTTAMINEN AJONEUVOSILLAKSI

Jatketaan selvitystyötä Lemmensillan muuttamiseksi ajoneuvokäyttöön. Sillasta on laadittu suunnitelma 2000-luvun alkupuolella. Ennen suunnitelman päivittämistä on kuitenkin alueen asemakaava päivitettävä. Yhdistetty ajoneuvo- ja kevyen liikenteensilta ei voimassa olevassa kaavassa sille varattuun alueeseen kunnolla mahdu. Vuonna 2025 on aloitettu suunnittelu liikenneselvityksen laatimisella. Asemakaavan päivitys käynnistetään mahdollisesti vuonna -26, joten sillan suunnitelmien päivitys voisi tapahtua vuonna -27 ja mahdollinen rakentaminen vuonna -29 riippuen lupa yms. prosessien kestosta.

095442 RANTAPUISTON RAKENTAMINEN JA TORIALUEEN KEHITTÄMINEN

Jatketaan rannan ja torialueen kehittämistä. Ensimmäisessä vaiheessa torin valaistusta parannetaan ja torille tuodaan istutuksia. Seuraavana suunnitellaan ja toteutetaan esiintymislavan parantamista. Samaan aikaan ratkaistaan vanhan kaupungintalon jatkokäytöstä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Näitten molempien sisällöstä päätetään erillisen suunnittelun pohjalta kaupunginhallituksessa.

095405 MÄENPÄÄN SILTA

Mäenpään sillan eri vaihtoehdoista on laadittu selvitys vuonna 2019 ja sitä on tarkennettu vuosina 2023 ja 2024, mm. liikenneratkaisujen suunnittelulla. Suunnittelusta järjestettiin tarjouskilpailu vuonna -26, mutta hankinta keskeytettiin. Sillan betoniosille sen sijaan suoritettiin erikoistarkastus niiden kunnon varmistamiseksi. Sillan suunnittelu ja toteutus on suunniteltu toteutettavaksi vuosina -28 ja -29.

095406 ETELÄKAAREN SUUNNITTELU

Eteläkaaren jatkamiseksi sekä kohti Hirvikoskea että Turuntietä varataan suunnittelumääräraha. Suunnittelu toteutetaan, mikäli yritystonteille ilmenee kiinnostusta. Kadun rakentamisen myötä päästään luovuttamaan uusia työpaikka- ja yritystontteja. Suunnitelmavuosille tehdään tarvittaessa määrärahavaraus Eteläkaaren toteuttamiseksi.

095407 ETELÄKAAREN RAKENTAMINEN

Eteläkaaren rakentamiseen varaudutaan tekemällä rakennettavuuteen liittyviä selvityksiä. Mikäli Eteläkaaren rakentamiselle ilmenee erityinen tarve, olemme valmiudessa lähtemään toteuttamaan suunnitelmia.

095444 HARJUREITIN KEHITTÄMINEN

Harjureitin valaisinten uusimisesta on laadittu suunnitelma vuonna -26 ja on kartoitettu mahdollisuuksia avustuksen saamiseksi hankkeeseen. Uusimishanke toteutetaan vuonna -27 yhteistyössä muiden Harjureitin kuntien kanssa, taulukossa koko kustannus, joka jakautuu kuntien välillä. Uudistuksen myötä valaistuksen sähkönkulutus tulee vähenemään merkittävästi.

095422 HÄMEENTIEN KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄ

Hämeentien varteen on välille Metsolantie Vanha-Hämeentie tarve toteuttaa kevyen liikenteen väylä. Kyseisellä välillä on runsaasti kevyttä liikennettä mm. Kauhanojan kouluun. Aiemmin kevyen liikenteen väylänä toiminut vanhan tien pohja on siirtynyt teollisuuskäyttöön eikä sen käyttäminen ole enää kevyelle liikenteelle mahdollista. Kevyt liikenne on näin ollen joutunut siirtymään ajoradan reunaan. Kohde nousi kärkipäähän myös liikenneturvallisuuskyselyssä. Kevyen liikenteen väylän suunnitelma valmistuu vuoden -26 lopulla ja se on laadittu yhteistyössä EVK:n ja kaupungin kesken. Väylän rakentaminen toteutetaan vuonna -27 ja rakennuskustannusten jakautumisesta EVK:n ja kaupungin kesken sovitaan suunnitelman valmistuttua.

HANKERYHMÄT (Elinympäristölautakunta päättää investointirahan kohdentamisesta)

095411 KATUJEN SANEERAUS

Investointi määräraha käytetään useisiin pieniin kohteisiin, joilla parannetaan liikenneturvallisuutta sekä edesautetaan esteettömyyttä. Parannettavia kohteita on listattuna vuonna 2023 hyväksytyssä liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Useasta kohteesta on laadittu rakennussuunnitelmat ja niiden toteuttamista jatketaan vuonna -27. Lisäksi toteutetaan kadunrakennustarpeita, joita mahdollisesti syntyy tonttikauppojen myötä.

095430 KATUJEN PÄÄLLYSTYS

Päällystysohjelma vuodelle 2027 laaditaan alkuvuodesta. Päällystysohjelman laadinnassa hyödynnetään Crowdsorsa-mobiilipelillä kerättyä aineistoa katuverkon kunnosta. Päällystysohjelmasta päättää

elinympäristölautakunta.

095440 KATUVALAISTUKSEN RAKENTAMINEN JA UUSIMINEN

Katuvalaistuksessa jatketaan siirtymistä led-valaisimiin uusimalla sekä valaisimia että koko valaistusinfraa. Merkittävä kohde vuonna -27 on Välimettänlenkin alue. Tarkemmin kohteista päättää elinympäristölautakunta.

095450 PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Parannetaan varattavalla määrärahalla puistoja laadittavien suunnitelmien mukaisesti. Vuoden –27 kohteena mm. Äijänkedon alue. Tarkemmin kohteista päättää elinympäristölautakunta.

095450 LEIKKIPAIKAT

Investointimäärärahalla jatketaan leikkikenttien ja puistojen parantamisia. Parannettavista ja kehitettävistä leikkipuistosta tehdään erillinen suunnitelma ja sen toteuttamisesta päättää elinympäristölautakunta.

095465 URHEILU- JA ULKOILUALUEET

Jatketaan kuntoratojen ja ulkokenttien valaistuksien kehittämistä valaisinten vaihdoilla. Vuonna -27 parannetaan mm. Juvan kuntoradan valaistusta. Mellilänjärven kehittämistä jatketaan vuonna -26 laaditun suunnitelman pohjalta. Laaditaan suunnitelma pumptrackradan ja skeittiparkin rakentamiseksi. Kohteista päättää elinympäristölautakunta.

095480 HULEVESIVIEMÄRÖINTI

Määrärahalla toteutetaan kuivatusta ja hulevesien hallintaa parantavia toimenpiteitä. Elinympäristölautakunta päättää toteuttavista kohteista.

9. Konsernitavoitteet

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Loimaan Vesi kuuluu liiketoimintaa harjoittavana liikelaitoksena Loimaan kaupungin sisäiseen konserniin.

Valtuusto ja liikelaitoksen johtokunta voivat asettaa liikelaitokselle sitovia tavoitteita. Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet ovat ensisijaisesti tuotantotavoitteita. Vaikuttavuutta koskevia tavoitteita on perustelua asettaa liikelaitokselle silloin, kun se vastaa toimialansa palvelujen tuottamisesta kaupungin alueella monopolina.

Liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoitusbudjeteissa menojen ja tulojen sitovuus määrätään sekä valtuuston, että johtokunnan suhteen. Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella pitää kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta omanpääomanehtoisella rahoituksella.

Ulkoiseen konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvalta (yli 50 %:n omistusosuus) sekä kuntayhtymät.

Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt:	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Loimaan Kuntakiinteistöt Oy	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	100 %
Elinkeinopoliittinen yhtiö:	
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kuntayhtymät:	
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Liitto -kuntayhtymä	3,55 %

9.1. Loimaan Kaukolämpö Oy

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Loimaan Kaukolämpö Oy tuottaa ja toimittaa luotettavaa ja kilpailukykyistä kaukolämpöä Loimaan keskustan, Hirvikosken ja Alastaron alueilla. Yhtiö huolehtii lämmön toimitusvarmuudesta ja kehittää tuotantoaan hyödyntämällä paikallisia biopolttoaineita, hukkalämpöä ja tarkoituksenmukaisia uusia tuotantoratkaisuja. Toiminnan perustana ovat asiakaslähtöisyys, kustannustehokkuus ja pitkäjänteinen omaisuuden kunnossapito.

Tavoitteet vuodelle 2027

- Säilyttää lämmön toimitusvarmuus erinomaisena.
- Hyödyntää datakeskuksen hukkalämpöä ja optimoida sen käyttö muun lämmöntuotannon rinnalla.
- Toteuttaa 1,55 miljoonan euron investointiohjelma hallitusti. Painopisteinä ovat verkoston kehittäminen, automaation uudistaminen ja tuotantolaitosten käyttövarmuus.
- Turvata henkilöstön osaaminen, työturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Keskeisiä riskejä ovat polttoaineiden ja sähkön hinnanvaihtelut, polttoaineiden saatavuus sekä sääolosuhteista ja asiakkaiden energiankäytön muutoksista aiheutuva lämmönmyynnin vaihtelu. Leudot lämmityskaudet pienentävät myyntituloja, vaikka suuri osa kustannuksista säilyy ennallaan. Toimitusvarmuuteen vaikuttavat tuotantolaitosten ja verkoston ikääntyminen, laiterikot sekä sähkönjakelun, automaation ja tietoliikenteen häiriöt. Hukkalämmön saatavuuteen liittyy myös ulkopuolisesta toimittajasta johtuva riippuvuus. Pienen organisaation henkilöstö- ja osaamisriskit edellyttävät varahenkilöjärjestelyjä. Laaja investointiohjelma ja omistajan osinkotavoite lisäävät maksuvalmiuden ja rahoituksen suunnittelun merkitystä. Investointien kustannusylitykset, viivästykset ja ennakoitujen säästöjen jääminen toteutumatta voivat heikentää taloudellista liikkumavaraa.

Merkittäviä kehittämistoimia

Vuonna 2027 uudistetaan Myllykylän ja varalämpölaitosten automaatiota sekä kenttämittauksia, jatketaan energiamittareiden vaihtamista tuntiluettaviksi ja toteutetaan verkoston pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisia parannuksia. Lisäksi tehdään keskeisiä kattila- ja polttoaineenkäsittelylaitteiden kunnostuksia. Suunnittelukaudella valmistellaan kaukolämpöakun rakentamista vuonna 2028 ja 4 MW lämpöpumppulaitosta vuonna 2029. Hankkeiden tavoitteena on parantaa tuotannon joustavuutta ja kustannustehokkuutta sekä vähentää polttamiseen perustuvan tuotannon tarvetta. Hankepäätökset perustetaan tarkennettuihin kannattavuus-, käyttö- ja rahoituslaskelmiin. Lisäksi kehitetään Alastaron tuotantoa, kyberturvallisuutta ja koko tuotantokokonaisuuden ohjausta.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Vuonna 2027 uudistetaan Myllykylän ja varalämpölaitosten automaatiota sekä kenttämittauksia, jatketaan energiamittareiden vaihtamista tuntiluettaviksi ja toteutetaan verkoston pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisia parannuksia. Lisäksi tehdään keskeisiä kattila- ja polttoaineenkäsittelylaitteiden kunnostuksia. Suunnittelukaudella valmistellaan kaukolämpöakun rakentamista vuonna 2028 ja 4 MW lämpöpumppulaitosta vuonna 2029. Hankkeiden tavoitteena on parantaa

tuotannon joustavuutta ja kustannustehokkuutta sekä vähentää polttamiseen perustuvan tuotannon tarvetta. Hankepäätökset perustetaan tarkennettuihin kannattavuus-, käyttö- ja rahoituslaskelmiin. Lisäksi kehitetään Alastaron tuotantoa, kyberturvallisuutta ja koko tuotantokokonaisuuden ohjausta.

LKL Oy maksaa osinkoa 1 miljoona euroa talousarviovuonna 2027 sekä kumpanakin taloussuunnitelmavuonna 2028 ja 2029. Suunnitelmavuosia tarkastellaan vuosittain. Osinko muodostuu vuosittain Loimaan Kaukolämpö Oy:n tuloksesta ja loppuosa yhtiön päästöoikeuksien myynnistä tai muusta yhtiön tekemän linjauksen mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2026	TA2025	30.6. TOT	TA2027	TA2028	TA2029
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%
Laskettu energia GWh	79,74	85	53,2	82,3	82,3	82,3
Laskutus €/MWh (alv 0%)	63,75	63,75	63,75	68,75	68,75	68,75
Henkilöstömäärä	6	6	6	6	6	6
Taloudelliset tavoitteet						
Liikevaihto	6,02	6,37	3,85	6,87	6,99	6,99
Liikevoitto	1,58	0,59	0,48	0,95	0,60	-0,26
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1,61	0,59	0,49	0,96	0,61	-0,26
Nettoinvestoinnit	0,80	1,40	0,65	1,55	2,28	4,26
Korkotulot kaupungille						
Vakavaraisuus						
Velan määrä	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Lainat rahoituslaitoksilta						
Lainat kaupungilta						
Omavaraisuusaste, %						
Velkaantumisaste, %						

9.2. Hulmin Huolto Oy

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Hulmin Huolto Oy vastaa Koy Loimaan Vuokra-asuntojen kiinteistöhuollosta ja isännöinnistä sekä myy kiinteistöhuollon- ja isännöintipalvelua myös Loimaan kaupungin muihin kohteisiin.

Tavoitteet vuodelle 2027

Tavoitteena yhtiöllä on tuottaa kiinteistöhuolto- ja isännöintipalvelut omavaraisesti, myös tarvittavat investoinnin tehdään omavaraisesti. Tavoitteena on pitää huollossa olevat alueet ja kiinteistöt kunnossa. Vuoden 2027 alusta voimaan astuva Fuusio Koy Loimaan Vuokra- asuntojen ja Koy Telkäntie 1:n välillä tulee aiheuttamaan pienimuotoisia muutoksia yhtiön
toimintaan.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Pitkät sairausvapaat ovat pienen yrityksen suurin toiminnallinen riski. Riskiä pyritään hallitsemaan vaihtuvilla työjärjestelyillä lomien aikaan sekä soveltuvin osin myös työnkierrolla.

Merkittäviä kehittämistoimia

Työmenetelmien kehittäminen tarpeita vastaavaksi. Lähivuosina käyttöön otettujen uusien tietojärjestelmien toiminnallisuuksia pyritään hyödyntämään mahdollisimman hyvin sekä kartoitetaan uusia mahdollisesti paremmin yhtiön tarpeita vastaavia ohjelmistoja esimerkiksi työnohjaukseen ja huoltokirjaan. Kehittämistoiminnassa panostetaan erityisesti työn tehokkuuteen sekä vuokrataloyhtiön ja vuokra-asumisen kehittämiseen.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Koy Loimaan Vuokra-asuntojen ja Koy Telkäntie 1:n fuusion myötä isännöintiin ja kiinteistöhuoltoon tulee kolme uutta kerrostaloa, joissa on 75 asuntoa. Tämä tulee nostamaan liikevaihtoa ja henkilöstöresurssiin on laskettu yksi henkilö lisää.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2025	TA2026	30.6.TOT	TA2027	TA2028	TA2029
Henkilöstömäärä	10	10	11	11	11	11
Taloudelliset tavoitteet						
Liikevaihto	689000	695 000	340000	750 850	755 000	760 000
Liikevoitto	9320	4 500	21650	9 400	5 000	5 000
Vakavaraisuus						
Velan määrä	-	-	-	-	-	-
lainat rahoituslaitoksilta	-	-	-	-	-	-
lainat kaupungilta	-	-	-	-	-	-
Omavaraisuusaste, %	76%					

9.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Omistamiensa huoneistojen vuokraaminen.

Tavoitteet vuodelle 2027

Korjaukset tehdään kiireellisyysjärjestyksessä PTS-suunnitelman pohjalta. Vuonna 2027 tehtäväksi tulee kuntotutkimuksia, salaojien puhdistuksia ja kuvauksia, yhden kiinteistön julkisivujen ja ikkunoiden uusinta sekä yhden kiinteistön käyttövesiremontti. Asukasvaihdon yhteydessä pyritään tekemään huoneistoremontteja, jotta asunnot houkuttelevat vuokralaisia. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asuntojen ja Kiint. Oy Telkäntie 1:n fuusio astuu voimaan 1.1.2027, minkä myötä yhtiön vuokra-asuntojen määrä kasvaa 75 huoneistolla.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

- asuntojen tyhjäkäynti, alhainen käyttöaste
- tuholaiset
- tulipalot ja vesivahingot
- huoneistojen huono hoito
- häädöt ja luottotappiot

Merkittäviä kehittämistoimia

- Asukasviestintään panostaminen, mm. ohjeistusta kierrätyksestä sekä veden- ja lämmönkulutuksesta.
- Korjausten suunnitteleminen ja toteuttaminen PTS:n mukaan.
- Käyttöasteen seuranta taajamakohtaisesti.
- Kiinteistökohtaisen vuokranmäärityksen kehittäminen.
    - Koy Loimaan Vuokra-asuntojen fuusioiminen Koy Telkäntie 1:n kanssa.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Hyvän käyttöasteen myötä on pystytty toteuttamaan kiinteistöjen korjauksia tulorahoituksella. Suuret remontit ovat kuitenkin vielä edessä ja kiinteistöjen korjausvelka on suuri. Aravalainojen suuret loppulyhennykset tulevat monen talon osalta maksettaviksi vuosina 2025–2027.

Vuokranmääritys tehdään kiinteistökohtaisesti omakustannusperiaatteella. Keskivuokra vuonna 2027 on 9,32 €/m2. Neliövuokra vaihtelee kohteittain 7,15 €-9,65 €/m2 välillä. Neliövuokrien erot johtuvat suurimmilta osin lämmitysmuodosta. Edullisin neliövuokra on sähkölämmitteisissä kohteissa, joissa vuokralainen maksaa itse lämmityksen ja veden.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2025	TA 2026	30.6.TOT	TA2027	TA2028	TA2029
Käyttöaste, %	92	94	93	92	92	92
Vaihtuvuus, %	22	30	15,60	30	30	30
Keskivuokra / m2	9,14	9,16	9,16	9,32	9,50	9,69
Taloudelliset tavoitteet						
Liikevaihto	2 680 000	2 710 000	1 300 768	3 050 000	3 110 000	3 170 000

Vakavaraisuus						
Velan määrä	2 887 000	2 470 037	2 681 271	2 373 395	2 112 702	1 929 302
lainat rahoituslaitoksilta	2 056 191	163 922	1 850 462	1 321 775	1 061 083	877 682
lainat kaupungilta	830 809	830 809	830 809	1 051 620	1 051 620	1 051 620
Omavaraisuusaste, %	47	45	49	45	45	45

9.4. Alastaro-Koti

Omistus: Loimaan kaupunki 60 % , yksityiset omistajat 40 %

Toiminta-ajatus:

Ikäihmisten yksityinen asumispalvelu. Alastaro-koti on hyvin kiinteä osa Loimikotia.

Tavoitteet vuodelle 2027

Vuoden 2027 talousnäkymät maaseututaajamien taloyhtiöiden osalta ovat edelleen varovaisen haastavat. Kiinteistönpidon kustannuskehityksen odotetaan jatkuvan loivasti nousevana. Taloussuunnitelman perusteella hoitovastikkeeseen ei kuitenkaan kohdistu korotuspainetta vuodelle 2027.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Toimintaan ei sisälly olennaisia liiketoiminnallisia riskejä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Yhtiöjärjestysmuutos valmisteilla: noudatettava lainsäädäntö OYL → ASOYL.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Ei muita olennaisia huomioita.

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2025	TA 2026	30.6.TOT	TA2027	TA2028	TA2029
Käyttöaste, Ilolakoti						
Taloudelliset tavoitteet						
Liikevaihto	68 900	68 600	29 300	68 800	68 800	68 800
Liikevoitto	13 000	2 700	-6 300	3 900	3 900	3 900
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 900	0		0	0	0
Investoinnit	0	0		0	0	0
Korkotulot kaupungille	0	0		0	0	0
Vakavaraisuus						
Velan määrä	11200					
lainat rahoituslaitoksilta	0					
lainat kaupungilta	0					
Omavaraisuusaste, %	99					

Varsinaista velkaa ei ole, vaan tilinpäätösjaksotuksissa kirjattu.

9.5. Kehitys Oy Kurittula

Omistus:

Toiminta-ajatus:

Vahvistetaan yritystoiminnan kehittymistä, yritysten kilpailukykyä sekä työpaikkojen säilymistä ja uusien työpaikkojen syntymistä. Toimenpiteet esitetään yhtiön vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja raportoinnissa.

Kehittämisjohtaja toimii yhtiön toimitusjohtajana.

Toiminta on ollut vähäistä.

Kehitys Oy Kurittula omistaa 25 kpl Kiinteistö oy Loimaan Yrityspuiston osaketta ja maksanut SVOP-rahastoon 218 750 euroa. Kiinteistö oy Loimaan Yrityspuisto päätti yhtiökokouksessa 26.5.2026, että yhtiön toiminta keskittyy jatkossa loimaalaisen teknologiaklusterin ja muun yritystoiminnan yhteistyön ja toiminnan edistämiseen ja päätti tehdä pääoman palautusta 3/4 SVOP-rahastosta. Kehitys oy Kurittulalle palautui svop-rahoitusta 164 062,5 euroa. Kehitys oy Kurittulan hallituksen linjauksen mukaisesti vapautunut pääoma päätettiin sijoittaa ajallisesti hajautettuna kolmelle kuukaudelle OP-Varovainen -sijoitusrahasto A:han.

9.6. Loimaan Kuntakiinteistöt Oy

Omistus:
Loimaan kaupunki omistaa 100 % Loimaan kuntakiinteistöt Oy:n.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimialan on omistaa, hallita, markkinoida, vuokrata ja myydä Loimaan kaupungin alueella kiinteistöjä ja rakennuksia.

Yhtiö on perustettu sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä varten 16.12.2025. Osakkeiden lukumäärä 100 kpl.

Hallituksen puheenjohtaja Antti Korte, hallituksen jäsenet Harri Laaksonen ja Katja Mäkelä. Varajäsen Paavo Laaksonen.